

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 24 korona, félévre 12 korona, negyedévre 6 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadó: **Rubinek Gyula** az OMGE. igazgatója.
Feladó szerkesztő: **Buday Barna**.
Társzerkesztő: **Konkoly Thege Sándor** dr.

Szerkesztőség:
Budapest, IX., Köztelek-utca 8.

Kiadóhivatal:
Budapest (Köztelek), Üllői-út 24. szám.

Kéiratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

A budapesti tavaszi országos tenyészállatvásár elhalasztása.

A tenyészállatvásár rendezőbizottsága f. hó 5-én tartott ülésén elhatározta, hogy az április hó 4., 5. és 6-ára tervezett tenyészállatvásárt a száj- és körömfájás nagymértékű elterjedése miatt 1914. évi szeptember hó első felére elhalasztja. Az eddig befizetett tér- és hajtódíjat a postatakarékpénztár útján rövid időn belül visszakapják.

Jelölések a Cserháti-aranyéremre.

Egyesületünknek a gazdaközönség az 1910. évben alapítványt helyezett el megboldogult Cserháti Sándor emlékének megörökítésére.

Az alapítók rendelkezéséhez képest az alapítvány kamataiból két évről két évre nagy aranyérem szerzendő be „Cserháti-aranyérem” felirattal.

Kiadandó a Cserháti-aranyérem két évről két évre azoknak, akik a mezőgazdasági növénytermesztés terén, ideértve a talajművelést, teljesítést, trágyázást, különböző gazdasági növények termesztési módját, a növénynemesítést és művelést is, a legértékesebb tapasztalatot vagy eredményt tudják felmutatni. Értékesnek és jutalmazandónak tekintendő az olyan, tudományos megfigyelésen vagy gyakorlati kísérleteken alapuló tapasztalat, mely a hazai növénytermesztés terén haladást jelent.

Az aranyérmek kiosztása az OMGE. évi rendi közgyűlésén történjék.

A „Köztelek” útján a gazdaközönség felkérhető, hogy a jutalmazásra jelöléseket tegyen. A beérkező jelöléseket az OMGE. növénytermesztési és irodalmi szakosztályából kiküldendő bizottság bírálja el.

Az alapítólevél előrebocsátott intézkedéseinek megfelelően felkérem az OMGE. igen tisztelt tagjait, hogy a jelölés jogával élve, nevezzék meg a Cserháti-aranyéremmel való kitüntetésre ajánlható férfit, az illető kitüntetésre méltó tevékenységét ismertető adatokkal együtt.

Az ajánlás irásban f. évi március hó 15-ig az OMGE. titkári hivatalához küldendő.

Igazgató.

Az OMGE. igazgató-választmányának gyűlése.

(1914. március 5.)

Jelen voltak *Bujanovics Sándor* elnök elnökletele alatt *Osztróluetzky Miklós* alelnök, *Anbrássy Sándor* gróf, *Ármos Jenő*, *Balogh Elemér*, *Beliczey Géza*, *Bolla Mihály*, *Bujanovics Gyula*, *Bartóky József*, *Bukovinszky Artur*, *Csokonics Sándor* gróf, *Darányi Béla*, *Desseffy Aurél* gróf, *Elek Henrik*, *Éber Ernő* dr., *Esterházy Miklós* herceg, *Forster Elek*, *Förster Lajos*, *Hertelendy Ferenc*, *Horváth Jenő*, *Hutyra Ferenc* dr., *Jeszzenszky Pál*, *Kerpely Kálmán*, *Keglevich Gyula* gróf, *Koppély Géza*, *Kosutány Tamás*, *Korányi Frigyes* báró, *Kvassay Jenő*, *Koritsánszky János*, *Kovács Sebestyén* Endre, *Lukovich Aladár*, *Lázár Pál*, *Matta Árpád* dr., *Mezey Gyula*, *Mailáth József* gróf, *Meskó Pál*, *Mesterházy Ernő*, ifj. *Mihályi Péter*, *Nagy Emil* dr., *Pajzs Gyula* dr., *Piller Kálmán*, *Ráts István* dr., *Róth Lóránd*, *Reusz Henrik*, *Sándorházi Lajos*, *Serbán János*, *Széchenyi Domokos* gróf, *Széchenyi Emil* gróf, *Szomjas Lajos*, *Telegdi József* és *Zichy Tivadar* gróf igazgatóválasztmányi, illetve végrehajtóbizottsági tagok, *Zaitschek Artur* dr. és *Zsivákovits Béla* egyesületi tagok, az egyesületi titkárról részéről *Rubinek Gyula* igazgató, *Buday Barna* szerkesztőtitkárról, *Krolópp Hugó* ipari titkárról, *Szilassy Zoltán* szövetségi titkárról, *Mutschenbacher Emil* dr. és

Fabricius Endre titkárról, *Konkoly Thege Sándor* dr. társszerkesztő-titkárról és *Reichenbach Béla* segédtitkárról.

Távolmaradásukat kimentették *Darányi Ignác*, *Elek Ernő*, *Hammersberg Jenő*, *Máday Izidor*, *Ottlik Iván* és *Törley Gyula* igazgatóválasztmányi tagok.

A mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.

Mutschenbacher Emil dr. titkár bemutatja az igazgató-választmány legutóbbi gyűléséről felvett a szabályszerű aláírásokkal ellátott jegyzőkönyvet. Tudomásul szolgál és hitelesítetik.

Elnök üdvözli a megjelenteket s az igazgatóválasztmány gyűlését megnyitja.

Jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése.

Az gyűlésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére *Róth Lóránd* és *Zaleski Jenő* igazgatóválasztmányi tagokat kéri fel.

Bujanovics Sándor üdvözlése.

Osztróluetzky Miklós alelnök: Meltóságos Elnök Ur! Igen tisztelt Igazgató-választmány! Mielőtt a napirendre áttérnénk, legyen szabad megemlékeznem arról a kitüntetésről, amely egyesületünk nagyrészt elnökét *Bujanovics Sándor* önméltóságát (lelkes eljenzés) érte azzal, hogy őfelsége a főrendiház tagjává nevezte ki. Ez a kitüntetés elsősorban az ő tiszteletreméltó személyiségének és hosszú közéleti működésének szól (ugy van!), ugy vélem azonban, hogy a legfelsőbb kitüntetés egyuttal az ő agrár tevékenységének és ezzel egyesületünknek méltánylása is. (Igaz.) Örömmel látjuk, hogy ismét elfoglalja helyét a törvényhozásban, amelynek már alkotmányos életünk helyreállításakor is egyik tagja volt. Örömmel látjuk ezt azért, mert benne nem csupán a magyar parlamentarizmus egyik élő veteránját tisztelhetjük, hanem egyuttal az agrártörvények uttörő gárdájának egyik előharcosát is. (Élénk eljenzés.) Hiszen ő dicső emlékeztető vezérünknek, *Károlyi Sándor* grófnak munkatársa és a kezdet küzdelmeinek tanúja s részese volt. Éppen ez érdemeinek elismerése gyanánt emelte a magyar gazda-

A „MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE”
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY-UTCA 29. szám.

Tenyészállatok.

Konyhakerti és virágmagvak.

Szőlészeti anyagok és eszközök.

Abraktakarmányok.

Gép és gépalkatrészek.

Műtrágyák.

Olajok és kenőcsök.

Cséplési szerek, zsákok, ponyvák.

Vetőmagvak.

Legelőnyösebb beszerzési forrása.

BERTÉSEK BIZOMÁNYBAN VALÓ HIZLALÁSÁT VÁLLALJUK.

társadalom két évvel ezelőtt az OMGE. elnöki székébe. Bizalommal kérjük őt tehát, legyen a mi mezőgazdasági érdekeinknek a törvényhozásban is gazdag tapasztalataival fogva méltó képviselője, tekintélyénél fogva hathatós támogatója. A küszöbön álló és törvényhozási elintézésre váró közgazdasági kérdések legéletbevágóbb érdekeinket érintik. A főrendiház pedig úgy megalkotásában, mint jelentőségénél fogva az a fórum, ahol a mi szociálpolitikai irányunk és felelősségünk kell, hogy szintén megértésre és visszhangra találjon. (Ugy van!) Az OMGE. agrár-programjának keretébe eső kérdések, mint amilyen a nemzeti termelés védelme egy hatályos vámpolitika keretében, a szövetségi élet fejlesztése, egy helyes nemzeti birtokpolitika inau gurálása, mindez különböző vonatkozásaival együtt a közel jövőben a közvélemény legszélesebb rétegeit fogja foglalkoztatni és e kérdések helyes és életrevaló megoldásától függ nemcsak egyesületünk törekvéseinek megvalósítása, hanem egyúttal azoknak a széles társadalmi rétegeknek alkotó millióknak boldogulása is, amelyeket itt képviselünk. Az a fejedelmi tény tehát, amely elnökünknek, Bujanovics Sándornak helyet biztosít a törvényhozásban, kell, hogy megelégedéssel, hálával és köszönettel töltsön el bennünket. (Igaz!) Kétszeres örömmel látjuk ezt azért, mert bizunk benne, hogy az az osztatlan rokonszenv, amely őt mindezt ideig kísérte, új irányu tevékenységének mezején neki erőt és buzditást fog adni. A mi tiszteletünk, ragaszkodásunk és szeretetünk örömmel ragad meg minden alkalmat és így a mai is, hogy vele szemben újból megnyilatkozhassék. Ezekre való tekintettel tisztelettel indítványozom, hogy a tisztelt igazgató-választmány ezen érzelmek mai ülésünk jegyzőkönyvében kifejezést adjon. (Hosszantartó eljenzés és taps.)

Bujanovics Sándor: Igen tisztelt igazgató-választmány! Hálás szívvvel köszönöm elnöktársamnak szép szavait, amelyekkel engem főrendiházi taggá való kinevezetésem alkalmából megtisztelni szives volt s hálás köszönetet mondok a tisztelt igazgató-választmánynak az ő szavaihoz és indítványához való hozzájárulásáért. Nagyon jól tudom, tisztelt igazgató-választmány, hogy ez a legmagasabb királyi kitüntetés tulyomó részben nem az én csekély személyemet illeti, hanem azt a széket, amelyet ezidőszerint elfoglalni szerencsém van. Jól tudom, hogy e mégtisztel-

tetésnek csak parányi részét vonatkozathatom az én személyemre, az oroszlanrész az általam ezidőszerint elfoglalt elnöki tisztnak szól. Mindamelllett hálás köszönettel és örömmel fogadtam a legfelsőbb kitüntetést; hálás szívvvel fogadom a tisztelt igazgató-választmány üdvözlését is. Becsét a kitüntetésnek az a — hogy úgy mondjám — baráti ragaszkodás és jóindulatu bizalom adja meg, amelyet én a tisztelt igazgató-választmány részéről mindenkor tapasztaltam, mert amíg a királyi kitüntetés örömmel, addig az utóbbi némi büszkeséggel is tölt el, hogy gyenge erőmmel mégis képes voltam a tisztelt választmány jóindulatát a magam részére megszerezni. (Eljenzés.) Fogadja a t. igazgató-választmány hálás köszönetemet s kérem, hogy engem továbbra is szives támogatásában részesíteni, baráti jóindulatát személyem iránt megtartani és foglalkozásaimmal szemben elnézéssel viseltetni kegyeskedjék. (Lelkes eljenzés és taps.)

Tagsági ügyek.

Titkár az egyesületi tanács nevében felvételre ajánlja az utolsó igazgató-választmányi gyűlés óta jelentkezett következő tagokat:

Alapító tagok: Széchényi Domonkos grófot.

Erdíjas tagok: Adler Gyula, Adriányi Samu, Agoston Bertalan, Alföldi Gazdak Terményért. Szövetkezete, Aprily Gyula, Baditz Lajos ifj., Balogh Viktor, Bekés Gyula, Berczeller Jenő, Bertalan Tivadar, Birek Ernő, Blazsevác József, Blomberg Frigyes báró, Boros Albert, Bratmann Artur, Brill Lajos, Buzáth Lajos, Büchler Mihály, Czeglédi Gazdakör, Czímber Mihály, Csarsch Jenő, Deutsch Sándor, Diószeghy Pál és Társa, Dobos Ferenc ifj., Dóra Szilárd, Dortsák László, Farkas Adolf, Farahó János, Farkas Géza, Fischer Károly, Fischer Sándor, Fried Ödön dr., Futó Sándor, Gajdacs János, özv. Gajzágó Elemérné, Gruber Zsigmond, Gubányi Károly, Haffner Gyula, Halász István, Honig Andor, Horváth István, Höflinger János, Istvánffy Sándor, Katona Dezső, Kelemen János, Kemecsei Gazdaszövetség, Kernács Benő, Kernács Sándor ifj. Kiss Elemér, Kiss Gyula, Kovács János II., Kovács János III., Kovács Lajos, Krausz Emil, Lassovszky Béla, Lázár Gábor, Lazarek József, Lombos Vilmos, Löffler Jakab és Fiai, Lukács Endre, Maczelka Gábor, Magurányi Jenő dr., Mándy Géza, Marikovszky Béla, Mazaly József ifj., Mészáros Jenő, Mihályi Endre, Molnár Károly,

Mózer Róbert, Munkácsi urad. főbíró, Nemes János gróf jószágfelügyelősége, Nemes József, Németh József, Neuburger Albert, Neményi magyarországi Gazd. és Parcellázó Bank Rt., Paál József ifj., Pallavicini Artur örgróf, Pál uradalma, Piti Antal, Póka Rezső, Póka Ottó ifj., Sajmovich és Dénes, Sálagian Sándor, Schaimovitz Dezső (Dávid), Schmed Samu, Schneider János, Schultheisz Adolf, Sember Ferenc, Steiner Leó, Stierand Kálmán, Stojanovits Zoltán, Stolp Ödön, Szele Andor, Székely Mihály, Szokolovics György, Szűts Ferenc dr., Tiszaszentmiklósi kaszinó, Tóth Dezső Jenő, Tóth Miklós, Tölczel Lajos, v. Török Andor, Tukory Dénes, Túrjei prépostsági uradalom, Ugozsmegyei G. E., Vajda Vilmos, Várady István, Wirtschnafer Pál, Wolf Henrik, Zlinszky János dr., Zsigmond Mihály dr. és Zsürger Lajost.

Az igazgató-választmány a javaslatba hozottakat felveszi a tagok sorába.

Titkár jelenti továbbá, hogy a tagok közül meghaltak a legutóbbi igazgató-választmányi gyűlés óta:

Alapítók: Kléh István, Pallavicini Ede örgróf, Rosenberg Gyula, Szentkirályi Kálmán dr. és Wenckheim Viktor báró.

Erdíjasok: Adamecz Imre, Ambró István, Elek Lipót, Fáy Antal, Farkas Emil dr., Freytag Kamill, Fournier Nándor, Gajzágó Elemér, Gógh Győző, Hoffmann Brunó, Hollósy Ferenc, Illéssy Albert, Juricskay Dezső, Knelly Lajos, Kohner Henrik, Körössy Gusztáv, Lichtschein Sámuel, Melicher László, Papp János, Perezel Ferenc, Soóky László, Szabó József III., Thassy Kálmán, Uray Zoltán, Virava József dr., Voronyák Lajos, Wass Armin gróf és Weisz Imre, akiket az igazgató-választmány részvételének jegyzőkönyvébe iktatása mellett a tagok sorából törölni határoz.

Ugyancsak törli **titkár** javaslatára az igazgató-választmány a tagok sorából: Balázs Sándor, Barusch Alajos, Buchala Samu, Csikmege Gyergyó vid. G. E., Csongrádi-Schopf Mihály, Dióssy Aladár, id. Eressey Károly, Garay Sándor, Grünfeld Miksa, Kálmán Gyula, Kirchmayer Gergely, ifj. Kovács József dr., Körmeny László, Kriegner Györgyné, Lassovszky György, Lintner Sándor, Löffler Adolf, Löffler Béla, Marikovszky Géza, Mocsáry Ödön, Nagyernyei hitelszövetkezet, Rozvány József, Schäfer Jenő, Sivó Jenő, Soltész Miklós, Szilágyi Péter, Tezsia István, Zaruba József és Zoltán Armin dr.-t.

TÁRCZA.

Éjjel a tópartján.)

Irta: Bársony István.

Téli éjszaka volt és Paksi Benő a tarpusztai halastó partjának egyik zugában ácsorgott egy kis földnyelven, amely lenyult a jégszerű vízbe és keskeny gerinccel tarajosodott a nádsűrűség között.

Mellette volt a vadászszéke; ez az alacsony, háromlábú, könnyen dülő alkotmány, de most nem vette hasznát. Állott, minthogy ültében nem látott volna elég messzire a nádfalak közt, amelyek egyrészt a félig befagyott tavat szegélyezték, másrészt a havas síkságnak hátul terülő részét övezték, hosszú, keskeny bolyhos szalagjával a nádbuga tömegének.

Sütött a hold s olyan merően bámult le a földre, mintha ráfagyott volna a mennyboltozatra.

A legény nézte-nézte és eszébe jutott a kisérletes mese, amivel gyermekkorában borzongattak.

„Jaj de szépen süt a hold!
Egy eleven meg egy holt! . . .”

Még a levegő is dermedezett körülötte. Nyilván odafent is tél volt a holdvilág tájékán. Hideg, szaggatott sóhajok szálltak valahonnan; hirtelen éledtek s halk lélekzéssel haltak el. A

*) Mutatvány szerzőnek *Este* című legközelebb megjelenő kötetéből.

lelke is fázhatott annak, aki ezt a nádzizegessel kevert sóhajást hallgatta.

A hold sápadt fénye halálos némaság közt oszlott szét a tájon. A hólepte dombok messziről is élesen mutatták hullámvonalukat, amely még messzebbre, barnálló árnyékba nyult. Az a barna árnyék az erdő széle volt.

Itt pedig szendergett a pusztai tó; a befagyini készülő, haldokló víz.

A széle már jeges volt, de a jégpartok közt nyílt csatorna csillogott. Ott még apró fodrokat borzolt a vízre a gyöngye szél. A tó keblét ott még takaratlanul érték a hozzálopódzó holdvilág csókjai. A nagy némaságban, amely köröskörül félelmesen hatalmasodott el, szinte álmossító, lágyzenéjü pendülés támadt attól, ahogy a holdsugarak végigkoresolyáztak a tó jegén.

A nád közt ácsorgó ember tekintete elsiklott a vizen.

Mintha egy ponton megragzott volna a tó tükre. Épp ott látszott most a hold képemása, amint a leheletgyöngye hullám között fürdött.

Mit kereshet valaki ilyenkor ebben a kiellen-ségben, ahol sokkalta inkább egyedül van, mint a pusztai fa? Annak ez a hazája, amíg él és minden nádszál suhogó hajladozása réges-régi altatódalát ismételteti télen-nyáron. De az ember csak idegen lehet itt, aki felé felve, vigyázva lendül a nád és aki úgy sejteti, mintha a halk susogás, amely a tó nádkoszorúja közül piheg fel, titkos kérdésekkel faggatódznék arról, hogy ki az vajjon, aki az éjszaka magányát zavarja. Várt valakit a legény. Valakit, akit az ördög telepített ide, hogy kárt tegyen a nagy gonddal

tenyésztett halak között s aki ennek a keskeny földnyelvnek a tóba hajló csücskén szokta elfogyasztani rablott vacsoráját.

Vidra jár itt, a legveszedelmesebb halpusztító, de csak az éjszaka gyanútlan esőndjében jön . . .

Onnan, ahol a legény állott, végigláthatta a holdvilágos tavat s a havas pusztának nádkörítette részét. Azon át beszélő jelek vezettek ideig: vidranymok. Paksi Benő a gonosz halhóhért várta-leste.

El-elkalandozott aközben a gondolata, valahová, ahol most egy selyemfűrtü kisleány szendereg és talán órála álmodik. Arra a fűrtös fejcskére szánta téli kalpagnak a vidra prémjét. Ettől a reménységtől aztán olyan melegség szállott a szívére, hogy egyelőre tavasznak érezte a telet.

Almodozásából az ébresztette fel, hogy a tó tulsó oldalán éleset fűtventett valaki. A part innenső részéről kisvártatva felelt rá a visszhang. Vidrák szölongattak egymást! S az egyik, a visszhangos, nem is lehetett messze.

Arrafelé meresztette tehát a szemét a lesekedő legény . . . Látta, amint a sötét nádkoszoru mellől egy még sötétebb árnyék csuszik elő a hó világosságára. Az árnyéknak hosszukás hengeres alakja volt, amely lapulva nyúlt el. De csakhamar megindult s rövid lábával bakatva lódult errébb. Vaskos farkával lustán söpörte aközben a havat. Aztán megállott és figyelt. Fölfelé szaglálódott. A hold felé számolt. Majd hátracsapta lapos kigyófejét s végig

... a hatéves tagsági kötelezettségük lejártával... bejelentették, valamint Széchenyi... grófot (aki alapító tag lett), Inezédy... bárót (elmebetegség miatt), Bizony Miklóst, ... Károly dr.-t, Fölsinger Ferencet, Meyer... és Tatzberger Nándort pedig részint... helyen való tartózkodás, részint pedig... miatt.

Eszerint a mai taglétszám 383 alapító és... éves, összesen 5845 tag, amit az igazgató-választmány örvedetesen tudomásul vesz.

Zaleski Jenő megjegyzi, hogy az előterjesztett s az egyesület tagjai sorából kilépettek között több olyan egyént lát, akinek az egyesület kötelekében való benmaradását igen kívánatosnak tartaná.

Elnök felvilágosítja a felszólalót, hogy az egyesületnek nincs módjában az illetőket, amennyiben kilépésüket alapszabályszerűleg, kötelezettségük lejártával jelentették be, az egyesület kötelekében való benmaradásra bírni. Mindenesetre közönnettel fogja venni azonban az egyesület, ha a felszólaló magánaton lesz szives az illető egyéneket az egyesület kötelekében való maradásra, illetőleg visszatérésre felkéri. (Helyeslés.)

Az egyesületi tanács javaslatai.

Özv. Pallavicini Edéné ögrófné, özv. Perczel Ferencné és özv. Ruhland Gusztávné köszönő leveleinek bemutatása.

Titkár bemutatja özv. Pallavicini Edéné ögrófné, özv. Perczel Ferencné és özv. Ruhland Gusztávné köszönő leveleit, amelyeket abból az alkalomból intéztek az egyesület elnökségéhez, hogy az egyesület Pallavicini Ede ögróf, Perczel Ferenc és Ruhland Gusztáv elhunytá alkalmából részvétét fejezte ki s ravatalukra koszorút helyezett.

Tudomásul szolgál.

Személyi ügyek.

Elnök közli az igazgató-választmánnyal, hogy öfelsége Kropp Hugót, az egyesület ipari titkárát a köz- és mezőgazdaság terén szerzett elismeréséül a III. osztályu vaskoronarendel tüntette ki. A kitüntetés alkalmával az igazgató-választmány szerencsekívánatait tolmácsolja s továbbá buzdó működéséhez sikert kíván. (Éljenzés.)

Rubinek Gyula igazgató bejelenti, hogy a

földművelésügyi miniszter tekintettel arra, hogy a folyó év végén a kőbányai sertéshizlalótelep megszűnik s Tétényben új sertéshizlalótelep létesül részvénytársasági alapon, a telep igazgatóságában az OMGE. részére is egy helyet tartott fenn. Erre az egyesületi tanács jelölése alapján az igazgató kiküldését javasolja. Az igazgató-választmány ezt helyeslőleg tudomásul veszi és igazgatót az új telep igazgatóságába kiküldi.

Igazgató előterjeszti Szilassy Zoltánnak az egyesületi tanács utján az igazgató-választmány elé terjesztett ama kérelmét, hogy az Első Magyar Gazdasági Gépgyár r.-t.-ban felügyelő-bizottsági tagságot vállalhasson, amire a választmány az engedélyt megadja.

Bejelenti továbbá, hogy az egyesület a folyó év nyarán Konkoly Thege Sándor dr. társszerkesztő-titkár a tejjgazdasági bizottság részéről külföldi tanulmányutra óhajta kiküldeni. Erre a célra a tejjgazdasági bizottság 1000 koronát javasol engedélyezni a bizottság rendelkezésére álló különalapról. Tekintettel arra, hogy a szükséges fedezet rendelkezésre áll s miután kívánatos, hogy a tejjgazdasági ügyekkel foglalkozó titkár e kérdésben kellő szaktudást és minél szélesebbkörű tájékozottságot szerezzon, kéri az igazgató-választmány hozzájárulását ahhoz, hogy nevezett titkárnak idei svájci és németországi tejjgazdasági tanulmányutja költségeinek fedezésére 1000 K. kiutaltassék. Az igazgató-választmány az előterjesztéshez hozzájárul.

Az egyesületi tanácsban megüresedett egy tagsági hely betöltése.

Igazgató előterjeszti, hogy Perczel Ferenc halálával az egyesületi tanácsban egy tagsági hely üresedésbe jött. E tagsági hely a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetével fennálló egyezmény értelmében a Mezőgazdák Szövetkezete igazgatóságának jelölése alapján töltendő be. A szövetkezet az egyesület elnökéhez intézett átiratában a jelölés jogával élve, a megüresedett tagsági helyre Jeszenszky Pál vezérigazgatót jelöli. Kéri az egyesületi tanács nevében az igazgató-választmány erre vonatkozó hozzájárulását.

Az igazgató-választmány a jelölés alapján Jeszenszky Pált, mint a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete képviselőjét, az egyesületi tanács tagjává megválasztja.

Ügyészi jelentés a megvásárolt tápiószelci ingatlan átvételéről és néhai Kodolányi Antalné hagyományainak felvételéről.

Titkár az ügyész távollétében, aki egészségi okokból akadályozva van a gyűlésen való megjelenésben, előterjeszti a következő jelentést:

„Van szerencsém bejelenteni, hogy az Eckstein Arnoldtól megvásárolt tápiószelci ingatlanokat az egyesület már birtokába vette és az egyesület tulajdonjogára vonatkozó bekelezési kérvények a telekkönyvi hatóságához már beadattak. A Kodolányi Antalné-féle hagyományok ügyében jelentem, hogy a három rendbeli, összesen 9000 korona névértéket kitevő földhitelintézeti záloglevelek a hagyatékából már felvételtek és az egyesület javára a Magyar Földhitelintézetnél, az időközben esedékes szelvényjöveldelmekkel együtt letételtek. Ezen alapítványokra vonatkozó három alapítólevelet az egyesületi ügyész a közalapítványi ügyészség közbenjöttével megfogalmazta és ezeket van szerencsém ezennel jóváhagyás végett beterjeszteni, hogy azok aztán a földművelésügyi minisztériumhoz ugyancsak jóváhagyás végett felterjeszthetők legyenek.”

Az alapítólevelek teljesen az eddigi alapítólevelek nyomán készültek, kéri tehát, hogy tekintsen el az igazgató-választmány azok felolvasásától s javasolja, hogy az alapítólevelek az igazgató-választmány mai üléséből folyólag megerősítés végett terjesztessenek fel a földművelésügyi minisztériumhoz.

Jóváhagyólag tudomásul szolgál.

Véleményadás a Csáky Petronella-féle ösztöndíj-pályázat ügyében.

Titkárnak az egyesületi tanács nevében tett előterjesztése alapján az igazgató-választmány a földművelésügyi miniszter által az egyesülethez áttett, üresedésbe jött Csáky Petronella-féle négy, egyenként 800 koronás ösztöndíjra az alapítólevelben megállapított jogánál fogva a gazdasági akadémiák igazgatóságának véleménye alapján Hoffmann Rudolf kassai II. é., Mészáros József debreceni II. é., Mille Géza magyaróvári I. é. és Tima Lajos III. é. gazdasági akadémiai hallgatókat jelöli.

Díjadományozás a székelyudvarhelyi bikakiállításra.

Titkár javaslata alapján az igazgató-választmány jóváhagyólag veszi tudomásul, hogy az

sinogatta orrával a nád közt megborzolódott bundáját.

A tulsó parton megint felhangzott az a jellemző fütty; a vidra ideát élénken válaszolt rá. Aztán elindult, hogy keresse a párját, amelylyel a teli éjszakák magányában szokott pásztoróras egyotton találkozni.

Benő majd kinézte a szemét.

Az imént még mélységes csönd honolt erre mindenfelé s lám, ez a füttyös hívás rögtön Benőné várásolta a pusztai tó táját. Legalább is a vidra kalandozott itt és még valaki készült hozzájuk csatlakozni hivatlan vendégnek, aki éppen most tartott a tó felé, erdei hazájából.

A sikon, a havon, a hólepel tisztán, sunyitva megfogott a vidrák irányába egy vén róka. Közvetlenül előtte ördögszékérrel mulatozott a szél; róka nem törődött a jól ösmert boszorkányokkal. Ujra megfordult a nádasnak, arra, ahol a szélből fakadó melegforrás nem egdedte meg a tavat. Ott mindig éjszakázik valami szárnyas a télálló fajtaból, amíg csak meg nem dermed a tó hullámkeble.

A róka úgy szaglászott, mint a kereső vizsla. Benő nézett egy pontra s hirtelen lehasalt. Szörnyűen igyekezett volna eltűnni a hóba. Benő csuszva indult a vidra felé, hátha már észta a vacsoráját s azt most el lehetne venni tőle valami csalafintasággal.

Az ördög legény megértette ezt az éjjeli lázást s meg nem zavarta volna a világot. Benő ember láthat olyan párbajt, aminő szüli.

A róka némán surrant a vidra felé a puha

hőszőnyegen, de most nem amolyan ostoba nyulfiával volt dolga. A vidra van legalább is olyan óvatos, mint „ravasz koma”; már észrevette a „nyájás idegent” s gyanakodva pislogott vissza rá. Ravaszdi abban a pillanatban kámforrá próbált válni; hátracsapta a fület s meglapult, csak a farka rándult meg idegesen. A vidranak eszében sem volt, hogy nagyobb bajtól tartson; de jól tudta, hogy a „szárazon” ő az ügyetlenebb, hiszen az ő eleme a víz, ahol feltétlen ur. Néhányat szökkenetesen ugrással és nyomban eltűnt a jeges víz felcsapó hullámában.

A róka izgultan rugtatott oda, ahol a vidra volt. A parton nagyokat szimatolt, nyilván hal-szagot érzett, csiklandozta az orrát a szökő vidra nyoma. Leszaglált a hóra, aztán bárgyu tanácsalansággal leste a víz tükkrét, ahol a vidra eltűnt.

Ott egy bajnokuszó furakodott végig a sötét vizen. Ugy siklott, mint az angolna, játékosan forgott meg maga körül; minden pördüléssel öleket lendült előre dermesztő fürdőjében. Még szemmel is bajos volt követni az utját, nem-hogy utána merhetett volna eredni valaki. A róka nézte a láthatatlan uszómester körül szét-sodródó vizet; de nem kéri hasonló mulatságból. Mintha még a gondolatától is megrettenne ilyesminek, hirtelen visszapattant a partról és elkezdett ügetni a melegforrás felé.

Megint eltűnt innen minden élet.

Álmosító magány és csend vette körül a csalódott legényt. Már a szívében melengető

tavasznak sem volt elég verőfénye arra, hogy ne fázzék. Miközben a végig üres mezőséget reménytelenül nézte, magában tanakodott: várjon-e tovább, vagy ne várjon.

Szállt-szállt a nagy tapolyfa felől a pusztalélekzése. Arra rábólintott a nádas. A karesu nádszálak összesurlódását halk kacagásnak hallotta a legény. Öt nevettek-e vajjon?!...

Már se vidra nem volt itt, se róka.

Elmentek és ma éjjel aligha jönnek ide vissza. De Benő még nem birt egészen lemondani. Az a kis prémpalpag olyan szép lenne azon a firtös fejecskén. S aztán az ő kitarásának a jutalma lenne az. És még mi más jutalom is járna azért. Csak türelem, türelem!...

Nézte tovább a vizet, a pusztát, a holdvilágot.

„Egy eleven meg egy holt; Jaj de szépen süt a hold!”

Ni, hogy huzódik lassan a zenitre!... Az ember gyarló szeme nem érzi a mozgását, mégis hiszszük, hogy látjuk, mert tudjuk, hogy nem marad egy helyben.

Milyen régen volt, hogy onnan alulról, az ég aljáról, elindult!...

S milyen sokára lesz még, amikor véget ér az utja ezen a végtelen téli éjszakán.

Amikor első csillanása dereng a keleti ég szélén, figyelhetjük, hogyan buvik elő, feljebb-feljebb, mintha kandikálna. Egyszer csak kint van előttünk nagy, bohócefeje. Várnók utána, a vállát, a karját, a többi testét: — nincsen! Csak az a léggömbfej emelkedik, mint valami roppant nagy lámpás, amelyben lidéreláng vil-

egyesületi tanács a Székelyudvarhelyen február 28-án és március 1-én rendezett országos jellegű bikakiállításra régi gyakorlat szerint egy 100 koronás bikadíjat és két bronzérmét engedélyezett.

Három tag kiküldése az Országos Magyar Kiállítási Központba.

Titkár előterjeszti, hogy az Országos Magyar Kiállítási Központ megbízatásának első három éve lejárván, a Központ elnöksége azzal a kérelemmel fordult az egyesülethez, hogy újabb három esztendőre újabb három kiküldöttjének nevét közölje a Központtal és további három évre állapítsa meg a kiállítási központ költségeihez való hozzájárulását. Az egyesületi tanács nevében a nevezett tagsági helyekre *Królopp Hugó* és *Szilassy Zoltán* titkárok és ifj. *Sporzon Pál* gazdasági akadémiai tanárt hozza javaslatba s javasolja, hogy az eddig évenként megadott 300 korona támogatást az igazgató-választmány újabb három évre engedélyezze.

Az igazgató-választmány mindkét javaslatához hozzájárul.

Országos Törzskönyvelő-Bizottsági titkár megbízatásának miniszteri jóváhagyása.

Titkár előterjesztése alapján az igazgató-választmány tudomásul veszi, hogy Konkoly Thege Sándor társszerkesztő-titkárnak az Országos Törzskönyvelő-Bizottság titkári teendővel való megbízatását a földművelésügyi miniszter jóváhagyta.

Képviselő a mezőgazdasági kísérletügyi tanácsban és az országos állategészségügyi tanácsban.

Titkár bejelentése alapján tudomásul veszi az igazgató-választmány, hogy a földművelésügyi miniszter az egyesület felterjesztése alapján az OMGE. képviselőtében a mezőgazdasági kísérletügyi tanács tagjává *Szilassy Zoltánt*, az állategészségügyi tanács tagjává pedig *Pirkner Jánost* nevezte ki.

A török kormány köszönete.

Titkár bejelenti, hogy a török kormány megbízásából Refki bey, a konstantinápolyi agrár-bank aligazgatója és Djemal bey, az ottomán császári földművelésügyi minisztérium kabinetfőnöke, az ősz folyamán mezőgazdasági és szövetkezeti intézményeink tanulmányozása céljából

lődzik. Láthatjuk még egy darabig, hogyan nő a távolság közte s a föld határa között; de egyszer csak tullepi azt a vonalat, amelyet a szemünk addig a határig átfoghat s akkor úgy tetszik, mintha már nem mozogna; mintha megállott volna a sima, mélységes, sötétkék égi oceánon. Pedig egyre feljebb kerül akkor is a mennyboltozat kupolája alá; csak már nem bírjuk észrevenni a felhőtlen egyforma égen, hogyan halad, siet.

Ilyenkor a kivárhatalanságig tud késni a hajnal. Ilyenkor még az „erdei kakas” sem szól, mint nyaranta, amikor a lángbagoly (az „erdei kakas”) elhuhogja az éjfélt.

A mezőségek akkor a pacsirta a dalos ébresztője; de hol van most a pacsirta? Valahol, ahol nyár van. Itt csak a dermedés van, kivált éjszaka évadján.

Süt a hold és attól még jobban meglehetne fagyni. Minél messzebbre jut pályáján az éj kísértete, annál fénylőbben veti saját képét a tóra s csak annál izzóbb a viznek feneketlen mélységű szikrázása. Mintha a júniusi éjszakák valamennyi szentjánosbogara együtt álmodná odalent tündéri álmát, olyan nyüzsgése van a mélyben a rezgő szikrafénynek.

Csak hogy fagyosan szikrázik, mint napvilágosságban a hópihe.

Az élet ime eltűnt s már csak a látományok elevenednek meg a képzelet végtelenségében. Ahol az a fehér mező terül, ott nyaranta fehér gulyának liliombokrétái virítanak. Olyankor kakukfü lélekzik rajta s pásztortűz csillan a karám táján.

Magyarországon jártak, amennyiben Törökországban is agrárhitelszövetkezeti reformokat szándékoznak életbeléptetni. A földművelésügyi miniszter felkérésére az OMGE. is fogadta a nevezett kiküldötteket, megismertette velük gazdatársadalmi intézményeink szervezetét s most a török kormány átiratilag fejezte ki az egyesületi elnökségnek előzékenységeért köszönetét.

Tudomásul szolgál.

Cappelli Rafael ögróf köszönő átirata.

Titkár előterjesztése alapján tudomásul veszi az igazgató-választmány, hogy Cappelli Rafael ögróf abból az alkalomból, hogy az egyesület múltévi közgyűlése külföldi tiszteleti tagjává választotta és *Miklós Ödön* utján diszoklevelet juttatott hozzá, köszönő átiratot intézett az egyesület elnökségéhez.

Ezzel a tárgysorozat kimerülven, elnök az igazgató-választmány gyűlését berekeszti s megnyitja a GEOSz. végrehajtó-bizottságának gyűlését.

A GEOSz. végrehajtó-bizottságának gyűlése.

A mult ülés jegyzőkönyvének bemutatása.

Szilassy Zoltán szövetségi titkár bemutatja a végrehajtó-bizottság legutóbbi gyűléséről felvett s a szabályszerű aláírásokkal ellátott jegyzőkönyvet. Tudomásul szolgál.

Jegyzőkönyvhitelesítők kiküldése.

Elnök a mai gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Meskó Pál* és *Tallán Béla* báró végrehajtó-bizottsági tagokat kéri fel.

Jelentés a pozsonyi országos gazdagylésről.

Rubinek Gyula igazgató: A végrehajtó-bizottság által megalakított Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ szükségét látta annak, hogy mielőtt a mezőgazdaságot érdeklő fontos vámpolitikai kérdések tanulmányozásához hozzáfogna, érintkezést keressen az osztrák gazdákkal s velök együttesen igyekezzenek megállapodásra jutni a jövőben követendő vámpolitika tekintetében. Erre vonatkozólag az a megállapodás jött létre, hogy Pozsonyban egy országos jellegű gazdagylés hívassék össze, amelyen az osztrák gazdák s illetve az Agrarische Zentralstelleben egyesült testületek számos kiküldötttel jelentek

meg és a gyűlésen a jövő vámpolitika irányelvei tekintetében előterjesztett határozati javaslatot a maguk részéről is megerősítették. A kilátásba helyezték, hogy azt saját testületek kebelében is elfogadják. Ez tényleg még is történt úgy, hogy ma a magyar és osztrák Mezőgazdasági Vámpolitikai Központok ugyanazon elvi alapon állanak s munkálataikat ugyanazon alapon fogják a jövőben is folytatni. Megállapodás létesült továbbá arra nézve is, hogy mielőtt a két Központ munkálataival a kormányok s általában a nyilvánosság elé lép, egy közös bizottság egyeztessen össze az előterjesztéseket s lehetőleg egyöntetű megállapodásra jusson mindkét állam mezőgazdasági érdekeltsége. Amennyiben ez a határozat valóban érvényesítettetni fog, akkor az a kilátásunk a jövőre nézve, hogy mindanak a követelések, amelyeket a két testület a mezőgazdasági vámpolitika tekintetében a jövőre nézve támasztani fog, oly erős háttérrel kapnak a mindenkori kormányokkal szemben, amely feltétlenül azt a reményt nyújtja a magyar gazdatársadalomnak, hogy követeléseit tenyleg valóra is fogják váltani.

Erről kötelességének tartotta a végrehajtó-bizottságot tájékoztatni, mert, bár a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ autonóm jogkörrel ruházott fel, a szóbanforgó lépés olyan nagy horderejű, amely a végrehajtó-bizottság utólagos jóváhagyását is igényli. Nem kélti az igazgató, hogy a pozsonyi gazdagylés révén szerzett tapasztalatok után a végrehajtó-bizottság csak örömmel látja azt az egyesülést, amely a gyűlésen magyar és osztrák részről egyaránt megnyilatkozott. (Helyeslés.)

A végrehajtó-bizottság az előterjesztést helyesléleg tudomásul veszi.

Az 1914. évi OMGE. tanulmányut rendezése.

Mutschenbacher Emil dr. titkár előterjeszti az egyesületi tanács határozata alapján, hogy az eddig szép sikerrel járt tanulmányutak rendezését a folyó évben is folytatni óhajtja s ez idén Svájcban át Észak-Franciaországba óhajt tanulmányutat rendezni, amely a Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft által Hannoverben rendezendő vándorkiállítás megtekintésével kapcsoltnék össze. Az előző tervet *Miklós Ödön* közbenjöttével a francia földművelésügyi minisztérium igazgatójával már megállapították s ez alapon

hunyt szemmel leselkedett, nehogy a szeme csillanása árniója lehessen. A halak kis tigrise nagyon óvatos, a legkisebb sejdítésre rögtön lemerülne a víz alá. Ni, hogyan nézelődik s figyel a tópart legszélén, félig még bent csücsülve a jeges fűdében.

Nines itt most semmise, ami gyanus lehetne. Hopp!... a halhóhér nesztelenül szökken a tiszta jégre. Zsákmánya mind erőtlenebbül vergődött a szájában; haldoklott már.

Benő magában imádkozott: jaj, csak egy kicsikét gyere errebb, kiljebb!...

Hisz onnan még a halálra sebzett vidra is visszahanyatlanék a tóba s örökre elveszhetne.

A vidra szótfogadott a néma könyörgésnek. Nyilván több kényelemre vágyott. Kiljebb mozdult.

Benő már emelte a puskaajtát és egy kis részt keresett a nád között, ahol kilöghessen.

Még egy másodperc és — az az átkozott vadászszék egy kis érintéstől feldől mőgötte.

Annyi lehetett az egész nesz, mintha a legény egyik lábáról a másikra nehezkedett volna; de a vidranak elég az. Cupp! egy loccsanás és üres volt a tó partja.

Benőt a guta kerülgette.

A holdra bámult ijedt zavarában. Vajjon látta-e ezt?

Látta az ebadta. Sunyi ábrázatja elaradta.

— No, akkor itt is hagyjak; — moncolta a félig megfagyott legény nagy mérgesen. Bermedj meg magadban reggelig.

Elindult hazafelé és bosszusan szökt rá a pufók holdra: — világíts jómádár!

Most is ugyanaz a holdvilág mered világtalan szemüregével a rónaságra; csak hogy most a pusztai éjszaka halottnéma; hiába sugdosnak a nádak és hiába szállanak titkos sóhajtások a lombtalan fák felől, amelyeken fekete varjusereg éjszakázik, mintha kísértet-lepkék rajzottak volna rájuk.

De még a varjak is némák s nem riasztják meg csuf szavakkal az álmodót, amely olyan lágy borzongással szenderít bele az öntudatlanságba.

A legény menne már, de nem bír. Igézet fogja és annak a babonás hatalmát érzi magán. A holdvilág megejté. Merően néznek szemközt s úgy rémlik a legénynek, mintha az ott bágyadtan hunyná le sugártalan szemét. Pedig az ő szeme káprázik annyira, hogy a tó nádasát lendülő táncos hullámzásban látja.

Valaki szól!...

Az a riasztó fütty harmadszor is magához térítette. Esmélt és egy halk loccsanás neszére egészen felébredt.

Egy kis fókafej emelkedett ki előtte a vízből, a szájában csillogó fehérség vergődött, az a fehérség egy ezüstös hal volt.

Végre-valahára!... A vidra jött meg a zsákmányával.

Éppen most foghatta.

A szegény hal még nagyon eleven volt, még nem bírt megfulladni a morzsoló vidrafogak között.

A legénynek a pillája se rebhent, félig le-

a részletes utiterv és költségzsámítás rövidesen megállapíttatni. Egyelőre kéri a végrehajtó-bizottságnak a tanulmányt júniusban leendő rendezéséhez és a részletes tervezetnek április hó elején leendő közzétételéhez való hozzájárulását s annak tudomásulvételét, hogy az egyesületi tanács felterjesztése alapján a földművelésügyi miniszter beleegyezett abba, hogy a tanulmányt vezetését Miklós Ödön államtitkár, előző tanulmányutjaink kiváló elnöke elvállalhassa, akit a miniszter a tanulmányt idejére szabadsággal. Jövahagyólag tudomásul szolgál.

A földművelésügyi miniszter leirata a Morva-folyó szabályozása tárgyában.

Szilassy Zoltán szövetségi titkár felhívja a végrehajtó-bizottság figyelmét arra, hogy a Pozsonyvármegyei G. E. a múlt évben átiratot intézett a Szövetséghez, melyben a Morva szabályozása ügyében a földművelésügyi miniszterhez intézett felirata támogatását kérte. A Szövetség tényleg fel is irt pártolól a földművelésügyi miniszterhez, aki most a Szövetséghez intézett leiratában arra utal, hogy a Morva-szabályozás tényleges keresztülvitelét eddig az a körülmény gátolta, hogy az osztrák hatóságok bizonyos vízjogi kérdéseket nem tudtak megoldani. Miután azonban a földművelésügyi miniszternek az osztrák kormánytól vett értesülése szerint e nehézségek most már rövid idő alatt megoldást nyernek, ennek következtében, miután a törvényhozás is a földművelésügyi miniszter rendelkezésére bocsátotta a szükséges eszközöket, a miniszter azt reméli, hogy a folyó év nyarán a munkálatok megkezdhetők lesznek s amennyiben erre kilátás van, legközelebb gondolkodni fog a munkálatok teljesítése iránt árlejtési hirdetmény kiadásáról, kéri a miniszteri leirat tudomásulvételét azzal, hogy erről a Pozsonyvármegyei G. E., mint a Morva környékén levő egyesületek leginkább érdekeltje, értesítettni fog. Orvendetes tudomásul szolgál.

Jelentés az első országos kukoricakiállítás előkészítő munkálatairól.

Buday Barna szerkesztő-titkár bejelenti, hogy az OMGE. által rendezendő kukoricakiállítás előkészítő munkálatai befejezést nyertek s a kiállítás ugy külső arányainál, mint belső tartalmánál fogva igen szép sikerrel járt. Kiállításra került 850 minta, továbbá 14 egyesület gyűjteménnyel vett részt a kiállításon. A bíráló-bizottság múlt hó 27-én elvégezte a bírálati teendőket s igen alapos munka után 13 arany-, 22 ezüst- és 60 bronzéremet s több oklevelet osztott ki. A kiállítást f. hó 7-én d. e. 10 órakor fogja minden valószínűség szerint a földművelésügyi miniszter megnyitni s kéri titkár a végrehajtó-bizottság tagjainak a megnyitáson mennél nagyobb számban való megjelenését.

A végrehajtó-bizottság az előterjesztést helyesen tudomásul veszi.

Földművelésügyi miniszter leirata a mezőgazdasági munkásközvetítés szervezése tárgyában.

Mutschenbacher Emil dr. titkár emlékezteti a végrehajtó-bizottságot, hogy még a múlt évben földművelésügyi miniszterhez intézett feliratában ismertette a munkásbeszerzés terén fennálló nehézségeket, a minisztérium kebelében leendő munkásközvetítő-szervezetnek bizonyos irányok szerint leendő kifejlesztésére a földművelésügyi minisztert. A miniszter a Szövetséghez intézett leiratában a magától is szükségesnek jelzi a munkásközvetítő irányu reformját, amelyet azonban a közvilágítás küszöbön álló új szervezésével kap-

csolatban vél megoldandónak. Kéri a miniszteri leirat tudomásulvételét, amihez a végrehajtó-bizottság hozzájárul.

A Magyar Cukorgyárosok Országos Egyesületének átirata.

Igazgató előterjeszti a Cukorgyárosok O. E.-nek átiratát, amelyben a kereskedelemügyi miniszterhez a cukorrépa szállításoknál ma érvényben lévő távolsági kedvezmények jövőben leendő fenntartása érdekében intézett felterjesztése pártolását kéri. E kérelmét azzal indokolja a nevezett egyesület, hogy nálunk egész más irányban alakultak a cukorgyárak, mint a külföldön. Magyarországon ugyanis nagy-cukorgyárak alakultak, melyek nagy távolságokból — 10—12 vármegye területéről — kénytelenek a répat szállítani, ha tehát a miniszter a már fennálló kedvezményt úgy redukálná, amint azt tervezi s azok a magas tarifák lépnének életbe, amelyeket a jövőre nézve életbeléptetni óhajt: úgy egyfelől egyes gyárakra nézve megnehezítették a répa beszerzése, másfelől bizonyos vidékekre nézve lehetetlenné válnék a répatermelés. További indoka az egyesület kérelmének az, hogy akkor, amidőn a miniszter a szóbanforgó kedvezmény megszorításának álláspontjára helyezkedett, 30 K.-n felüli cukorár állott fenn a mai 20 koronás árral szemben, úgy hogy ami akkor elviselhető lett volna a cukorgyárakra nézve, ma elviselhetetlen teherként nehezédnek a gyárakra. A kérvény egyébiránt azért is került a Szövetséghez, mert a két évvel ezelőt a kereskedelemügyi miniszterhez intézett feliratában arra az álláspontra helyezkedett, hogy a cukorgyárakra való tekintettel a 200 km.-en felüli távolságoknál létesítendő tarifaeemelést nem ellenzi. A jelenlegi viszonyok között azonban éppen a felhozott indokok, különösen a cukorárak nagy esésénél fogva az egyesületi tanács oly értelmű javaslatot tesz a végrehajtó-bizottságnak, hogy a répara alkalmazott kivételes díjszabás sértetlen fenntartása érdekében a kereskedelemügyi miniszterhez a maga részéről is írjon fel.

Koppely Géza örömmel teszi magáévá az előterjesztést, mert nézete szerint e téren bármely irányu tarifaeelés egyenlően terhelne a gyárakat és termelőket.

Lázár Pál szerint helytelen volna a kérdésnek tisztán tarifaszempontból egyedül való megítélése. Bizonyos, hogy a kormány akkor, amidőn a mai állapot megváltoztatását mérlegelte, bizonyos közgazdasági szempontokra volt tekintettel. Anélkül, hogy azt a kérdést vitatni óhajtana ez alkalommal, vajjon a mezőgazdaság szempontjából nálunk a kis- vagy nagycukorgyárak alakítása kívánatos-e, azt indítványozza, hogy a végrehajtó-bizottság utasítsa a szónyegen levő kérdést előzetes megvitatás végett az ipari szakosztályhoz.

Osztrólczy Miklós abban a véleményben van, hogy ha a szóbanforgó tarifakedvezmények nem tartatnának fenn, ennek hátrányát a cukorgyárosok szerveztségével szemben a fogyasztóknak szerveztségükkel cukorrépatermelők viselnék. Szükségesnek tartja azonban ez alkalommal hangsúlyozni, hogy a cukorrépatermelő gazdák érdekében inkább a több, decentralizált kisebb gyár áll, mintsem a tökéletesebb szerveztségű nagyobb gyárak. Nem hiszi azonban, hogy az ipari szakosztály ötletszerűleg hozzászólhasson ehhez a kérdéshez, miután a végrehajtó-bizottság előtt jelenleg csak az a kérdés áll, vajjon a szóbanforgó tarifakedvezmény fenntartás-e, vagy nem? A kérdéssel kapcsolatosan szükségesnek jelzi a kartellkérdéssel való mielőbbi foglalkozást. Az előadói előterjesztést elfogadja.

Igazgató Lázár felszólalásával kapcsolatban arra utal, hogy a minisztert a szóbanforgó tarifális intézkedésénél tisztán pénzügyi érdekek vezették, amint különben a tarifabizottságban ki is jelentette, hogy emelni kell a vasuti bevételeket, mert a répa oly olcsón szállítatik nagy távolságokba, hogy a vasut a szállításra valóságos reáfizet s éppen ennek az anomáliának akarja végét szakítani a kedvezmény megszüntetésével. Az a körülmény, amelyre a felszólaló utalt, hogy t. i. mezőgazdaságunk szempontjából a kisebb vagy nagyobb gyárak alakítása kívánatos-e, annak idején ismételtelen beható tanácskozás tárgyát képezte az OMGE.-ben, utal azonban az igazgató arra, hogy egy létező rendszerről egy másik homlokegyenest ellenkező rendszerre áttérni felette nagy nehézséggel jár. A hiba e téren ott történt, hogy az állam a maga részéről a nagy gyárak rendszerét elősegítette. A jelenleg adott helyzetet pedig máról holnapra nagy gazdasági katasztrófa nélkül megváltoztatni lehetetlenség. E tekintetben kezdeményezésről lehetne akkor szó, amikor a konjunkturák kitünők, amikor e kedvező konjunkturákat csökkenthetjük bizonyos intézkedésekkel, úgy azonban, hogy a kezdeményezés sem a gazda, sem a gyáros helyzetét meg ne ingassa. Jelenleg azonban sem a gyáros, sem a gazda nincs abban a helyzetben, hogy ilyen kísérletek anyagát képezhesse. Jelenleg a gazda répájáért megfelelő árat kíván kapni, amit csak úgy érhet el, ha a szóbanforgó rendkívül magas tarifák nem lépnek életbe. Rámutat igazgató arra, hogy az eddigi kedvezmény megszorítása esetén 50 kilométerre történő szállításkor a jelenlegi métermázsánkénti 15 filléres tarifa helyébe a jövőben 18 filléres 100 kilométernél az eddigi 23 helyett 27, 100 kilométernél 29 helyett 33, 200 kilométernél 34 helyett 38, 300 kilométernél 44 helyett 83, 350 kilométernél 49 helyett 101 filléres tarifa lépne életbe.

A másik tendencia, amely miatt az egyesület a múltban a 200 kilométeren felüli távolságoknál a tarifaeemelést nem ellenezte, azt a célt kívánta elérni, hogy a gyárak el ne kalandozzanak a messze távolságokba a közeli gazdák rovására. Tudvalevő, hogy ha a gyáraknak nagy terület áll rendelkezésükre, azok nyomást gyakorolhatnak a közeli gazdáknak, már pedig a tendencia mégis az kell hogy legyen s a helyes gazdasági politika is azt követeli, hogy azok termeljenek répat, akik közvetlen a gyár közelében vannak. Ezt a kérdést különben az egyesület ebből a szempontból is napirenden fogja tartani, a mai idő azonban erre teljességgel alkalmatlan, úgy hogy önmagunkon ütünk, ha a Cukorgyárosok Egyesületének előterjesztett kérelmét nem pártolnók.

Kvassay Jenő szükségesnek tartja felhívni a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a jövőben más irányba terelje a cukorgyárak létesítését, mint azt eddig tette. Nézete szerint ugyanis abban az esetben, ha a cukorgyárak víziutak mellett létesítettek volna, a vita tárgyat képező bajok nem merültek volna fel s azok a jövőre nézve is megszüntethetők. E körülményt a gazdaközönség figyelmébe ajánlja.

Elnök kimondja a végrehajtó-bizottság határozatát, mely szerint az előadói előterjesztéshez hozzájárul.

Jelentés a cukortermelők és cukorgyárosok országos bizottságában létrejött egyezményről.

Tallán Béla báró emlékeztetése idézi a végrehajtó-bizottságnak, hogy a szóló elnöklete alatt annak idején egy bizottságot küldött ki azzal a megbízatással, hogy az a cukorgyárosok részéről

SALVATOR

a kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás, vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és légzési szervek hurutjánál kitűnő hatása. Természetes vasmentes savanyúvíz. Kapható ásványvízkereskedés- és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST

Széchenyi-Lipóci Salgótarjáni Vállalat.
BUDAPEST, V., RUDOLF-RAKPART 6. SZ.

kiküldendő bizottsággal együttesen igyekezzék a cukorrépa átvétele tekintetében egy egyezményt létesíteni. A bizottság hosszas és beható tanácskozások után megbízatásának eleget tett s a bizottság eljárása eredményéről szóló mint elnök a következőkben számol be:

Mindenekelőtt megállapítja, hogy a kétségtelenül hosszú ideig húzódó tárgyalások ez alkalommal eredményre vezettek. Az eredmény ugyan nem egészen olyan, amely a gazdákat teljes mértékben kielégitené, ami annak tulajdonítandó, hogy kezdeményező lépésről van szó, amely természetesen minden téren oly nehézségekkel van összekötve, amelyek az idők folyamán barátságos érintkezés és egyezés útján minden bizonyonyal megszüntethetők lesznek. A kiküldött bizottság mindenekelőtt a cukorrépa átvételére vonatkozólag igyekezett a cukorgyárosokkal megállapodásra jutni. Ez sikerült is oly módon azonban, hogy azért a szerződések, amelyek eddig a termelők és gyárosok között kötettek, teljes épségükben fenntartatnak a jövőre nézve is. Minden termelőnek szabadságában áll oly szerződést kötni, aminőt a maga részéről helyesnek tart. Ezzel szemben a létesített egyezmény sarktétele az, hogy a cukorrépa átadása és illetve átvétele körül a gazdák és gyárosok között felmerülő vitás esetekben azokra nézve, akik az egyezményt aláírják, kizárólag választott bíróság fog dönteni olyformán, hogy a bíróság köteles eljárását 48 óra alatt lefolytatni. Egyébiránt szóló nemesak a maga, de mindazok legjobb meggyőződése szerint is, akik a bizottsági tárgyalásokban résztvettek, kijelentheti, hogy a végrehajtó-bizottság az egyezményt, amelynek részleteit annál kevésbbé tartja szükségesnek ismertetni, mert az különböző nyelvekre lefordítva, minden mázsaháznál ki fog függesztetni, megnyugvással elfogadhatja. Kéri a bizottság nevében az egyezmény jóváhagyását s az országos bizottságba a termelők részéről kiküldendő állandó tagok megválasztását.

Osztrólczy Miklós kívánatosnak tartaná az egyezménynek a végrehajtó-bizottság előtt való felolvasását.

Igazgató szerint a szönyegen levő egyezményvel szemben olyan a helyzet, mint a kereskedelmi szerződésekkel szemben, hogy tudniillik azok egészében vagy elfogadandók, vagy elvetendők. Az egyezményt szakemberekből álló bizottság állapította meg s annak aláírása a gyáros és termelő önkéntes hozzájárulásától függ. Az egyezmény felolvasásának nincs ugyan semmi akadálya, jelzi azonban, hogy az csaknem kizárólag a próbatisztítás, illetve répaátvétel módjait állapítja meg, amelyeket különben csak szakemberek képesek felülbírálni. A maga részéről azt tartaná helyesnek, hogy a végrehajtó-bizottság a részletek bírálatába bele se menjen ama bizalomnál fogva sem, melylyel a kiküldött bizottság iránt viseltetik. Az egyezmény különben a „Köztelek” valamely legközelebbi számában közöltetni fog.

Tallán Béla báró osztja az előtte szóló fejtegetését annál inkább, mert az egyezmény egyoldalulag nem is változtatható meg.

Osztrólczy Miklós, miután arról van szó, hogy a végrehajtó-bizottság egy egyezmény elfogadását ajánlja a cukorrépa-termelő gazdáknak, feltétlenül sulyt helyez arra, hogy az egyezmény intézkedései a végrehajtó-bizottsággal megismerttetessenek.

Desseuffy Aurél gróf méltányolja *Osztrólczy* aggodalmait s akként véli a kérdést megoldhatónak, hogy bár a kiküldött bizottság iránt a legteljesebb elismeréssel és bizalommal viseltetik, a végrehajtó-bizottság az egyezmény ajánlását későbbi időre függessze fel.

Elnök elrendeli az egyezmény felolvasását.

Krolopp Hugó ipari titkár felolvassa az egyezményt.

Igazgató az Országos Bizottság tagjaiul a Bizottság munkálataiban eddig is résztvevő következő tagok kiküldetését javasolja: *Tallán* Béla báró elnöke alatt *Almásy* Imre gróf dr., *Beer* Henrik, *Czobor* Béla, *Güleher* Jakab, *Schlesinger* Fülöp, *Seligman* Kelemen, *Somssich* László gróf, *Vépy-Vogronics* Ödön, *Rubinek* Gyula és *Krolopp* Hugó jegyző. Egyben javasolja, hogy a mai gyűlés eredményéről a Cukorgyárosok Egyesülete is értesíttessék s a Bizottságba a maga részéről kiküldendő tagjai megnevezésére felkérjessék.

A végrehajtó-bizottság az egyezményt elfogadja s a Bizottság tagjait az előterjesztetkekből alakítja meg.

A Magyar Gazdaszövetség átirata a tengerhajózási társulatok államsegélyéről szóló törvényjavaslat tárgyában.

Szövetségi titkár bejelenti, hogy a Magyar Gazdaszövetség jan. 31-én tartott gyűlésen foglalkozott a kormány által a hajózási társulatok segélyezése tárgyában az országgyűlés elé terjesztett törvényjavaslatokkal. A Magyar Gazdaszövetség is a hajózási társulatok államsegélyének a törvényjavaslatokban tervezett nagymértékű felemelésében nagy pénzügyi és közgazdasági érdekeket lát kockára téve s az ellen szavát felemelvén, emlékiratot intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, amelynek támogatására az OMGE-t is felkérte. Az emlékirat kimutatja, hogy a hajózási társulatok a régi államsegélyvel szemben jelenleg jelentősen nagyobb állami támogatásban részesülnek s hogy ez a szubvenció sok esetben nem a magyar közgazdaság emelésére szolgál, hanem idegen érdekek előmozdítását célozza. Rámutat továbbá a felirat arra, hogy a mai viszonyok között, amidőn sok egyéb, különösen mezőgazdasági kezdeményezésre az államkincstárnak nem állnak megfelelő anyagi eszközök rendelkezésére, a hajózási társulatok nagymértékű emelését indokolatlannak tartja.

Az egyesületi tanács foglalkozván ez emlékirattal, mindenekelőtt sajnálatának ad kifejezést, hogy a kormány a törvényjavaslatok előkészítése alkalmával az illetékes gazdasági érdekképviseleti testületek — tehát köztük az OMGE. — véleményét nem tartotta szükségesnek kikérni. Annál sajnálatosabb körülmény ez, miután a szóbanforgó törvényjavaslatok oly bonyolult

ügyekkel foglalkoznak, amelyeknek a gondosképpen lényegét és célzatát megérteni csak a törvényjavaslatokból és azok indoklásából csak az ezen ügyekkel valóban behatóan foglalkozó egyének képesek s így egy ankétszerű tárgyalás alkalmával, amelynek összehívására más hasonló alkalommal is gondoskodás történt, módjában lett volna a kormányznak az illetékes érdekeltségek előtt homályosnak feltűnő részleteket kellően megvilágítani s a részletek iránt tapasztalt aggodalmainkat esetleg megszüntetni. Miután azonban a törvényjavaslatok a tanács gyűlésének idejében már a képviselőházban tárgyalásra kerültek s a mai nap folyamán már el is fogadtattak, a tanács határozatából a képviselőházba és a főrendiházhoz intézett feliratunkban álláspontra csak csupán általánosságban való körvonalozására nyitott alkalmunk, kérvén, hogy aggodalmaink figyelembevételével az általunk sérelmesnek jelzett intézkedéseket az országgyűlés megfelelően módosítsa. Kéri a tanács intézkedésének a végrehajtó-bizottság által való utólagos jóváhagyását.

Zichy Tivadar gróf bizonyos anomáliát lát abban, hogy a végrehajtó-bizottság egyes tagjai az előterjesztést elfogadják ugyan, viszont az országgyűlés egyik vagy másik házában a törvényjavaslatok ellen fognak állást foglalni.

Desseuffy Aurél gróf a maga részéről melegen üdvözi a tanács eljárását. Az Adriával kötendő egyezményt maga is rosszulja, teljes mértékben helyteleníti s meg is fogja a főrendiházban támadni. A törvényjavaslatokkal szemben mély aggályai vannak, főképp azért, mert az agrárszempon semmi tekintetben nem respektáltatik azokban, sőt azokban foglalt intézkedések csak konkurenciát támaszthatnak nekünk, miután marokkói járatok életbeléptetését tervezik, amelyek pedig roppant áldozattal fognak járni s amelyeket kizárólag olasz és francia kereskedők fognak igénybe venni, amennyiben nekünk Marokkóba semmi kivitelünk nincs. (Igaz, úgy van!) Véleménye szerint a legnagyobb sérelem abban van, hogy az egyezmény 20—25 évre köttetik meg. Ma ugyanis senki sincs abban a helyzetben, hogy elbírálja azt a kérdést, hogyan fognak a kereskedelmi és forgalmi viszonyok 15—20 év múlva alakulni, éppen ezért azt a körülményt, hogy ennek dacára ilyen hosszú időre lekössük magunkat, a maga részéről rendkívüli mértékben aggályosnak tartja. (Úgy van.) Azt hiszi tehát, *Zichy* Tivadar gróf is teljesen megnyugodhat abban, hogy a tanács eljárását jóváhagyólag veszik tudomásul. Mi a magunk részéről, ugymond, mindenesetre — habár kevés reménnyel nézünk annak elébe — a főrendiházban meg fogjuk kísérteni a törvényjavaslat ellen állást foglalni. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

A végrehajtó-bizottság a tanács előterjesztését jóváhagyólag tudomásul veszi.

Bernát István indítványa a vidéki városoknak a Magyar Mezőgazdasági Vámpolitikai Központban leendő képviseltetése érdekében.

Mutschenbacher Emil dr. titkár előterjeszté Bernát Istvánnak a Magyar Mezőgazdasági Vám-

A Dobroceni Mezőgazdasági Gépgyár Részv.-Társ.

gyártmányai:

HAZAI DRILL

páros soru vetőgép,

HORTOBÁGY DRILL

páratlan soru vetőgép,

NAPOLEON DRILL műtrágyaszóróval kombinált vetőgép.

Ekék, boronák, szecsavágók, répavágók, kapások, morzsolók, kukoricavetőgépek stb. kiváló minőségben, előnyös árak mellett.

Kérjen árjegyzéket.

Magyar Központ egyik legutóbbi gyűlése elé terjesztett amaz indítványát, hogy tekintettel arra, hogy Budapest székesfőváros a Központban két képviselője mellett utján képviselve van, igyekezzék a végrehajtó-bizottság módot keresni arra, hogy a vidéki városoknak hasonlóképpen két kiküldötttel képviseltetéséről is gondoskodás történjen. (Helyeslés.) A Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ ezt az indítványt pártolólágg terjeszti a végrehajtó-bizottság elé azzal, hogy a Központ a vidéki városok kongresszusával fog azok képviseltetése tekintetében megállapodásra jutni. Tudomásul szolgál.

Jelentés a galántai nemzetközi talajművelő-gépbemutatóról.

Krolopp Hugó ipari titkár jelenti, hogy a múlt év nyarán Galántán megtartott nemzetközi motoros talajművelő-gépbemutató eredményei feldolgoztattak és a terjedelmes jelentés kivonata a „Köztelek” március 15-iki számában fog a főbb eredmények és magyarázatok kíséretében megjelenni. Amint a teljes jelentés ki fog nyomtatni, lesz alkalma szólónak azt a végrehajtó-bizottság előtt bemutatni és a költségelszámolásról is jelentést tenni. Kéri egyelőre e jelentésnek jóváhagyó tudomásulvételét.

Az igazgató-választmány az előterjesztést tudomásul veszi.

A közgazdasági szakosztály javaslata.

Mutschbacher Emil dr. titkár ismerteti a közgazdasági szakosztálynak a *tej vasúti szállítási díjletelei* kérdésében elfoglalt álláspontját s a közgazdasági szakosztály javaslatát elfogadásra ajánlja. (Lásd a „Köztelek” február 19-iki számát.)

Dessewffy Aurél gróf hozzájárul e javaslat-hoz s csupán azt kívánja megjegyezni, hogy miután a Mezőgazdasági Vámpolitikai Központ legközelebb foglalkozni fog a tarifakérdésekkel, ez alkalommal fogja részletes észrevételeit megtenni.

A végrehajtó-bizottság a javaslatot elfogadja.

Az irodalmi és tanügyi szakosztály javaslatai.

A szakosztály megalakulása. *Gazdasági előadások. A népfőiskolák ügye. A gazdasági szakosztály fejlesztése. Idegen szavak és magyartalan kifejezések kiküszöbölése a gazdasági szakirodalomból. A Cserháti-aranyérem kiadása.*

Szerkesztő-titkár beható indokolás kíséretében elfogadásra ajánlja az irodalmi és tanügyi szakosztálynak a fenti kérdésekben elfoglalt álláspontját s illetve javaslatait. (Lásd a „Köztelek” 17. számát.)

Zichy Tivadar gróf sulyt helyez arra, hogy a „Köztelek” mellékleteként megjelenő magyarító szótár szerkesztői figyelemmel legyenek arra, hogy az egyes magyar kifejezések után a megfelelő, nemzetközileg elfogadott idegen kitételek felsoroltassanak, legalább zárójelben.

Szerkesztő-titkár felvilágosításai után a végrehajtó-bizottság az előterjesztett javaslatokhoz hozzájárul.

Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály javaslata.

Konkoly Thege Sándor dr. társzerkesztő-titkár beható indokolás kíséretében elfogadásra ajánlja állattenyésztési szakosztály által a *határszéli csapadék megállítása és a keleti marhavész megelőzése ellen való védekezés* tárgyában előtett határozati javaslatokat (lásd „Köztelek” 17. számát), melyet a végrehajtó-bizottság jóvá tesz.

A lótenyésztési bizottság javaslata.

Társzerkesztő-titkár előterjesztése alapján a végrehajtó-bizottság hozzájárul a lótenyésztési bizottságnak a *fogarasi lippizzai ménes áthelyezése* ügyében elfogadott határozati javaslatához (Lásd Köztelek 1. száma).

A tejjgazdasági bizottság javaslatai.

Az állami tehénstetkek tejelésének ellenőrzése. A tej elnevezés védelme.

Társzerkesztő-titkár tüzetos indokolás kapcsán előterjeszti a tejjgazdasági bizottság által a fenti kérdésekben elfogadott határozati javaslatokat. (Lásd Köztelek 13. számát.)

Lázár Pál a méltányosság szempontjából valamennyi mezőgazdasági termény, így különösen a vaj elnevezésének megfelelő korlátozását kívánja. Kéri a kérdésnek újabb tanulmányozás tárgyává való vételét.

Társzerkesztő-titkár felvilágosításképpen utal a földművelésügyi minisztérium 1909. évi január 3-án kelt rendeletére, amely a művaj, növényvaj stb. elnevezését megtiltja. E tekintetben tehát precedens áll fenn, hogy a végrehajtó-bizottság nyugodtan fordulhat a szóbanforgó kérelemmel a miniszter elé.

A végrehajtó-bizottság a javaslatokat változtatlanul elfogadja.

A mezőgazdasági ipari, kereskedelmi és üzemi szakosztály javaslata.

A traktorok katonai vontatási célra való alkalmazása.

A magyarországi cséplőgéptulajdonosok országos szövetségének felterjesztése.

Ipari titkár beható indokolás kíséretében elfogadásra ajánlja az ipari szakosztály által a fentjelzett kérdésekben elfoglalt javaslatokat. (Lásd „Köztelek” 13. számát.)

A javaslatokhoz a végrehajtó-bizottság hozzájárul.

Végül tudomásul vétettek:

Földművelésügyi miniszter leirata az OKH. vidéki képviselősegeinek felállításáról.

Képviselőlet a Középeurópai Közgazdasági Egyesület budapesti IV. közös értekezletén.

Képviselőlet a budapesti áru- és értéktőzsde felszázados ünnepén.

Az Osztrák-Magyar Bank átiratai.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A végrehajtó-bizottság gyűlése után a jelenlevők a Hungária nagyszállóba vonultak át, amelynek virágokkal és délszaki növényzettel pompásan felszített földszinti különterében esti 8¹/₂ óra-kor fényes társaslakomát rendezett az OMGE. Bujanovics Sándor tiszteletére.

A disztrakomán résztvettek az ünnepelten kívül Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter, Bartóky József dr., Kazy József báró és Madarassy Gábor államtitkárok, Berzeviczy Albert, Dániel Gábor báró, Mailáth József gróf titkos tanácsosok, Osztróluetzky Miklós OMGE. alelnök, Bolla Mihály, Darányi Béla, Szomjas Lajos miniszteri tanácsosok, továbbá Bernát István, Bethlen Pál gróf, Balogh Elemér, Beliczey Géza, Beck Lajos, Buday Barna, Bornemissza Lajos, Bujanovics Gyula, ifj. Bujanovics Sándor, Borbély József, Csetényi József, Dercsényi Bertalan, Dömötör László dr., Drucker Jenő dr., Elek Henrik, Enyedy Béni, Fialla Dóry Ottó, Finka Gyula, Fodor Miklós, Fabricius Endre, Fischl Lipót, Ferdinánd Bertalan, Fáy Gyula, Gschwindt György, Goldfinger Gábor, Gosztony István,

Györy Lóránd, Horváth Jenő, Hódossy Sándor dr., Jablonowski József, Jeszenszky Pál, Jékey László, Janesó Dezső, Kauders Siegfried, Kiss László, Kovács Béla, Korányi Frigyes báró, Kovács-Sebestyén Endre, Krolopp Hugó, Koppély Géza, Konkoly Thege Sándor dr., Lázár Pál, Liphay Béla, Láng József, Lukovich Aladár, ifj. Madarassy Gábor, Mattyasovszky Miklós dr., Majthényi Jenő dr., Meskó Pál, Mezey Gyula, Mesterházy Ernő dr., ifj. Mihályi Péter, Mutschbacher Emil dr., Muzslay Gyula, Münnich Kálmán, Nagy Emil dr., Ocskay László, Pajzs Gyula dr., Pajkert Alajos, Péchy Zsigmond, Piller Kálmán, Pirkner János, Propper Samu, Propper Ödön, Rubinek Gyula, Rubinek István dr., ráthonyi Reusz Henrik, Rupprecht Olivér, Roskoványi Miklós, Reichenbach Béla, Sárkány Béla, Siráky Béla, Szegh Dezső, Szepesházy Imre, Szinnyey-Merse Félix, Szilassy Zoltán, Tallián Ödön, Telegdi József, Thaisz Lajos, Thaisz Péter, Vajda Ödön, Voigt Ede, Vavrik Antal, Vantsó Gyula dr., Végh Jenő, Vojnits István báró, Vojnits Sándor báró, Wieland Artur báró, Wolfner Tivadar és Zerkovitz Emil.

Kimentették a társaslakomáról való elmaradásukat betegsége vagy halaszthatatlan elfoglaltságra való hivatkozással többek között Darányi Ignác, Dessewffy Aurél gróf, Károlyi Mihály gróf, Esterházy Miklós herceg, Ottlik Iván államtitkár, Dessewffy Emil gróf, Batthyány Lajos gróf, Pálffy Béla gróf, Hoyos Miksa gróf, Dessewffy István gróf, Csáky Pallavicini Roger ögróf, Ciacricis Lajos dr. és Széll József főispánok, Baranyay Géza, Hutyra Ferenc dr., Darányi Gyula dr., Emödy József, Gaál Jenő dr., Hammersberg Jenő, Hajós József, Máday Izidor, Malatinszky György, Leidenfrost Károly, Nehrebeczky György, Rátz István dr., Károly Rezső dr., Törley Gyula OMGE. igazgató-választmányi tagok, Folkusházy Lajos székesfővárosi tanácsnok, Nagy Albert jósággkormányzó, e. Dorner Béla, Manthner Ödön és még rendkívül számosan.

Az asztalfőn Bujanovics Sándor foglalt helyet, tőle jobbra Berzeviczy Albert, Mailáth József gróf titkos tanácsosok, Pirkner János, Kazy József báró államtitkár, Telegdi József, szemben Piller Kálmán, Jeszenszky Pál stb., balra Osztróluetzky Miklós OMGE. alelnök, Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter, Dániel Gábor báró titkos tanácsos, Beliczey Géza, Bartóky József államtitkár, szemben Szomjas Lajos, Bolla Mihály, Darányi Béla miniszteri tanácsosok stb.

A első felköszöntőt Osztróluetzky Miklós mondotta régi magyar szokás szerint a királyra, amelyet a jelenlevők állva hallgattak végig.

Tisztelt Uraim! Midőn a magyar gazdatársadalom — ugymond — és a magyar közélet egyik régi kitűnőségének Bujanovics Sándornak (éljenzés) ünneplésére összegyűltünk, forduljon első gondolatunk öfelsége, királyunk felé, akinek fejedelmi bölcsessége őt a törvényhozás tagjai sorába meghívta. Mi magyar gazdák úgy érezzük, hogy bennünket nem csupán az alattvalói hűség kötelei fűznek a korona felkent viselőjének személyéhez, hanem azok a szálak, amelyek az ősi rögöz esatolnak, egyuttal a monarchikus eszme forrásaihoz is vezetnek. Ugy vagyunk meggyőződve, hogy ha a monarchikus eszmének gyökereire, a földművelő népesség tekintélytisztelésében és konzervatív életfelfogásában van, hogy a dinasztikus érdekeknek gyökere szintén elsősorban azokban a nemzeti hagyományokban és nemzeti törekvésekben található meg, amelyeket a közös történelem és az igazi alkotmányos életnek sok százados kölcsönhatása ki-

KÖZKESZÁNTÁSHOZ,
 gazdasági üzemekhez, téli fűtéshez
 kiválóan alkalmas
HATÁRI BRIKETTET

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
 KÖSZÉNBÁNYA
 RÉSZVÉNYTÁRSULAT**
 BUDAPEST, V., ZOLTÁN-UTCA 2-4.

A tatal brikett teljesen pótolja a perosz szemet, ára azonban jóval olcsóbb. A brikett hatványaradalmában megajított gőzokpréhándi II és háromnegyedhold főüzeméhez szükséges 814 kg. szilésin brikettal szemben csak 1000 kg. tatal brikettkellet.

fejlesztett, akkor az uralkodóház és az állam legstabilabb eleme a földművelő népesség ezen alapokon a közös célok, közös törekvések kultúrájában egyesülni tud. Valahányszor, tisztelt Uraim, ez a kapcsolat meglazul és akár a korona más szövetségét keresett, akár a földművelő lakosság szívében a monarchikus eszme meg-ingott, mindannyiszor ez nem csupán a nemzeti fejlődésen hagyott káros nyomokat hátra, de ugyanakkor a dinasztikus érdeken is nehezen gyógyuló sebeket ejtett. Maradjon tehát a király és nemzet harmóniája a jövő fejlődés záloga ezután is s amint idáig a földművelő népesség hűsége és áldozatkészsége volt a trón egyik szilárd talpköve, azonképpen a korona bölcses-sége és alkotmánytisztelete legyen a mi boldogulásunknak palládiuma. Mindnyájunk hő fohásza az, hogy felséges Urunkat, apostoli királyunkat a Gondviselés még sokáig tartsa meg számunkra. (Lelkes éljenzés.) Isten óvja Isten tartsa, Isten áldja meg Ófelségét. (Hosszantartó éljenzés.)

Pirkner János: Szeretett Elnökünk, mélyen tisztelt gazdatársaim! A mai ünnepély rendezésének valóban nem kedvezett a szerencse az OMGE. hivatalos szónoka személyének megválasztásában. A választás elsősorban egy érdemes gazdatársunkra, Emőd Józsefre esett, akit azonban e kötelesség teljesítésében betegsége gátolt meg. Így az ő helyébe az én csekélységemre esett a választás s én a megbízatást örömmel vállaltam, mert csekély személyemnek oly nagyfokú megtiszteltetését látom ebben, amely elől saját jól felfogott érdekeimben sem illik és szabad kitérnem. Nagy örömmel vállaltam a megbízatást, mert az ünnepeltben hódoló tisztelettel ismerem el a kiváló hazafit és igaz szeretettel ünneplem benne a makulátlan magyar gazdát. (Lelkes éljenzés.) Vállaltam azért, mert meggyőződésem, hogy a katonának a vezért nemcsak a Rosszban, hanem a jóban is követnie kell. Vállaltam azonban készületlenül, ez a körülmény azonban aggodalmat nekem nem okozott, mert meg vagyok győződve, hogy szeretett elnökünk nem tekinti ezt a mai összejövetelt egy officiózus ünnepségnek, hanem egy családi összejövetelnek, amely családnak ő a feje és mi vagyunk az őt szeretettel körülvevő tagjai. Én nagyon jól tudom, hogy szeretett elnökünk elengedi nekem azt, hogy én itt az ő életrajzát, évtizedekre szóló nagyérdemű tevékenységét vázoljam; gondoskodott ő a földi halhatatlanságáról, fiában, unokáiban és dédunokáiban. (Tetszés.) Meg vagyok győződve, hogy amíg csak vezérsorban előttünk jár, az OMGE. minden tagja, minden alkalommal levett kalappal fog megjelenni előtte. S ha sok évek után bekövetkeznék az, hogy már csak az ő emlékiról lesz szó, mindenki a legnagyobb tisztelettel fog az előtt meghajolni, mert, tisztelt gazdatársaim, *Bujanovics Sándor* neve ma egy fogalom. Ezután a szónok visszapillantást vetve a multba, felidéz azoknak a magas színvonalon álló megyei tanácskozásokról emléket, amelyeknek évtizedekkel ezelőtt Pozsony vármegyeházában fiatal korában tanúja volt. Valahányszor fiatal korára visszaemlékszik, mindig emlékezetébe öltik a pozsonyi megyeháza, annak nagyterme és régi kiváló alakjai. Újabb időben azonban ezek az emlékek elmosódtak. A legközelebbi időben

ugyanis alkalma volt ezt a helyet gazdákkal zsufozásig megtelnie látnia. Ur és paraszt, egymás mellett állottak úgy, amint a földművelő és tulajdonosa kell is hogy egymás mellett foglaljanak helyet. Ezt a nagy gazdagylást pedig a mi szeretett elnökünk rendezte. Az ő személyéhez fűződik ezen agrárgyűlés sikere. Ezen az agrárgyűlésen hallottam én a nagynevű osztrák gazdavezérnek Simitsch von Hohenblum lovagnak sivitó hangjával elhangzani azt a megjegyzést, hogy mi gazdák, ha összetartunk, akkor kormányokat bukathatunk és kormányokat teremthetünk. Hallottam utána a magyar mezőgazdaság fejlesztése körül nagy érdemeket szerzett volt miniszterünknek, *Darányinak* hangját, aki azt fejtette, hogyha mi gazdák összetartunk, oly óriási erőt képviselünk, amelyet semmiféle erőszak megdönteni nem tud. Mikor e szavakat elhangzani hallottam, bennem is az a meggyőződés érlelődött meg, hogy a gazdaközönség, ha összetart, valóban oly óriási hatalmat képvisel, amely nemcsak Magyarországon, hanem a monarchia másik államában is döntő súlyjal bír. Ehhez azonban szükséges, hogy legyen a gazdatársadalomnak egy oly vezére, aki kiválósága, bölcsessége, tapasztalatokban gazdag élete, makulátlan volta, jellemzilárd-sága és előrehaladott korát meghazudtoló kiváló frissessége és fiatal szívével a gazdaközönséget maga köré tudja gyűjteni. (Igaz, úgy van.) Mi, Uraim, birunk az OMGE. elnökeiben egy ilyen kiváló alakot. Boldog az az ország, akinek ilyen nagy fia van és szerencsés az az uralkodó, aki a törvényhozásba egy ilyen kiváló egyént hívhat meg. Az Isten sokáig éltesse szeretett elnökünket. (Hosszantartó éljenzés.)

Beliczey Géza a vidéki gazdasági egyesületek megbízásából őszinte örömmel és lelkesedéssel üdvözlö *Bujanovics Sándort*, mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének elnökét. A legfelsőbb kitüntetés azt a férfit érte, aki hosszú évtizedeken át nagy és bölcs tapasztalatokkal, kiváló judiciummal és vezetőképességgel már évtizedeken át a magyar gazdaközönség élén áll, aki köz- és mezőgazdasági érdekeinket mindenkor kellően képviselte, azokért minden alkalommal sikra száll s e küzdelmeiben jelentős sikereket is ért el, — emellett pedig minden gazdát az ő szeretetreméltó és lebilincselő modorával magához láncolt. (Éljenzés.) Mi gazdák őszinte szeretettel, nagyrabecsüléssel és tisztelettel valljuk őt a magunkénak. Kívánja, hogy a magyar gazdatársadalom büszkeségére *Bujanovics Sándort* az Uristen még sokáig éltesse. (Lelkes éljenzés.)

Rubinek Gyula: Tisztelt Uraim! Midőn én *Bujanovics Sándorra* emelem poharamat, nem üdvözlöm őt, mint a diadalmas hadvezért, aki bevonul a fórumra, hogy ott babért és dicsőséges elismerést arasson. Nem üdvözlöm őt, mint a haragvó Zeust az Olimpuson, akinek szemhunyorításától reszket a föld, vagy legalább is a „Köztelek“ (derültség), mert hiszen mindnyájan úgy ismerjük őt, mint akinek tekintetéből nem haragos villámok cikkáznak, hanem a szeretet sugárai. Az a melegség, amely az ő szeméből kiárad, átölel valamennyiünket, akik szerencsések vagyunk az ő közelében lehetni. És ha

már tisztelt barátom *Pirkner János* a nemzeti tekintett vissza és a multból idézett, szabaddan nekem is néhány élőképét felidéztem a multból, amelyek a mi ma ünnepeltünknek személyét a legkellemesebb és olyan oldaláról világítják meg, amelyről őt kevesen ismerik. Az első kép egy emberöltővel ezelőtt történt. Élt egy hatalmas nagy ur, több latifundium birtokosa, akinek jószágkormányzója humánus gondolkodású lévén, szíve azt sugallta, hogy kiterjedt uradalmainak ezerszámra menő gazdatisztjeiről és eszelőgéről késő öreg napjaikra gondoskodjék egy nyugdíjalap létesítése révén. Ez meg is történt. De multak az idők és a nagy ur őselhert. S jöttek a rokonok, akik a birtok megterhelését tulságosnak tekintették s a jószágkormányzót arra akarták kényszeríteni s készíteni, hogy megnyirbálja a szerzett jogokat és megváltoztassa rendelkezéseivel a fruktív intézkedést. Erre a feladatra, uraim, *Bujanovics Sándor* nem volt kapható és diszes állását inkább szó nélkül otthagyta. Talán ennek a szomorú tapasztalatnak köszönhető viszont az az örvendetes tény, hogy a gazdatiszti osztály 33 évén át vezetőjét tisztelhette *Bujanovics Sándorban*.

Egy másik kép. Ezelőtt 21 évvel történt, hogy ugyancsak a maihoz hasonló diszes társaság gyűlt össze, hogy a „Hazánk“ agrárius napilap megalakítását ünnepelje. És ott bizony több pohár bort ürítettünk a lap fennállására, mint ahány napig a lap tényleg fennállott. A sok beszéd között valaki a völegény szót hangoztatta, azt tudniillik, hogy van itt köztünk egy völegény. S erre a varázsszóra felállott *Bujanovics Sándor* s nem a völegényről, de annak arájáról, egy oly magas lendületű és oly szívhez szóló beszédet mondott, amely valamennyiünket megindított s amely mindnyájunkból azt a meggyőződést fakasztotta, hogy egy olyan ember emelt poharat, aki teljes egészében meg van győződve a családi-ság eszméjének fontosságáról. Csak véletlen, tisztelt uraim, hogy az a völegény éppen én voltam, de az már természetes, hogy ennek a völegénynek szívéből *Bujanovics Sándor* nevével kitörölni többé nem lehet.

Egy harmadik kép. *Károlyi Mihály* gróf örökének betöltéséről volt szó. Amidőn az intézésre hivatott tényezők összejöttek, úgy álltak egymással szemközt, mint két ellenséges hadsereg, amelyeket kibékíteni lehetetlenség. A vége az is volt, hogy haraggal váltak el, hogy új tápot adjanak annak a duló veszedelmes társadalmi forrongásnak, amely az országnak annyi vészt okozott. És a szétválás utolsó pillanatában ismét elhangzott egy varázsszó: „De miért is ne választjuk meg *Bujanovics Sándort*?“ és egy pillanat alatt megváltozott a helyzet. A tüzben forgó szemek elsimultak és mindenki csodálkozva nézett a másikra, hogy miért is nem jutott ez a mentő gondolat előbb eszükbe? Hogy mit köszönhet az OMGE. és a gazdatársadalom, de maga az ország is annak, hogy *Bujanovics Sándor* személyében egyezett meg az ország gazdaközönsége, azért, hogy nem tört ki a forradalom az egyesület kebelében, mint számtalan más társadalmi intézményünk kebelében, ennek vázolásába nem bocsátkozom. Csak konstatom azt a kétségtelen tény, hogy egyetlen egy

Tavaszi talajelőkészítő

munkára a

CATERPILLAR

Holt Caterpillar Company Vezérképvisellete, Budapest, V., Hold-utca 15.

az egyetlen alkalmas traktor,
mert ez a lágy, kifagyott gőzekezőntáson sem
süpped el, abszolút nem nyomja meg a talajt és
tárcsáboronákkal egyesítve naponta 60—80
holdat kertitalaj finomságúra munkál be.

személyünkben sincs meg az az egyetértés, amely a legválságosabb viszonyok között, mint éppen az OMGE.-ben. És hogy ez így van, köszönhetjük annak a meleg szívnek, amely elnökünk rendelkezik, amely melegséget oszt mindenkire, aki az ő közelébe férközik. És ha én a multa tekintetem vissza és a multból idéztem példákat, ez nem jelenti azt, hogy Bujanovics Sándornak csak multja van. Bujanovics Sándornak uraim jövője van. Mert aki az egyesületben a békét megteremtette, aki nek a szívében oly meleg érzés van a mezőgazdaság ügyei és művelői iránt, mint a Bujanovics Sándoréban, az, aki, midőn mint aggasztan vállalta az egyesület elnöki tisztét, ifjúvá változott: mind nemcsak a tiszteletet, szeretetet igényli s aki a munkában is teljes mértékben részt vesz, az ilyen férfiak uraim még ebben az előrehaladt korban is jövője van. (Ugy van.) És azt hiszem, hogy nemcsak a magam, nemcsak a jelenlevők, de az összes távollevő gazdaságaim forró óhaját tolmácsolva kívánom, adja az Eg Ura, hogy az a jövő minél fényesebb legyen s minél tovább tartson mindazon remények megvalósulásával, amelyeket Bujanovics Sándor nevéhez és személyéhez fűzünk s amelyekhez adjon az Ursten neki erőt és egészséget. (Lelkes éljenzés.)

Ghillány Imre báró földművelésügyi miniszter: Tisztelt Uraim, engedjék meg, hogy csak egy pillanatra vegyem igénybe becses ürelmüket. Én a magam részéről, akit a szeretet, tisztelet és nagyrabecsülés szálaín kívül még rokoni kötelek is fűznek igen tisztelt elnökünkhöz, nem érzem magam hivatva, hogy Bujanovics Sándor érdemeit méltassam. Én csupán a magyar gazdatársadalomnak kívánom azt, hogy adjon az Isten neki mentől több olyan vezért, mint Bujanovics Sándor, akit az Isten sokáig eltessen. (Élénk éljenzés.)

Bujanovics Sándor (halljuk, halljuk): Tisztelt Uraim! Szeretnék az itt elhangzott, az én személyemet érdemen felül magasztaló és felette megtisztelő beszédekre hasonló szép szavakkal válaszolni. De hiába, non eadem est aetas, non mens. Gátol ebben korom, gátolnak képességeim. Ezért ne várjanak tőlem szép mondatokat, ne várjanak szóvirágokat, ne várjanak immár nem termékeny agyamból kiváló eszméket, én csak igen egyszerű keresetlen szavakban mondok tisztelt gazdatársaimnak őszinte, szívből fakadó meleg köszönetet. (Meg-megújuló lelkes éljenzés és taps.) Midőn azonban ezt teszem, banketten lévén, poharat kell emelnem. A köszönet még nem felköszöntő, tőlem pedig felköszöntőt is várnak. Én tisztelt uraim poharamat emelem elsősorban az én elnöktársaimra, a jelenlevő Osztrólczy Miklósrá (éljenzés) és a távollevő Zselénski Róbert grófra, akik nekem elnöki tisztet teljesítését minden eszközzel könnyűvé teszik és akik engem jóakarattal tanácsaikkal mindig támogatnak. Poharamat emelem továbbá az OMGE. igen tisztelt igazgatójára, Rubinek Gyulára (éljenzés) és az egyesület egész buzgó tisztikarára (éljenzés), mely mindenképpen azon van, hogy az én engem vállalim a vállalt terhet könnyen elviselhessek. Poharamat ürítem az OMGE. tisztelt választmányi tagjaira, akik személyem iránt

minden alkalommal kiváló előzékenységgel és rokonszenvvel viseltetnek s akiknek támogatása, szeretete és rokonszenvve egyedül képesít engem arra, hogy ne érezzem magam aggasztánnak, amint ezt Rubinek Gyula mondotta (lelkes éljenzés és taps) s hogy feladatomban előrehaladt korban is megfelelni tudjak. Az OMGE. ezen összességének együttműködésére az egyesület tevékenységének sikereire emelem poharamat. (Éljenzés.)

Legyen szabad azonban nekem ez alkalommal a szabály alól kivételt tennem s első pohárköszöntőmhöz egy másikat is fűzöm. (Halljuk!) Szomszédságomban ülnek szűkebb hazámnak kiváló férfiai, mert bennünk sárosiakban megvan a háládatlan sárosi rögnök szeretete és megvan hála Istennek, ami mindig nem volt meg, az együttérzés, egymás megbecsülése, az egymás iránti tisztelet. (Ugy van.) Én uraim kiválóan megtisztelve érzem magam az által, hogy az itt jobbomon ülő Berzeviczy Albert (éljenzés) engem a mai ünnepélyen való jelenlétével megtisztelt és felette kitüntette érzem magam azért is, hogy a földművelésügyi miniszter (éljenzés) ugyancsak szíves volt megjelenésével megtisztelni. Ne vegyék tehát uraim tőlem rossz néven, ha a szélesebb családi körből a szűkebb családi körbe térek át és Sáros megye ezen kiváló férfaira, valamint Sáros megye itt jelenlevő többi képviselőire emelem poharamat. (Percekig tartó éljenzés.)

Berzeviczy Albert: Tisztelt Uraim! A most elhangzott felköszöntő bitorit arra, hogy felszólaljak. Egyébként nem éreztem volna magamat erre illetékesnek, mert el kell ismernem, hogy az OMGE.-ben újonc vagyok, az újoncokhoz pedig úgy illik, hogy szerényen meghuzódjanak. Újonc pedig olyképpen vagyok, hogy engem az én tisztelt barátomnak Bujanovics Sándornak az elnöksége indított arra, hogy az egyesületbe belépjek. (Éljenzés.) Hogy ezt előbb nem tettem, ennek egyszerű oka az, hogy gazdálkodással nem foglalkozom, ennek következtében valamely különösebb érdeklődés nem vonzott előbb az egyesület felé, most azonban látva, hogy annak élén olyan férfi áll, akivel én szokva voltam és vagyok mindig egy téren és egy célért működni, nem akartam semmiképp sem távolmaradni s most érzem csak igazán, hogy habár nem vagyok gazdálkodó ember, mégis mélylelkű rokonság köt engem az OMGE. céljaihoz. (Élénk éljenzés.) Én t. i. az OMGE. célját úgy fogom fel, hogy az egyesületnek mely erkölcsi motívumai kell hogy legyenek és vannak is és ez a mély erkölcsi motívum, amelyre nézve én teljes lelki közösséget érzek az egyesülettel, a hazai föld szeretete (Ugy van!), a hazai földhöz való rajongó ragaszkodás; ebben azután teljesen egynek érzem magam a magyar gazdákkal. Érttem pedig a hazai földhöz való ragaszkodás alatt nemcsak a hazafiai érzést, de érttem a ragaszkodást ahhoz a szűkebb hazai földhöz, amelyen születünk és ahhoz a legszűkebb hazai földhöz, amely az embernek otthona és amelyen én rajongással esüggök, amelyet én megtartani és utódaimra átörökíteni akarok. (Lelkes éljenzés.) Ehhez a földhöz való szeretetem az a közös érzés, amely engem Bujanovics Sándorhoz köt. Mert a mi szűkebb pátriánk közös és

mert akkor, amidőn Magyarország gazdaközön-sége ünnepli a maga vezérét abból az alkalomból, hogy ő, aki szokatlanul fiatalon kezdte meg törvényhozói pályáját a képviselőházban, most pedig folytathatja a főrendiházban, mondom, hogy ebből az alkalomból ennek az ünnepségnek széles és fényes kereteibe mi beleilleszszük a mi kis családi szűkebb sárosi pátriánkat. Miután az én tisztelt barátom szíves volt megemlékezni szűkebb sárosi kompatrióitairól s ezek között engem is felemlített, legyen szabad erre a sárosiak nevében válaszolnom s szabadjon nekem hangsúlyoznom azt az őszinte, hű, általános tiszteletet, szeretetet, amelylyel mi sárosiak Bujanovics Sándor személyén csüggünk, legyen szabad kifejezésre juttatnom, hogy büszkék vagyunk arra, hogy meggyénk ily fiut adott a hazának, szabadjon csatlakoznom a sárosi kompatriók nevében a társaság ünnepléséhez azzal, hogy poharamat őszinte szeretettel, tisztelettel és a legjobb kívánságokkal emelem Bujanovics Sándor egészségére. (Hosszantartó éljenzés.)

Végül Muskó Pál állandó viharos derűtséget keltő szellemes felköszöntőben éltette Bujanovics Sándort és hitvesét s azt kívánja nekik, hogy ők illeszszék be a zárókövét a magyar mezőgazdasági főiskola épületébe, mert akkor bizonyosan Matuzsálem kort fognak élni. (Viharos derűtség.)

Ezután a társaság a leglelkesebb hangulatban még sokáig maradt együtt s csak a késő éjfeli órákban került asztalbontásra a sor.

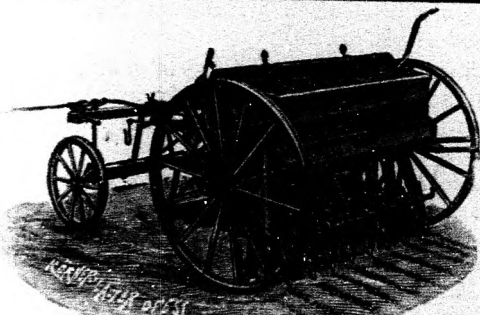
Az Országos Törzskönyvelő-Bizottság gyűlése.

(1914. március hó 4.)

Ráthonyi Reusz Henrik üdvözölve a megjelent tagokat, meleg szavakkal emlékezik meg Jeszenszky Pálnak, az Országos Törzskönyv volt titkáranak érdemeiről, aki hosszú időn át lelkes ügybuzgalommal és odaadó munkássággal foglalkozott a törzskönyv ügyeivel. Indítványára a bizottság érdemeit a jegyzőkönyvben megörökíti. Bejelenti továbbá, hogy az egyesület igazgatóválasztmányja Konkoly Thege Sándor dr. titkárt bízta meg a törzskönyvi titkári teendők ellátásával, akit e tisztségben a szabályokban biztosított joga alapján a földművelésügyi minisztérium is megerősített.

A Tejelésellenőrző Egyesületek Országos Törzskönyvének létesítése.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó ismerteti a tejelésellenőrző egyesületeknek Sopronban tartott I. országos értekezletén hozott ama határozatot, amely kimondja az ellenőrzés alatt álló tehének törzskönyvelésének szükséges voltát, a törzskönyvelés módozatainak megállapítására bizottságot küldve ki. Ez a bizottság, amelyben a tejelésellenőrző egyesületek, a földművelésügyi minisztérium és az OMGE. kiküldöttei vettek részt, két gyűlésen beható vita után részletesen megállapította a törzskönyvelés módozatait. Ezek szerint az ellenőrzés alatt álló összes tehének az egyes ellenőrzőegyesületeknél helyi nyilván-tartásban fognak számontartatni, azokat a kiváló tehéneket azonban, amelyek évi tejelése a

Mütrágyamegtakarítást, terméstartóbbletet jelent, ha

„REKORD II“ vetőgéppel
sorba vet — sorba trágyáz.

Felvilágosítással szívesen szolgál!

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.

3000 kg.-ot meghaladja, egy országos törzskönyvben is nyilván fogják tartani. A bizottság megállapította az országos törzskönyvelés feltételeit és módozatait is, amelyeket a földművelésügyi minisztérium e bizottság megbízásából leiratban közölt az Országos Törzskönyvelő-Bizottsággal, felkérve ezt arra, hogy a tervezet alapján vállalkozzék a kiváló tejelő tehének törzskönyvelésére. Ezután részletesen ismerteti az előadó a bizottság által kidolgozott tervezetet és azt hozza javaslatba, hogy az Országos Törzskönyvelő-Bizottság vállalkozzék ennek az új törzskönyvnek a vezetésére még esetleges áldozatok árán is, mivel ez úgy tenyésztetudományi, valamint jelentőséggel bír és az Országos Törzskönyvet is szorosabb kapcsolatba hozza a gyakorlati élettel.

A bizottság az ismertetett tervezetet általánosságban elfogadja és behatóan megvitatja annak részleteit, amely eszmecsereben ismételtén részt vesznek az *elnök*, *Koerfer István dr.*, *Grassl Hugó*, *Elek Ernő*, *Murányi Nándor* és az *előadó*. A bizottság néhány apróbb módosítással magáévá teszi a tervezetet. A javasolt „Tejelésellenőrzési Országos Törzskönyv” címet azonban a bizottság nem találja megfelelőnek és helyette a „Tejelésellenőrző Egyesületek Országos Törzskönyve” elnevezést hozza javaslatba. Azonkívül a bizottság a 11. §-t is kiegészíti, mivel gyakorlati szempontból nagyon fontosnak tartja és ezért egyhangulag kívánatosnak mondja ki, hogy az országos törzskönyvbe felveendő kiváló tejelő állatok külön ismertető jeggyel láttassanak el. A tervezetben megállapított módozatok mellett vállalkozik a bizottság a Tejelésellenőrző Egyesületek Országos Törzskönyvének a vezetésére oly módon, hogy az alakítandó központtal a szerződést egyelőre három évre köti meg kölcsönös egy évi felmondással; ennek esetén a bizottság a törzskönyveket minden ellenszolgáltatás nélkül átadja a központnak, ez azonban köteles a törzskönyvelés érdekében készített könyveket, nyomtatványokat stb. a beszerzési áron átvenni. Ezt a határozatot a bizottság végleges elfogadás végett a tejelésellenőrző egyesületeknek folyó évben Veszprémben tartandó II-ik országos értekezlete elé terjeszti. A bizottság által elfogadott tervezet a következő:

1. §. Az Országos Törzskönyvelő Bizottság az eddigi Országos Törzskönyvvel párhuzamosan a Tejelésellenőrző Egyesületek Országos Törzskönyvét is vezeti.

2. §. A T. E. O. T.-nek célja: A hazai tejelésellenőrző egyesületek és szakosztályok által ellenőrzött kiválóbb szarvasmarhák központilag nyilvántartani és ez által, valamint a rendelkezésre álló egyéb eszközök, nevezetesen hiteles törzskönyvi kivonatok és nyomtatott ismertetések kiadása által az érdeklődést a bőven tejelő szarvasmarhák tenyésztése iránt felkelteni és ébrentartani, az érdeklődőknek ily állatok beszerzési forrásairól tájékoztatást nyújtani és lehetővé tenni, hogy fáradságos és költséges utánjárás nélkül az országban szerte található kiváló tejelő-tenyészetekre vonatkozó adatokat egyhelyütt megtekinthessék.

3. §. A T. E. O. T. ügyeit a tejelésellenőrző egyesületek, illetőleg a Tejelésellenőrző Egyesületek Országos Központja, valamint az Országos Törzskönyvelő-Bizottság által kiküldendő 3-3 tagból álló bizottság intézi, mely saját kebeléből választ elnököt és előadót.

4. §. A T. E. O. T. csak tejjellenőrzéssel foglalkozó és a központhoz csatlakozott testülettől (egyesület, szakosztály) fogadhat el bejelentést.

5. §. A T. E. O. T.-be mindazok az ellenőrzés alatt álló tehének bejelentendők, melyeknek egy évi tejhozama legalább egyszer a 3000 kg.-ot elérte, tekintet nélkül arra, hogy tisztavérűek-e, vagy sem. Ezenkívül az ellenőrzött tehénészetekben alkalmazott összes tenyész bikák is bejelentendők.

6. §. A bejelentésekhez az O. T. B. által kiadott bejelentési nyomtatványok használandók.

7. §. A bejelentési lapokat a tejelésellenőrző egyesület (szakosztály) helyi nyilvántartásának

vezetője tölti ki és az erre illetékes tejjellenőrző aláírásával ellátva küldi be az O. T. B.-nak.

8. §. Az állatoknak első s egyszersmindenkorra történt bejelentésén kívül bejelentendők még:

a) minden hónap 15-ik napjáig az előző hónapban előfordult ellések és egyéb változások úgy a tehénekre és bikákra, mint azok borjaira vonatkozólag;

b) évenként a főkönyv lezárása után legkésőbb 3 hónappal a bejelentett tehének tejhozama.

9. §. Minden bejelentett tenyészbikaért és tehénért egyszersmindenkorra 1 (egy) korona a törzskönyvi díj, amelyet az O. T. B. pénztárába kell beküldeni.

10. §. A T. E. O. T.-be bejelentett állatok fajtajelleg és ivar szerint csoportosítva külön-külön könyvekbe jegyeztetnek be. (Megjegyzés: Az elkülönítés nem vidékek szerint fog történni, tehát nem lesz külön szünmentáli, berni, sopron-megyei, bonyhádvidéki, frizlandi, keletporosz, hollandi stb. könyv, hanem lesz piros-tarka hegyi, lapályfajta, borzderes, magyar stb. származású szarvasmarhák könyve. Minden egyes állatról fel lesz azonban jegyezve, hogy melyik tipushoz tartozik és vajjon tisztavérű-e).

11. §. Mindegyik csoportban a számozás úgy a bikánál, mint a tehénél 1-el kezdődik. A T. E. O. T.-ben nyilvántartott kiváló tejelő tehének külön fülbélyeggel láthatók el, aminek 30 fillért kitevő költségét az állattulajdonosok viselik.

12. §. A T. E. O. T.-be bejegyzett állatokról az O. T. B. törzskönyvi kivonatot ad. Kiváratra azok borjairól is állít ki „származási igazolványokat”, amelyekért darabonként 20 fillér díj fizetendő.

Az erdélyi magyar fajta szarvasmarhák törzskönyvelése.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó jelenti, hogy az Országos Törzskönyv összekötésbe lépett az „Erdélyi jellegű magyar fajta szarvasmarhát tenyésztők egyesületé”-vel ama célból, hogy nevezett egyesület az általa nyilvántartott anyag törzskönyvelését bizza az Országos Törzskönyvre. Az egyesület azonban — ugylátszik — félreértette a hozzája intézett átiratunkat, amennyiben a megkeresésre adott válaszában a törzskönyvelésre vonatkozólag azt az indítványt teszi, hogy az Országos Törzskönyvelő-Bizottság Erdélyi magyar fajta szarvasmarhaállományának a törzskönyvelését bizza az egyesületre és az általa vezetett törzskönyvet az Országos Törzskönyv fiókjának nyilvánítsa. Ez a megoldás sem a nevezett egyesület, sem az Országos Törzskönyv érdekeit kellőképpen nem szolgálja, mert míg az egyesület a törzskönyvelés munkájától nem szabadulna meg és az országos törzskönyvelés előnyeit sem élvezné, addig az Országos Törzskönyv is decentralizáltatnék, holott éppen a központhoz való nyilvántartás fokozása a kívánatos cél. Az előadó azt veli, hogy a nevezett egyesülettel olyan összekötést lehetne létesíteni, mint amilyen az Országos Törzskönyv és a tejelésellenőrző egyesületek között fog léteülni az előbb tárgyalt tervezet alapján. A helyi nyilvántartás vezetését rábízna az Országos Törzskönyv az egyesületre, amely a törzskönyvbe való iktatás előtt az egyedeket szigorú bírálat alá veti és így az Országos Törzskönyvet e tekintetben tehermentesítene, a helyi nyilvántartásban vezetett anyagból pedig tetszése szerint valamennyi vagy csak a kiválóbb egyedeket beiktattatná az Országos Törzskönyvbe is, amely munkáját végzését a bizottság ugyanolyan feltételek mellett vállalná, mint az ellenőrző egyesületek számára, kimondva azonban azt, hogy ez az elhatározása precedensképpen nem szolgálhat.

Elnök csatlakozik az előadó véleményéhez és kimondja határozatképpen, hogy a bizottság ilyen értelmű ajánlatát közölni fogja a szóban-forgó egyesülettel.

Jelentés az Országos Törzskönyvbe bejegyzett anyagról.

Murányi Nándor országos törzskönyvvezető jelentést tesz a bizottságnak 1912. december hóban tartott legutolsó ülése óta az Országos Törzskönyvbe bejegyzett anyagról. Eszerint bejegyeztek 39 új szarvasmarhatenyészetet, 107 apa- és 632 anyaállatot, 1 új sertésenyészetet, 6 apa- és 44 anyaállatot, összesen tehát 789 állatot. Felveti továbbá azt az eszmét, hogy nem lehetne-e a juhok országos törzskönyvet beszüntetni, tekintettel arra, hogy már ezek hosszu sora óta nem érkezett ebbe bejelentés.

Elnök kimondja a határozatot, hogy a bizottság a jelentést tudomásul veszi és a juh-törzskönyv megszüntetésétől egyelőre még eltekint.

A tenyészállatvásár és gépkiallítás rendező-bizottságának gyűlése.

(1914. március 5.)

Jelen voltak *Serbán János* bizottsági elnök elnöklété alatt *Blascok Gyula*, *Elek Ernő*, *Konás Imre*, *Málnássy Ferenc*, *Ország Róbert*, *Pajcs Gyula dr.*, *Salgó József dr.*, *Szücs Zsigmond* bizottsági tagok, az egyesület tisztikara részéről *Rubinek Gyula* igazgató, *Murányi Nándor* törzskönyvvezető és *Konkoly Thege Sándor dr.* társ-szerkesztő-titkár mint előadó.

Távolmaradásukat kimentették: e. *Dorner Béla*, *Folkusházy Lajos* és *Jeszenszky Pál* bizottsági tagok.

Elnök üdvözli a megjelenteket s a bizottság gyűlését megnyitja. A napirend egyetlen tárgya:

Határozathozatal a tenyészállatvásár megtartása tárgyában.

Konkoly Thege Sándor dr. előadó bejelenti, hogy a február 28-ban megállapított határidőig 545 szarvasmarhát, 484 juhot, 619 sertést és 5 kecskét jelentettek be, úgy hogy a tenyészállatvásár esetleges megtartás esetén igen sikeresnek ígérkezik. Hasonlóan örvendetes nagy számban érkeztek be a gépkiallításra vonatkozó bejelentések is. Vázolva azokat a körülményeket, amelyeket a határozathozatalnál figyelembe kell venni, kéri a bizottság határozatát a tenyészállatvásár megtartása ügyében.

Elnök illetékes helyről beszerzett adatok alapján tájékoztatja a bizottságot, hogy ezidőszent 380 fertőzött község van 31 vármegyére és 3 thif. város területén. A járvány, amit ezt az elnök részletes adatokkal igazolja, éppen azokon a vidékeken lépett fel nagyobb arányokban, amelyekről a tenyészállatvásárra a legtöbb bejelentés jött. Rámutat azokra a kiszámíthatatlan kellemetlenségekre és károokra, amelyeket a vésznek a vásáron leendő esetleges fellépése maga után vonna s amelyekért a felelősség a rendező-bizottságot terhelné. E körülmény gondos mérlegelést ajánlja a bizottság figyelmébe és a maga részéről úgy a gazdaközönség, mint a vásárt rendező egyesület szempontjából a tenyészállatvásárnak szeptember elejére való elhalasztását hozza javaslatba.

Pajcs Gyula dr. az elnök által felhozott okok alapján szintén a vásár elhalasztását kívánja. Hasonló értelemben nyilatkozik *Elek Ernő* és *Salgó József dr.* is.

Rubinek Gyula is magáévá teszi az indítványt, kéri azonban, hogy a bizottság már most határozza el a vásárnak kora ősszel leendő megtartását.

Elnök részletesen fejtegeti azokat az előnyöket, amelyekkel a tenyészállatvásárnak ősszel való rendezése jár, majd megállapítja, hogy a bizottság egyhangulag hozzájárul a tenyészállatvásárnak szeptember első felére való elhalasztásához. A végleges időpont megállapítását a bizottság az elnökségre bizza.

Ezzel a gyűlés véget ért.

Közgazdasági tanfolyam a műegyetemen.

A hivatalos közlönyből vesszük tudomásul azt a meglepetésszerű újítást, hogy a József-műegyetemen külön közgazdasági osztályt szerveznek, mint a szervezeti szabályzat mondja: közgazdasági szakfőiskolai tudományos képzése céljából. A közgazdasági osztályon *egyéves* és *négyéves* tanfolyamot nyitnak. A *négyéves* tanfolyamot csak később szervezik; az *egyéves* tanfolyamot már megszervezték s tanszékei a következők:

1. Nemzetgazdaságtan és pénzügytan. (A műegyetemen máris rendszeresített tanszék.) Tanár: *Gaál Jenő* dr.

2. Alkotmányi és közigazgatási jog és jogi enciklopédia. (A műegyetemen máris rendszeresített tanszék.) Tanár: *Rényi József*.

3. Közlekedésügyi- és vasutépítéstan. Tanár: *Zelovich Kornél*. (Uj.)

4. Alkalmazott közgazdaságtan és statisztika. Tanár: *Mandelló Gyula* dr. (Uj.)

5. Alkalmazott közgazdaságtan és szociálpolitika. Tanár: *Heller Farkas Henrik* dr. (Uj.)

6. Jogi enciklopédia. Tanár: *Friedmann Ernő* dr. (Uj.)

Az egyévi tanfolyamra azokat lehet fölvenni, akik a következő főiskolák vagy intézetek valamelyikét elvégezték: 1. Műegyetem; 2. Bányászati és Erdészeti Iskola; 3. Keleti Kereskedelmi Akadémia; 4. a budapesti vagy kolozsvári Kereskedelmi Akadémia felső tagozata; 5. fiumei Kiviteli Akadémia; 6. gazdasági akadémia; 7. valamely külföldi hasonló jellegű főiskola. Az egyévi tanfolyam befejeztével kollokválnak a hallgatók; ha a kollokvium sikerül, akkor szigorlatot is tesznek és ennek alapján *közgazdaságtudományi oklevelet* kapnak. Akik mérnöki oklevelet szereztek, ideértve a bányá- vagy erdész mérnököket is, a közgazdaságtudományi oklevél megszerzése után a közgazdasági mérnöki címet viselhetik.

Azok, akik közgazdaságtudományi oklevelet szereztek s a közgazdaság terén számottevő irodalmi működést fejtettek ki, vagy ehelyett még egy évig dolgoztak a közgazdasági osztály szemináriumában, még egy szigorlatot tehetnek és ennek alapján megszerezhetik a *közgazdaságtudományi doktori címet*.

Az, aki *közgazdaságtudományi oklevelet* akar szerezni, a következő tárgyakból tesz szigorlatot: 1. nemzetgazdaságtan és pénzügytan; 2. alkalmazott közgazdaságtan, statisztika és szociálpolitika; 3. magánjog és közigazgatási jog.

A közgazdaságtudományi doktori szigorlatnak egy tárgya van: egy fő- és három mellék-tárgya. I. *Főtárgyak*: Nemzetgazdaságtan elmélet. Pénzügytan. Statisztika. Alkalmazott közgazdaságtan. (Agrár-, bányászati és iparpolitikai. Kereskedelem. Közlekedés.) Szociálpolitika.

Mellék-tárgyak: Kettő a felsorolt főtárgyak közül; a harmadik: Magánjog. Kereskedelmi és Pénzügyi jog. Vizsg. Vasuti jog. Szabadalmi jog. Államjog.

Azok a szervezeti szabályzat lényegesebb intézkedései. S ha még megjegyezzük, hogy az egyévi tanfolyam már ez év őszén megnyílik, körülbelül elmondottuk a tudnivalókat.

Legismerve a tanfolyam szervezetét, tegyük meg most már azt a kérdést, hogy kinek van szüksége erre a közgazdasági iskolára.

Értünk, gazdáknak, nincs rá szükségünk.

A mezőgazdasági főiskola régi követelése a gazdatársadalomnak. Két évtized óta kérjük, sürgetjük, zaklatjuk a földművelésügyi kormányt, hogy hozza létre azt a főiskolai intézményt, mely egyfelől méltó otthont adna a mezőgazdasággal kapcsolatos tudományoknak, másfelől a gazdáknak utat nyitna a közigazgatási pályához. Most, a közigazgatás reformjának küszöbén ismét felül ez a régi és jogos követelésünk. Türelmetlen állapotnak tartjuk, hogy a mezőgazdasági életet csupa jogászok kormányozzák. Követeljük a minősítési törvény módosítását és sürgetünk már most olyan főiskolai jellegű tanfolyamot, melyen az okleveles gazdák a közigazgatási pályára jogosító képesítést megszerezhessek. Ha már a főiskolát nem tudjuk megteremteni máról-holnapra, legalább arról gondoskodjunk, hogy a képzett gazdák a közigazgatás szervezetébe bejuthassanak.

Ezt a törekvésünket hajszálnyira sem viszi előbbre a József-műegyetem közgazdasági tanfolyama. Ha az okleveles gazda a most szervezett egyéves tanfolyamot sikeresen végzi is, azért nem szerez a közigazgatási pályára jogosító minősítést. Még a közgazdasági doktori cím sem ad külön jogokat, csak magasabb tudományos fokot állapít meg. Ez a tanfolyam tehát a képzett gazdáknak a közigazgatásban való érvényesülését nem segíti elő, új kenyérszerező pályát egyáltalán nem nyit előttük. Már pedig annak, aki a tudományával kenyeret akar keresni, kevés haszna van abból, ha közgazdaságtudományi oklevelet vagy éppen doktori címet kap. A gazdatiszti pályán ennek a titulushoz az értékét aligha fogják méltányolni, hiszen már ma is az a tapasztalat, hogy a földbirtokosok a kisebb képzettségű és szerényebb igényű gazdatisztek alkalmazását szívesebben. S tekintve a gazdatiszti pályán mutatkozó proletáriátust s a nagybirtokosok széthullását, valóban nem tudom elképzelni, hol és hogyan fognak elhelyezkedni a gyakorlati életben az új közgazdasági doktorok.

A másik cél, amit a mezőgazdasági főiskolával elérni akartunk az, hogy a földbirtokosok fiainak, akik nagyjából az egyetem jogi fakultását hallgatják, lehetőséget adjunk a fővárosban olyan gazdasági ismeretek elsajátítására, amelyeknek mint földbirtokosok hasznát vehetik. Ezt a feladatot sem oldja meg a most szervezett egyéves tanfolyam, sőt nem is reflektál a jogot végzetteknek, mert hiszen a jogászok a tanfolyamon előadandó tárgyak legtöbbször sokkal részletesebben tanulják. Arra sem való tehát ez az új iskola, hogy a nagybirtokosok fiait az egyetemről átesalogassa a gazdasági ismeretekhez.

A mi szempontunkból az új tanfolyamnak legfeljebb tudományos jelentőségéről lehetne szó. De amit ez a tanfolyam egy éven át nyújt, az tudománynak kevés. A tanfolyam nyolc tárgya közül hetet a gazdasági akadémiákban is tanítanak, az igaz, szűkebb keretekben, de a tanfolyam előadói sem mehetnek tulságos részletességekbe; a rövidre szabott idő alatt alig több, mint enciklopédikus ismereteket adhatnak. Így hát a gazdáknak nézve ez a tanfolyam főiskolai továbbképzés helyett inkább csak kibővített ismételőiskolát jelent. Valószínűen a gazdák közül is többen ellátogatnak majd ebbe az iskolába a doktori címért, de hogy mi nyeresége lesz ebből az életnek, meg a tudománynak, ezt nem tudom elképzelni. Annyit azonban bátran

megállapíthatok, hogy mezőgazdasági szempontból erre a tanfolyamra szükség nincsen.

Arra sem emlékezem, hogy a mérnökök vagy a kereskedők kérték volna ezt az új iskolát. Ugyan mit is nyerhet vele a műegyetemből kikerült hallgató! A régi rendszer szerint a nemzetgazdaságtant, pénzügytant, az alkotmány- és közigazgatási jogot, meg a jogi enciklopédiát a műegyetemen is hallgatni lehetett, még pedig kitűnő tanároktól. Ezeknek a kismértékben kibővített és megtoldott tárgyaknak ezután egy egész esztendő kell szentelni. Vajjon felér-e a remélhető szellemi nyereséggel egy esztendő időáldozat? Vajjon mit nyer a mérnök, meg a kereskedő tanulmányainak egy esztendővel való megtoldása fejében? Kétségtelennek tartom, hogy a mérnököknek sem annyira újabb doktori diploma kell, mint inkább a központi közigazgatásban kívánának érvényesülni s ehhez a célhoz a közgazdasági tanfolyam őket sem viszi közelebb.

De hát ki követelte voltaképpen ezt a reformot? Már micsoda titkos hatalomnak kellett itt közreműködnie, hogy amikor hiányosak az elemi iskoláink, amikor a gazdasági népoktatásról szóló törvényjavaslatot nem bírjuk kikönyörögni és szellemi kulturánknak elemi szükségleteit sem elégítik ki: hát akkor létesítsenek egy olyan iskolát, mely semmiféle gyakorlati szükségletet nem pótol, semmiféle jogosítást nem ad és amelyet semmiféle társadalmi osztály nem követelt! Annyira nem törődtek a társadalommal, hogy érdekképviselői testületeit ennél a fontos újításnál még csak meg sem kérdezték.

Ez megint olyan intézmény, melyet a bürokratizmus öntermékenyítő ereje szült — az élet háta mögött. Mert az élet nem sürgetett új doktorgyárat. Doktoraink és feltudományos embereink száma máris tulságosan nagy. Szakemberek kellene ennek az országnak, akik képzettségüket a termelés munkájának szolgálatában értékesítsék s akik a gazdasági élet gyakorlati feladatait megértéssel szolgálják a közigazgatás minden ágazatában. A műegyetem új tanfolyama nem segít megvalósítani ezt a követelést. Afféle meglepetésszámba megy, mintha az éhes embernek tortástálat adnának ajándékba.

By.

Gazdatársadalmi mozgalmak.

Rovatvezető: *Fabricsius Endre*.

A **Baranyamegyei Gazdasági Egyesület** f. hóban tartott igazgató-választmányi ülésén *Szilgyi Tamás* főispán, elnök elnöklété alatt *Palavicini Ede* örgróf, továbbá *Perczel Ferenc* emléktét jegyzőkönyvben megörökíteni határozta. *Jancsó Béla* a magyaróvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás kiküldöttje egy vármegyei növénytermelési kísérleti állomás felállítására vonatkozó előadását tartotta meg ezután. Hosszas eszmecsere után, az egybegyűltek örömmel fogadták a vármegyei növénytermelés fejlesztése szempontjából rendkívül üdvös eszmét s annak gyakorlati keresztül vitelére vállalkoztak: *Mándy Sándor* dr. földbirtokos és *Fonay Lajos* urad. felügyelő. A *marh-levelkezelés körül* életbeléptetett újabb rendelkezéseknek a gazdaközönség érdekeivel való összeegyeztetését biztosítandó, igazgató-választmány elhatározta, hogy a földművelésügyi miniszterhez feliratot intéz, hogy a jegyzői székhelyektől távol fekvő azon községekben, ahol a járlatkezelésre megbízható egyén találkozik, a járlatlevelek kiállítására helyben ezen egyénekre bizassék. Tárgyalatik a miniszteri leiratok kapcsán a *hadseregellátó szakosztály*

működésének a földművelésügyi miniszter óhajának megfelelő alapokon való átszervezése, katonai rozskorpa kiosztása, az OKH. decentralizációja, népies gazdasági előadásokra 1000, háziipari tanfolyamok rendezésére 2000 korona államsegély nyújtása, közös csikólegelők létesítése céljára államsegély jelenleg nem engedélyezhető, szénkéreg árának emelkedése (35 K.), különféle szőlőpermetező anyagoknak az államvasutak vonalain való kedvezményes szállítása. *Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület átiratai* kapcsán: az egységes könyvvezetést, a Gazdasági Egyesületek egységes alapszabályminta-tervezetét, a székesfővárosi Tattersalban és Lóvásártelen rendezendő igásló-kiállítás, az OMGE. által rendezendő I. országos kukoricakiállítást (Baranya vármegye közönsége egy külön kollektívval vett részt) tárgyalta. A választmány elhatározta, hogy a bonyhádi gazdaszövetségi bank részvénytársaságot működésében, mint a kisgazdákra fontos közgazdasági munkában — de csakis addig, míg ezen működési körét túl nem lépi — támogatni fogja. Tudomásul veszi, hogy Németboly községben a lókiállítást rendező helybizottság megalakult, ezzel kapcsolatosan elhatározta, hogy ezentúl lehetőleg évről-évre lódíjazással egybekötött lóvásárokat fog rendezni. Armosztály vezetőjének és az egyesületi pénztárnak jelentései után *Perczel Tibor* dr. felkérte az igazgatóválasztmányt, hogy országos mozgalmat indítson a gazdákra rendkívül súlyos teherként nehezedő cselédtörvény revíziója tárgyában.

A Biharmegyei Gazdasági Egyesület I. évi február 28-án tartotta meg *Markovits Antal* elnöklété alatt évi rendes közgyűlést — és ezt megelőzőleg igazgatóválasztmányi ülést — a tagoknak élénk részvétele mellett. Az igazgatóválasztmány, az ideiglenesen kezelt lótenyésztési bizottság elnöki tiszteletét töltötte be, egyhangulag ezen tisztségre ifj. *Tisza István* grófot választván meg. Tudomásul vette a földművelésügyi miniszter rovar- és gyomirtásra vonatkozó felhívását. Az egyesület a nagyváradi miniszteri kirendeltséggel karöltve a múlt év őszi és a folyó év téli idejében 63 gazdakört alakított. Az OMGE. javaslatát, a téli előadások és a tenyészállatkiállítás díjazására vonatkozólag javaslatlétel végett kiadta *Olasz Elemér*, *Ipolyi-Keller Gyula* és *Wertheimstein Alfréd* háromtagú bizottságnak. Szabolcsmegyei Gazdasági Egyesület burgonyaközvetítő iroda létesítését tudomásul vette. Győr vármegye közgazdasági bizottságának a száj- és körömfájás elleni védekezésről tett átiratát tudomásul vette. Az elnökség múltévi működéséről a titkár által összeállított és kidolgozott jelentését felolvastatta, abban megemlékezett az elhunyt tagokról és titkárról, a gazdasági évről és az egyesület szellemi működéséről. Felolvastattott a számvizsgáló-bizottság jelentése, mely mindent rendbe talált és javasolja a pénztárnok szokásos felmentvényét. Letárgyalta az 1914. évi költségelirányzatot, 34,332 korona bevétel és kiadással elfogadta és azt a közgyűlés elé terjeszteni határozta. Ezután az egyesület kebelébe több új tag és gazdakör vétetett fel. Az évi rendes közgyűlésen, az elsoroltakon kívül az üresedésben levő alelnöki állás betöltése ejtetett meg, ezen tisztségre a megyében közkedvelt birtokost, aki eddig a lótenyésztési bizottságnak is elnöke volt, *Olasz Elemér* egyhangú lelkesedéssel választották meg. Az elnökség egy tagja örömmel állapította meg a kirendeltség nemes és eredményes működését, különösen annak vezetőjének nyújt elismerést és indítványozza, hogy a közgyűlés adjon ennek kifejezést és juttassa a földművelésügyi miniszter urhoz, melynek egyhangú lelkes elfogadása után a közgyűlés véget ért.

A Fehérmegyei Tejellenőrző Egyesület. *Lintner Sándor* elnöklété alatt s a földművelésügyi minisztérium tejjgazdasági és havasgazdasági ügyosztályának képviseletében *Tóth Lóránt* dr. részvétele mellett február 27-én tartotta meg Székesfehérvárott rendes évi közgyűlést. A múltévi egyesületi működésre vonatkozó titkári jelentés, a pénztári állapot, a főkönyvi zárszámadások megvizsgálására kiküldött bizottság, vala-

mint a számvizsgáló-bizottság jelentése tudomásul vétetett, elnökségnek és az illetékes tényezőknek a felmentvény megadatott. Az 1913—14. évi költségelirányzat egyhangulag elfogadott s elnökségnek utalványozásra a jog megadatott. Törzskönyvezésre nézve helyi törzskönyv bevezetése mellett foglalt állást. Végül az egyesület két ellenőre a hivatalos fogadalmat az elnökség kezébe letette.

A Hontmegyei Gazdasági Egyesület I. hó 3-án tartotta havi ülését *Ivánka István* elnöklété alatt, ki az elnöki megnyitóban lelkes és meleg szavakkal emlékezett meg *Bujanovics Sándorról*, az OMGE. és GEOSz. elnökéről, kit öfelsege a főrendiház tagjává nevezett ki. A választmány *Bujanovics Sándort* ezen kitüntetés alkalmából átiratban fogja üdvözölni. *Toldy Zsigmond* titkár jelentést tett a cukorrépa-termelők Pozsonyban tartott alakuló közgyűléséről, amely *Ivánka László*, az egyesület tagjának elnöklése mellett megalakult. Az egyesület egyik alelnöki állására *Ivánka László* választott meg, a választmány tagjaivá pedig *Ivánka István*, *Winter Fülöp*, *Adler Gyula*, *Sümege Hugó*, *Weisz Kálmán*, *Wertheimer Vilmos*. Ipolybalogon a háziipari bográntanfolyam befejezést nyert, melynek záróünnepélyén a titkár képviselte az egyesületet. A helyi és egegi gazdaköröknek szép könyvtárt adományozott a földművelésügyi miniszter. Az OMGE. által 7-én tartott I. orsz. kukoricakiállításon Budapesten az önként jelentkező tagok képviselték az egyesületet. Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnek a cserebogár irtására vonatkozó szabályrendeletét tudomásul vette, mert előzően megállapított állásfoglalásához képest, csak az országosan elrendelendő egyöntetűen végrehajtott munkálattól vár sikert. Két munkás és két cseléd jutalmazásra íránt intéz felterjesztést a főispán útján a földművelésügyi miniszterhez. A Magyar Gazdaszövetség felhívása folytán felfogja kérni a törvényhatóságot, hogy lépjen be alapító tagnak a Gazdaszövetségbe, egyszerűsített belépésre hívja fel az összes községeket is. Ipolyszalka községnek élelmiszek piaci árusítására vonatkozó kérelmét pártolón küldi át a törvényhatóságnak.

A gazdaközönség köréből.

Bajok az állatteladásnál.

Legutóbbi „Köztelek”-ben olvastam egy marhatulajdonos panaszát marhai eladására vonatkozólag, mire én is jogosítva érzem magam majd hasonló esetben történt panaszom előadására, hadd tudja meg a husrágaság ellen kiabáló nagyközönség, hogy nem a termelő oka a husrágaságnak.

Volt 7 drb hizott sertésem, amelyekért ajánlottak itt a kereskedők 92 fillért elősúlyban százaléklevonás nélkül. Ezt kevésnek találtam, azért leszurattam, megpörkölttettem őket. Szép fehérek voltak. Az itteni kereskedők látva a szép elkészítést, ajánlottak értük 114 fillért százaléklevonás nélkül. Mivel azonban a vásáresarnokosok majdnem naponként irkálnak, elhatároztam, hogy helyben nem adom oda, hanem felküldöm sertéseimet Budapestre. De már párszor is csalódtam, jobbnak véltem azért bizalmasan egy ismerős helyre küldeni, ahol én részvényes is vagyok, innen azonban átküldték a bizományosnak. Itt már jól kihülve, sőt erősen kifagyva, a vasuton átmérve 660 kg. volt a súlyuk. Az ígért 114 fillér alapján járt volna értük 752 kor. 40 fillér helyben átvéve. Ezzel szemben Budapesten eladatott háromféle 132 fillérjével, tizenegyféle 126 fillérjével és jött érte 802:20 K. Ebből leszámított a bizományos vásári pénztár 95 K.-t, az átküldésért felszámított 17:20 K.-t, a vasut ide és sürgöny 18:20 K.-t. Ezeket levonva 802:20 K.-ból, maradt nekem 752 K. 40 fillér helyett 662:80 K.

A veszteségem tehát 89 korona 60 fillér volt a 7 darab süldön, nem számítva azt, hogy a pörköléssel 5 emberem el töltött egy egész napot és eltűzött egy jó szekér szalmát és majd

1/2 öl fát. A sertések már 2 évesek voltak, igaz, hogy elmaradottak. De ha számítjuk, hogy egy évig tartjuk a kocát, amikor kapunk 4 drb malacot, amiből felnevelünk 3—4 darabot, így három hosszu éven át felmerült a husrágás kapunk 98 koronát, de akkor nem szabad vészenek jönni, kivált amikor 16—20 K.-ás hengerit és árpát etetünk. Mi van megfizetve? A husrágás, a takarmány, a malacok vagy a legelő? Kérdés tehát, hogy miben rejlik a husrágaság?

De sokat tudnék még panaszkodni! Hat a bor után mit kell fizetni? Nem elégszenek meg 50 fillér alkuszdíjjal, hanem 1 K.-t követelnek. Nem győzi a gazda őket kielégíteni. Ezeket érdemes volna revízió alá venni.

(Hardpuszta.)

Csülléry Sándor.

Az I. Országos Kukoricakiállítás megnyitása.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete alkotmányutcai székházában rendezett I. országos kukoricakiállítás ünnepélyes megnyitása I. hó 7-én d. e. 10 órakor ment végbe. A megnyitáson igen nagyszámu és előkelő közönség vett részt. Ott voltak a rendező-bizottság teljes számban megjelent tagjain kívül *Bujanovics Sándor* udv. tan., az OMGE. elnöke, *Desseuffy Aurél* gróf, *Esterházy Miklós* herceg, *Tallian Béla* báró, *Osztróuczky Miklós* OMGE. alelnök, *Rubinek Gyula* OMGE. igazgató, *Desseuffy Emil* gróf, *Bolla Mihály*, *Szomyas Lajos* miniszteri tanácsosok, *Simon Jakab* udvari tanácsos, a budapesti áru-és értéktőzsde képviseletében, *Jeszenszky Pál* a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete vezérigazgatója, *Szilassy Zoltán* a GEOSz. titkára, *Köppely Géza*, *Ipolyi Keller Gyula*, *Piukovich József*, *Pajcs Gyula* dr., *Meskó Pál*, rátonyi *Reusz Henrik*, *Reusz Andor* s még rendkívül számosan gazdák és a kereskedők sorából. Gazdasági érdekképviseleti társtestületeink közül a következők képviseltették magukat a kiállítás megnyitásán:

A Hangyu és Magyar Gazdaszövetség *Meskó Pál*, a budapesti áru-és értéktőzsde *Simon Jakab*, az *Aradmegyei G. E.* *Ipolyi Keller Iván*, a *Bácsbodrogmegyei G. E.* *Törley Gyula*, *Kiss Lajos*, *Kiss Károly*, *Törley Bálint*, *Peits István*, a *Debreceni G. E.* *Riekl Antal* és *Rácz Lajos*, a *Fehérmegyei G. E.* *Esterházy László* gróf és *Armos Jenő*, a *Hevesmegyei G. E.* *Malatinszky György*, *Mares László*, *Beer Henrik*, *Szohner Lajos* dr. és *Engel Hermann*, a *Jármegyei G. E.* *Jurenak Lajos* és *Gaylhofer István*, a *Kiskülföldmegyei G. E.* *Kovácsy Jenő*, a *Nyitrai G. E.* *Mezey Gyula*, *Leidenfrost Károly*, *Jókai Géza* és *Sándorházi Lajos*, a *Pestmegyei G. E.* *Telek József* gróf, a *Pozsonymegyei G. E.* *Gülcher Jakab*, *Pálffy Daun József* Vilmos gróf és *Horváth Jenő*, a *Somogyi G. E.* *Hoyos Miksa* gróf és *Zobel István*, a *Szilágymegyei G. E.* *Góger László*, a *Torontálmegyei G. E.* *Marton Andor* és számos tagja, az *Ugoceamegyei G. E.* *Horthy Vilmos*, *Morvay Béla* és *Szönyey István*, a *Veszprémmegyei G. E.* *Kajdacsy Endre*, a *Zalamegyei G. E.* *Hertendy Ferenc* és *Sárltky Viktor* és a *Zemplénmegyei G. E.* *Haamersberg Jenő* és *Horváth Hugó* által.

A kiállítást a megjelenésben akadályozott földművelésügyi miniszter képviseletében *Ottlik Iván* államtitkár nyitotta meg, akit a kiállítás rendezőse nevében *Bujanovics Sándor*, az OMGE. elnöke a következő szavakkal üdvözölt:

Méltóságos Államtitkár Ur! Tisztelettel üdvözlöm Méltóságodat, mint földművelésügyi kormányunk képviselőjét és köszönetet mondok azért, hogy a kukoricakiállítás megnyitása alkalmával megjeleni sziveskedett. A kukoricatermelésnek hazánkban mindinkább fokozódó jelentősége s a kukoricatermelés terén elért eredmények és gyakorlati tapasztalatok közzismertté tétele voltak azok az indokok, amelyek az OMGE.-et az országos kukoricakiállítás rendezésére birták. Hozzájárulnak a kukoricakiállítás

tamilságaihoz azok az előadások, amelyeket az OMGE. éppen a kukoricatermelés körébe vágó gyakorlati tapasztalatok és ismeretek terjesztése céljából egyidejűleg rendez. Kukoricakiállításunkat a földművelésügyi miniszter ur anyagi és erkölcsi támogatásával rendeztük, szabadjon ezért Méltóságod útján Önagyméltóságának hálás köszönetünket tolmácsolunk s egyben tisztelettel kerem Méltóságos Államtitkár Urat, kegyeskedjek kiállításunkat megnyitni s azt megtekintve a tapasztaltokról a miniszter urnak jelentést tenni. (Eljenzés).

Utlik Iván államtitkár a földművelésügyi miniszter nevében a következő szavak kíséretében nyitotta meg a kiállítást:

Méltóságos Elnök Ur, igen tisztelt uraim! Lépten-nyomon haladjuk a gazdáinknak adott biztató jó tanácsokat: hogy igyekezzenek többet, törekedjenek jobbat termelni. De vajmi ritkán haladjuk ezt a közhelyvé vált jó tanácsot könnyen megszívlelhető gyakorlati utmutatásoktól kísérve. Utmutatásoktól, melyek azt is megmondanák, hogy mindenkor adott konkrét viszonyok közt, a fogyasztási piacok igényei, az egyes terményminőségekben tapasztalható kínlat s az ilyenek iránt megnyilvánuló kereslet igényei szerint: mely terménynemek, mely minőségek előállítására igyekezzünk különösebb gondot fordítani: termelésünknek mily irtányu *minőségi* javítása fog gazdaságilag legjobban jutalmazónak bizonyulni: mely utnak követése fog leghelyesebben ahhoz a kívánt célhoz vezetni, hogy ugyanazon földterületről aránylag legkisebb költséggel aránylag legtöbb jövedelmet tudjon a gazda produkálni. Meggyőződésem szerint tehát igen helyesen jár el nagy gazdasági érdekképviselői szervezeteink akkor, midőn éppen ezekre az aktuálisan fontos kérdésekre a maihoz hasonló intézkedések segítségével igyekeznek a legjobban célravezető, mert gyakorlatiasan szemléltető uton a helyes választ megadni.

Országunk a kukoricatermelés terén Európazerte vezető szerepet tölt be. Sőt az egész földkerekségen nyomon követi az északamerikai Uniót és a délamerikai Argentínát. Ennek ellenére különösen az utóbbi évek során nem egyszer tapasztaltuk, hogy ez a nagyfontosságú termelési ágazat nem mindig képes termékeivel még a belföldi szükségletet sem kielégíteni, úgy, hogy nem egyszer többé-kevésbé jelentékeny behozatalra szorulunk. Máskor meg, kedvező termésű évjáratokban, — midőn az importszükséglet nem következik be, — nem ritkán a másik sajnálatos végtel jelentkezik: a kellően jutalmazó áron való értékesítés lehetőségének hiánya!

Ha valahol tehát, úgy bizonyára ezen a téren látszik megokoltnak az odairányuló törekvés: hogy nem csak a *menyiségi*, hanem és főképpen a *minőségi* termelés terén igyekezzünk tökéletesíteni gazdasági munkásságunkat.

Nagyon böles és hasznos munkát végzett tehát az OMGE. akkor, midőn ezen országos kukoricakiállítás rendezésével alkalmat ad arra, hogy egyrészt a termelők ország-világ előtt bemutathassák: mekkora haladást tudnak különösen a *minőségi termelés* terén produkálni, helyes utmutatást, irányítást, követendő példaadást nyújtván gazdátársainak a nemzeti termelés ezen fontos ágazatában; s másrészt, hogy a kereslet is legközvetlenebbül megismerhesse a legjobb beszerzési forrásokat, azokat a termelőket, kiknél a különböző igényeknek megfelelő, legkiválóbb minőségű árut legjobban föllelheti. Ezt a hasznos par excellence gyakorlati célt hivatott szolgálni a most itt rendezett I. Országos Kukoricakiállítás, mely nem kétlem, hogy az imént jelzett kettős irányban egyaránt éreztetni fogja hasznos hatásait.

Midőn tehát a kiállítás rendezőségének hasznos munkássága fölött hazafias elismerésemnek adok kifejezést: élénk örömmre szolgál ezt az érdekes és tanulságos kiállítást a személyes megjelenésben sajnálatára akadályozott földművelési miniszter ur nevében és megbízásából ezennel megnyitottnak nyilvánítani. (Élénk éljenzés.)

Ezután az államtitkár *Fabricius* Endre OMGE.

titkár kalauzolója mellett behatóan megsejmelte a kiállítást s a látottak felett a legtöbbször elismerésének adott kifejezést.

A délután folyamán előkei látogatója volt a kiállításnak. *József* kir. herceg jött el a kiállítás meglátogatására *Libits* Adolf jósághormányzó kíséretében. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének előcsarnokában *Esterházy* Miklós herceg a szövetkezet elnöke, *Jeszzensky* Pál a szövetkezet vezérigazgatója és *Rubinek* Gyula az OMGE. igazgatója fogadták és üdvözölték a fenséges vendéget. Ezután a főherceg a nevezettek kíséretében a kiállítás harmadik emeletén lévő helyiségébe ment, ahol megjelentek a fogadására *Ghillány* Imre báró földművelésügyi miniszter, *Kazy* József államtitkár, *Bujanovics* Sándor OMGE. elnök s még számosan gazdátársadalmunk előkelőségei sorából. A rendezőség nevében *Bujanovics* Sándor a következő szavakkal üdvözölte a főherceget.

„Fenséges császári és királyi Főherceg Ur! Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nevében hódolatteljes tisztelettel üdvözlöm cs. és kir. Fenségedet és hálás köszönetet mondok azért, hogy az egyesületünk által rendezett első országos kukoricakiállítást magas látogatásával megtisztelni kegyeskedett. Cs. és kir. Fenségednek ez a magas, bennünket felette megtisztelő látogatása csak tanubizonyosága annak az öröklött érdeklődésnek, amelyet cs. és kir. Fenséged közgazdaságunk minden ágazata, de különösen a mezőgazdaság iránt mindenkor viseltek. Hódolattal üdvözlöm cs. és kir. Fenségedet és kerem, méltóztassék a kiállításunkat megtekinteni. (Hosszantartó éljenzés.)

A főherceg szívélyes szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért s a kiállításhoz szép sikert kívánt. Ezután az OMGE. elnöke bemutatta a főhercegnek *Fabricius* Endre titkár, akinek kalauzolója mellett a kiállítást a legbehatóbban megsejmelte. Majdnem 1 óráig tartózkodott *József* főherceg a kiállítás helyiségeiben, különösen sokáig időzött bänkuti uradalmának anyagánál, majd eltávozása előtt a legtöbbször megelégedésének és elismerésének adott kifejezést.

A kiállítás állandóan nagy látogatottságnak örvend. A megnyitás napján 800-on felül látogattak a kiállítást, a vasárnap folyamán a Bácsodrogmezei Gazdasági Egyesület részéről egy 350 tagból álló kisgazda csoport, a Temesmezei Egyesület részéről 40, a Szolnokdubokamezei Gazdasági Egyesület részéről 30 tagú kisgazdátársaság érkezett fel a kiállítás látogatására. Az OMGE. elnöksége a rendező-bizottsággal karöltve, a kiállítás iránt megnyilvánuló igen élénk érdeklődésre való tekintettel, a kiállítást péntekig meghosszabbította.

Nagyérdeklődés mutatkozott az I. Országos Kukoricakiállítással egyidejűleg rendezett *gazdasági előadások* iránt is, amelyek a kukorica művelését, feldolgozását ölelték fel és amelyek f. hó 6-án délelőtt és délután, 7-én pedig délután tartattak meg. Az előadásokat *Bujanovics* Sándor elnök nyitotta meg. Valamennyi előadás egy-egy órát vett igénybe.

Grabner Emil előadásában utalt arra, hogy bár az ország termőterületének $\frac{1}{5}$ -része (20%-on felül) szemestengerivel van elvetve, honi fajtáink nem kifogástalanok. Állandó az amerikai fajták vetőmagjának behozatala, de azok tulnyomó része későnérő és azért nem segíthet a hiányokon. Honi fajtáink nemesítésének ez okból nagy hordereje van, annál inkább, mert ezen fajtákban bőségesen vannak kitenyészésre alkalmas és a jelenlegieknél jobb fajtákat szolgáltató elemek. Ismertette a tengeri nemesítéséről figyelembe veendő szempontokat, a nemesítő eljárásokat, a vetőmagtermelés és továbbszaporítás sikeres végrehajtásának szabályait és utal a szakszerű nemesítéssel elérhető eredményekre, melyekre a kukoricakiállítás a *Pejacsevich* gróf *rumai* és *József* kir. herceg *bänkuti* kukoricánemesítő uradalmának kiállítása a legszebb példát szolgáltatják. A szakszerű előadás teljes tájékozást szolgáltató a kukorica nemesítésének

és vetőmagtermelésének minden részletei felől és ezen munkálatok széleskörű felkarolása esetén a magyar kukoricatermelés hatványozottan nagyobb terméseket szolgáltathatna, mint ezidőszert.

Weiser István dr. a hazai tengeri kémiai összetételéről és táplálóértékéről tartott előadást. Ismertette az egész tengerinövény kémiai összetételét, rámutatva arra, milyenek a különbségek az egyes részek, — szár, levélzet, szemek, csutka — összetételében. Ezután a különböző tengerifélék szemtermésének összetételét és táplálóértékét, továbbá a darált csövestengeri takarmányértékét ismertette.

Surányi János, az Országos m. kir. növénytermelési kísérleti állomás asszisztense „*A kukorica és termésének fokozása*” cím alatt tartott előadásában bevezetésül a kukorica származási helyéről és művelésének elterjedéséről emlékeztet meg, vázolja e kérdés felderítésére végzett paleontológiai és kulturhistóriai kutatásokat. A tengeri származási helyének kapcsán e növénytermelésének az Ujvilágban elért nagy jelentőségéről és előrehaladottságáról beszélt, amely igen nagymérvben szolgált ösztönzésül és utmutatásul a hazai termelés javítása és fokozása tekintetében is. Az előadás anyagát főleg azoknak a kérdéseknek taglalása képezte, melyek a gazdákat az utóbbi fellendülési korszakban a szaksajtóból is megállapíthatóan leginkább foglalkoztatták és pedig: a korai hazai vagy a kései amerikai féleségek felkarolásának kérdése, a tengeri trágyázása, azután a szorosan vett művelés terén a töltögetés, kockás művelés és az egy fészekben hagyott egy vagy két tő kérdése. Ezekkel kapcsolatban foglalkozott a részes és házi művelés relatív célszerűségével, végül pedig, mint a kukoricatermelés terén eddig szerzett tapasztalatokat szervesen kiegészítő, az utóbbi évek időjárási viszonyai által felszínre dobott három problémával, az érés siettetése, a megfelelő beértségi fokot el nem ért termény megmentésével, illetőleg eltartásával. Hangsúlyozta azt, hogy ezen, a termésmennyiség fokozására irányuló munkálatoknál tekintetbe veendő tényezőkön kívül a gazda gondosságának a termelés minden fázisára ki kell terjedni: az okszerű és kielégítő trágyázásra, a helyes talajelőkészítésre, a vetőmagnak gondos kiválasztására, egybekötve esetleg nemesítési munkálatokkal, az intenzív ápolási munkálatokra, a termésnek legmegfelelőbb eltartására, illetőleg kezelésére, hogy kukoricatermelésünknek kvalitása tekintetében is arra a helyre kerüljön az ország, amelyet a világ mezőgazdaságában eddig csak a produkált össztermény mennyisége és a művelési terület nagysága tekintetében foglalt el.

Jablonski József, a m. kir. rovtani állomás igazgatója, a kukoricakiállításban bemutatásra került és a kukoricát pusztító állati elleneségekre való tekintettel ismerteti ama hazai állatokat, amelyek a kukoricát, kezdve az elvetett magon, végezve a magtárba került kukoricaszemmel, folyton bántják. Előadásából kiderül, hogy a kukorica az esztendő minden szakában temérdek kártékony rovarnak van kitéve. Az elvetett és még be sem kapált magot eszi a fekete tücsök; a csirázó magot eszik a százlábúak és a drótféreg s ez utóbbi nagy kárt tesz a kikelt kukoricában is. Ha ennek kártétele nem is látható, eszi az arasznyi magas és magasabb kukoricát a különféle bagolyféle és pajor. A nagyobb kukorica gyökere tele van kukoricagyökértetűvel, amelynek földfeletti alakja a szifán él. A fiatal kukoricát megeheti egészen az olasz sáska és golyvás barkó. Nem nagy kárt tesz, de bántja kivételesen a kukoricát a veresnyaku árpabogár, levelében élhetnek egyes levélbolhafajok, holott a címerét kihányt kukoricát ellepi a levéltetű. Részletesen foglalkozik a *kukoricamolj* kártételeivel; vázolja ama károkat, amelyeket az érett, vagy éredő kukoricacsövekben okoz a mezei pocok és a hőrség. A mezei gabonamolylal kezdődik a magtári kártevők sora, bár ez utóbbi megteszi azt is, hogy megfertőzi a félig érett, vagy a görében hagyott kukoricacsövek szemét már a szabad-

ban is. Végül ismerteti a rizszsíz-sík, a magtári, zsiszik és a magtári gabonamoly munkáját; ez utóbbi kettő hazai kártevő, de a rizszsíz-sík már inkább behurcolt állat, mert a délamerikai kukoricaküldemények majdnem mind meg vannak fertőzve vele és sokszor találóbb volna, ha a kis kártevőt nem *rizszsíz-síknak*, hanem kukoricazsisz-síknak neveznők. Minden kártevő ismertetésekor részletezi az ellene való óvó és védekező eljárásokat és elmondja, hogy a kukoricakiállításán az illető kártevő milyen alakban látható és tanulmányozható.

Szilágyi Gyula dr. műegyetemi r. k. ny. tanár „A kukorica apadási vesztesége raktározásnál” címen megtartott előadásában foglalkozott a kukorica viztartalma ingadozásával. 20 éves átlagban, melyeket saját vizsgálatai alapján állapított meg és amelyeket a külföldi szakirodalom is alapul fogadott el, mutatta ki az egyes hónapokban mutatkozó viztartalomapadást, amely természetesen legnagyobb a tavaszi hónapokban. Huszéves átlagban a kukoricaviztartalom az egyes hónapok szerint a következő: október 18—30, november 18—28, december 18—26, január 17—26, február 16—24,3, március 15,5—22, április 14—19, május 13—16,5, június 12—14, július 11—12, augusztus 11—12 százalék.

Strasser Albert mérnök először a „Zöldtakarmány konzerválásáról szilókban” szövegű előadást tartotta meg. Az állattenyésztés mint egyik legfontosabb ága gazdasági életünknek a gazdaságos és okszerű takarmányozás megoldását teszi a gazda egyik fő feladatává. A gazdasági állatok, különösen a szarvasmarha, a juh stb. legtermészetesebb és legkiválóbb takarmánya a zöldtakarmány. Mint-hogy ez természetesen csak az év egy bizonyos szakában áll a gazda rendelkezésére, ennek mesterséges pótlásáról kell gondoskodni. Ezt a megoldást a praktikus dolgokban előjáró Amerika szolgáltatta a zöldtakarmány-szilózás alakjában, amely tulajdonképpen francia eredetű és Goffard francia gazda alkalmazta először céltudatosan és okszerűen. A szilózás tulajdonképpen nem egyéb, mint a zöldtakarmánynak konzerválása s a nálunk is használatos bevermelésnek a tökéletes formája.

A zöldtakarmány konzerválása az ugynevezett szilóban történik, amely egy teljesen légmentesen záró tartály, fából, kőből, vagy betonból készülve. A frissen vágott zöldtakarmány, csalamádé, lóhere, lucerna stb. egészben vagy szeccsközve a szilóba töltetik s légmentesen elzáratik. A zöldtakarmány a szilókban erjedésen, még pedig az u. n. édes erjedésen megy keresztül s egy nedv és táp-dús, illatos az állatok által nagyon kedvelt friss és zöldszínű takarmányt nyújt, mely az állatok egészséges voltát, fejlődését, tejelőképességét hatalmasan elősegíti. A szilóban a zöldtakarmány tetszőleges hosszú ideig eltartható s ha a sziló helyesen van készítve, 2—3 évig is frissen eláll. A szilótakarmánykészítésnél az anyag- és tápanyagvesztés nem több mint 5—7%, míg a száraztakarmánykészítésnél 40—60 százalék a veszteség. A szilótakarmány a legrosszabb esős időben is készíthető, jóságára az időjárás befolyással nincs s amidőn a szénakészítés lehetetlen, szilótakarmányt még kitűnően lehet készíteni.

A készítése és kezelése sokkal egyszerűbb és olcsóbb, mint a száraz takarmányé s csak 1/4 annyi helyet foglal el.

Amerikában felismerték óriási fontosságát, mert így egész éven át egyenletes kiváló takarmánnyal lehet az állatokat ellátni, a káros takarmányozási átmeneti idők nélkül. Ott már nincs egy gazdaság sem takarmánysziló nélkül, melyeknek száma több százezerre tehető s mintegy 300—400 szilógyártó és építő cég szállítja a szükséges anyagot. Európában Franciaország járt elől. Németország szintén kezdi a fontosságát észrevenni s rövid idő alatt ott bizonyára elterjed.

Magyarországon egynéhány uttörő gazda próbálkozott meg vele, de csak idő kérdése, hogy általánossá váljék az alkalmazása, mert Magyarország predestinálva van a szilótakarmányozásra s óriási haladást jelentene, minthogy szilótakarmányozás esetén, ugyanazon gazdasági területen 2—4-szer annyi állatot olesóbban és jobb kondícióban tarthatunk, mint a mai takarmányozási rendszer mellett.

Ezután „A szárítógépek alkalmazása a mezőgazdaságban” című előadást tartotta meg. A gabonafélék és gazdasági termények szárítása a külföldön ma már majdnem olyan szoros tartozéka a gazdálkodásnak, mint akár a cséplés. A szárítógépeket azért alkalmazzuk a gazdaságban: 1. hogy nedves időjárás alkalmával a nedvesen aratott és csépell magot megszáritva, azt megromlásától, kicsirázástól stb. megóvjuk, s így nagyobb károktól megmeneküljünk. Ezáltal a mag tetemesen emelkedik értékben, azonnal raktározható, szállítható stb. Ez a körülmény pl. éppen kukoricánál igen fontos, mert a kukoricamag szárítás után azonnal szállítható. Ha a szárítás költsége is kerül, ez visszatérül a megtakarított további kezelési munka árából, a magasabb értékből, nem is szólva arról, hogy nedves időjárásnál, mint pl. a múlt év volt, milliókra menő értékek mentek tönkre a nedves gabona megromlása folytán. De nemcsak a gabonafélék, hanem a takarmányfélék, krumpli és más termények, gyümölcsfélék szárítása által óriási értékeket takaríthat meg magának a gazdátársadalom és óriási értékeket hozhat létre. Eddig értéktelen, veszendőbe menő hulladékok válnak szárítás után értékes anyagokká.

A szárítókészülékek igen sokféle rendszerben és szerkezetben készülnek s számos külföldi gyár készít jó szárítógépeket mindenféle célra. Általában helytálló (stabil) és szállítható szárítógépeket különböztetünk meg. Továbbá gőzzel fűtött és közvetlen tüzeléssel működő szárítógépeket. Vannak továbbá olyanok, melyek csak egyfajta anyagok, például magfélék szárítására, mások pedig többféle anyagok szárítására — ugynevezett mindentszáritók — alkalmasak. Hogy egy bizonyos célra melyik rendszerű és milyen szárítógép felel meg, azt a mindenkori helyi viszonyok alapos mérlegelésével egy hozzáértő szakértőnek kell megállapítani. A szárítógépek általános használatának óriási nemzetgazdasági jelentősége van. Felfogták ezt már nemcsak az amerikaiak, ahol minden gabonaraktár szárítóval van felszerelve, hanem a németek is, akik egyrészt minden gyűjtőhelyen magszárítóberendezéseket állítanak fel s eddig néhány év alatt több mint

600 burgonyaszárítótelepet építettek s százezreket a takarmányszárítótelepek száma. De Ország is igyekszik a maga javára a dolgot használni s eddig is már több igen nagyméretű gabona-, különösen kukoricaszárító állított. Kívánatos volna, ha ugy a magyar gazdaság, mint az érdekelt gabonakereskedelmi körök és malmok hatványozott figyelemmel volnának a kérdés iránt.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

Az OMGE. közleményei	600
Közgazdasági tanfolyam a műegyetemen	601
A gazdálkodás köréből	602
Az I. Országos Kukoricakiállítás megnyitása	603

Tárca.

Éjjel a tópartján	604
Gazdátársadalmi mozgalmak	605
Vegyesek	606

A III. budapesti igaslókiállítás és vásár. — Mai számunk melléklete. — Kitüntetés. — Mauthner Ödön kitüntetése. — Doktoravartás az állatorvosi főiskolán. — Halálhíradás. — Miniszeri rendelet a keleti marhavész ellen. — A Mezőgazdasági Szemle. — Dohánytermékek séréme. — A magyar gyümölcs érdekében. — Törvénytervezet a takarmány- és trágyaanyagok forgalmáról. — „Tőzsdevilág”. — Gazdasági előadások. — Háznyul-vasora. — Kedvezményes áru gyűmölcsboltjaink. — Hibajegyzék.

Kereskedelem, tőzsde	607
Szerkesztői hírek	608

A III. budapesti igaslókiállítás és vásár.

Budapest székesfőváros tattersalli lóvásártelepén f. hó 7-től 11-ig folyt le a III-ik igaslókiállítás és vásár, melyet az Országos Magyar Gazdasági Egyesület támogatásával a székesfővárosi Tattersall lóvásártelep igazgatósága rendezett. Bejelentettek összesen 125 darab lovat, tehát valamivel kevesebbet, mint a legutóbbi igaslókiállítás és vásár alkalmával, azonban örömmel kell megállapítanunk viszont azt, hogy a tenyésztők által bejelentett lovak most már nagyobb számmal voltak képviselve. A bemutatott anyag minősége tenyésztési szempontból korántsem volt kielégítő, az országnak sok vidéken jóval értékesebb igaslóanyag van már a kisgazdák kezén még azoknál a lovaknál is, amelyek e kiállításon díjazásban részesültek. Ez a körülmény buzdítással szolgálhat jelesebb igaslótenyésztőinknek arra, hogy a jövőben a siker reményében kereshetik fel anyagukkal a budapesti kiállítást. Sajnos, az esős időjárás következtében a kiállítás nem örvendett olyan nagy látogatottságnak, mint az kívánatos lett volna. A forgalom az előző évihez viszonyítva jelentősen emelkedést mutatott, az anyag 40%-a cserélt gazdát.

A tenyésztési szempontból f. hó 7-én, a használati szempontból pedig f. hó 8-án bírálta meg ez anyagot az OMGE. által kiküldött bíráló-bizottság, amelynek tagjai között jelen voltak: *Szechenyi Frigyes* gróf elnöke alatt *Blantz Jenő*, *Folkusházy Lajos*, *Gál Béla*, *Hagenmacher Árpád*, *Hoyos Miksa* gróf, *Kovács Sebestyén* Endre, *Lossorczy Elemér*, *Mobnár István*, *Podmaniczky*

**Felhívás a tisztelt
gazdálkodóknak a
hazai takarmányrépa-
magtermelés érdekében**

Elérkezettnek látom jelenleg az időt, hogy a répa mag termesztését az országban teljes erővel felkaroljuk, illetve **lényegesen nagyobb mértékben**, mint eddig, meghonosítsuk. Amennyiben ehhez legjobb tehetségem szerint hozzájárulni kötelességemnek tartom, **felkérem a magyar gazdátársadalom azon tisztelt tagjait, kik nemcsak anyagi szempontból, hanem szerepükkel és odaadásukkal** öhajjtják tevékenységüket ezen különben jól jövedelmező termelési ágának szentelni, sziveskedjenek velem érintkezésbe lépni. Felemlitem, hogy egy uradalomnak vagy gazdaságnak egész száz holdig is adhatók megbízást magtermelésre, azonban husz holdnál kisebb területre nem.

MAUTHNER ÖDÖN os. és kir. udvari
magkereskedése **BUDAPESTEN**

argonya-
kísérlet
közben
három-
és 3 kg.
sorozat-
szított és
dik cik-
szított és
alízis és
zítése ki-
vel való
a takar-
ételével
g meg-
yersrost
etése
redvező
át nem
azt a
a lovak
éslesztő-

Észak-
nyesült-
ettek a
mények
öldmü-
ashing-
sérleti
gymás
kísér-
vállóbb
melni,
részei-
akár-
sérleti
k elő-
gered-
sikere-
g.

Az
után
égez-
ákon,
zásait
keny-
fajták
akább
virág-
ekély
szom-
égre-
ngpor
kísér-
yokat
eszik
vad

sok.
8-ig
Lon-
ban
ben.
1-én
tej-
cia-
s hó
kon-
ent-
min-
ren-
za-
évi
da-
évi
pai
ulti-
ben

r.

anta báró, ráthonyi Reusz Henrik, Rulf Géza, Szépl József dr., Schön Ignác, Somssich Miklós, Szalay János, továbbá Konkoly Thege Sándor dr. a bizottság előadója és Rész Albert segéd-
bíró, a bizottság jegyzője.

A bíráló eredménye a következő: A földművelésügyi miniszter díjat Szobotka Dezső 72. kat. számú 3 éves ardeni peji ménjének ítéltek meg. A tenyészlovak közül az I. díjat Faragó Lajos 53. kat. számú 4 éves sötétpeji percheron ménje, a II. díjat Grünwald Sándor 12. kat. számú 5 éves fekete percheron ménje, a III. díjat Faragó Lajos 54. kat. számú 4 éves almaszemes percheron kancája, a IV. díjat Dócsa János 71. sz. 5 éves sötétderes ardeni kancája, az V. díjat pedig Weisz Dávid és Társa 29. kat. számú 5 éves muraközi peji kancája nyerte. Elismerő oklevelet kapott Szobotka Dezső 73. kat. számú 3 éves sötétsárga ardeni ménjéért, Lamm Tibor 51. kat. számú 5 éves veresderes, 22. kat. számú 5 éves sötétpeji és a 47. kat. számú 7 éves gesztenyepéji muraközi kancáért. A használati díjak közül az I. díjat Nagy Pál 90-91. kat. számú ardeni fogata, a II. díjat Szereczek István muraközi fogata, a III. díjat Szente Gyula 100-101. kat. számú muraközi fogata, a IV. díjat Schön Ignác 92-93. kat. számú ardeni fogata, az V. díjat pedig Károlyi József gróf 16-17. kat. számú ardeni fogata nyerte. Elismerő oklevelet kapott az *ibudai hajó-
nyár* 121-122. kat. számú fogatáért, Dócsa János 67-68. kat. ardeni fogatáért, Schön Ignác 96-97. kat. számú pinzgau fogatáért és Lamm Tibor 51-52. kat. számú muraközi fogatáért. (Az első díjat nyert lovakat alkalmilag képpen bemutattuk lapunk hasábjain.)

A sikeres kiállítás rendezéséért őszinte elismerést érdemelnek a székesfőváros illetékes tényleg, elsősorban pedig Folkusházy Lajos székesfővárosi tanácsnok és Gál Béla, a Tattersall lovásártelep igazgatója. R. A.

Mai számunk melléklete. Lapunkhoz mellékeljük a „Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet Közleményei” III. évfolyamának 5. számát, amelynek változatos tartalmára ezenel felhívjuk olvasóink szives figyelmét.

Kitüntetés. A király szentgernei Nagy Albertnek, az Esterházy herceg hitbizomány jószágományszójának és Nagy Emil dr. budapesti ügyvédnek, az Esterházy herceg hitbizomány jogtanácsosának a falusi kisbirtokok tömeges eredményes szervezése körül szerzett érdemek elismerésül a magyar királyi udvari kamatosi címet adományozta. Ezt a közéletnek általában érdemes munkáit jutalmazó legfelsőbb kitüntetés örömmel fogadjuk. A kitüntetettek jelentős tevékenységének a kisbirtokok szervezése csak egyik kis része, széleskörű munkásságuk a gyakorlati mezőgazdasági, társadalmi és politikai téren egyaránt megtalálta a megfelelő mély és szoros működési kört. Nagy Emil dr. az ÖMGE. igazgató-választmányának a tagja és a gazdasági életben élénk s épp oly értékes, mint munkásságának tevékenységét fejtett ki. Az agrárius munkásoknak mindig bátor, lelkes és következetes szószólója volt a képviselőházban is, amelyben három cikluson keresztül volt tagja. Nagy Albert a hitbizományi uradalom felvirágoztatásáért és az okszerű gazdálkodás kiterjesztésével kapcsolatos követésre méltó példát gazdatársainak.

Mauthner Ödön kitüntetés. A királyi Mauthner Ödön udvari szállító, budapesti magisterkereskedőnek és törvényes utódainak a királyi kérészet, különösen pedig a magtermelés terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi kérészet „Jánoshegyi” előnévvel díjmentesen adományozta. Ez a legfelsőbb kitüntetés negyven-öt éves érdemes munka méltó elismerése. Mauthner Ödön nevéhez, tudásához, szorgalmához és munkásságához fűződik a hazai magtermelésnek a legjelentősebb és nagyarányú fejlődése, ugyanakkor jelentős része van a hazai kertészet általánosan elismert szép haladásában is. A cég ötven fennállásának jubileuma alkalmával jövő

legfelsőbb kitüntetéshez tehát készséggel tolmácsoljuk a mezőgazdasági élet őszinte elismerését.

Doktoravatás az állatorvosi főiskolán. *Sehandl József* gazd. akad. tanárt f. hó 1-én avatták doktorra a m. kir. állatorvosi főiskolán. Doktori értekezésének címe: „Hussertések és mangolicák anyagcsereviszonyai”, szóbeli szigorlatának tárgya, az állattenyésztés, mellék tárgyai az élettan és szövettan. Állatorvosdoktori oklevelének jelzése summa cum laude.

Halálozás. *Adamecz Gyula* uradalmi tisztartó folyó hó 4-én 67 éves korában Nemeskőren elhunyt.

Miniszeri rendelet a keleti marhavész ellen. A földművelésügyi miniszter rendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a hatóságok és a gazdaközönség figyelmét arra, hogy a keleti marhavézszerű fertőzött bolgár területeken az újabb kimutatások szerint a vész folyton terjed, azért a hasítottkőrű állataik egészségi állapotát állandóan figyeljék és amennyiben a marhavészre gyanus tüneteket észlelnek, azonnal jelentést tegyenek, hogy a szükséges óvintézkedések foganatosíthatók legyenek. Akik a betegséget eltitkolják, nemcsak az állami kártalanítást veszítik el, hanem ezenkívül a legszigorúbb büntetésben is részesülnek. Szemeru volna, ha e rendelet gyakorlati végrehajtására kerülne a sor, mert ez már a keleti marhavész behurcolását jelentené. Hogy ez meg ne történhessen, sürgősen intézkednie kell a kormánynak a határ szigorú elzárásáról, amire a gazdaközönség már ismételtelen kérte az illetékes köröket.

A Mezőgazdasági Szemle márciusi száma is igen érdekes és változatos tartalommal jelent meg. A sok esinos és tanulságos képpel tarkított füzet a többek közt a következő cikkeket közli: *Szilárd Gyula*: Szavatos gazdatiszti rendszer. *Kovács Agoston dr.*: A világ 1913. évi termése. *Deininger Imre*: A külföldi cukorrépa mag megfelel-e a hazai viszonyainknak? *Eber Ernő dr.*: A Hanna árpa a hazájában (2 képpel). *Schrecker János*: A talajoltás. *Bernátsky Jenő*: Szikes talajok fásítása (2 képpel). ifj. *B. K.*: Műtrágyázási kísérletek a harsági tőzeges réten. *Jax Antal*: Hegyvidéki mintalegelő és intenzív legelőüzem Schwarzbachban (3 képpel). *Wollmann Oszkár dr.*: A fogarasi ménes áthelyezése és a havivakság kérdése (1 képpel). *Irk Károly dr.*: Illóolajtartalmu növények kisüzemi feldolgozása (1 képpel). *Szell László dr.*: Az állami vegykísérleti állomások és a gazdasági akadémiák együttes érdekei. *Hoffmann Ferenc dr.*: Földhasznosítás, öntözés és telepítés az Egyesült-Államokban (5 képpel).

Dohánytermelők sérelme. A pestvidéki dohánytermelők eddig terményeiket a budapesti dohánybeviteli hivatalhoz szállították be beváltás végett. A jövedéki igazgatóság azonban az 1914. évre 2 termelőt *Hercei* megyéből 152 holddal *Jászberénybe*, 7 termelőt *Nógrád* megyéből 205 holddal a *Jászberényi* és 8 termelőt *Pest* megyéből 349 holddal a *szoboki* beváltó hivatalhoz helyezte át. A termelők ezt sérelmesnek tartják, azért február hó 25-én *Förster Aurél dr.* elnöke alatt tartott értekezletükön elhatározták, hogy a pestmegyei gazdasági egyesület útján feliratot intéznek a pénzügyi és földművelésügyi miniszter urhoz és a dohányjövédékhez is, amelyben a rendelkezés visszavonását kérik. A kérényt *Keplevich Gábor* gróf egyesületi elnök vezetése alatt a termelők küldöttsége fogja átadni a minisztereknek és a jövédéknek.

A magyar gyümölcs érdekében. A földművelésügyi minisztérium *Nagybányán* gyümölcsvédő kísérleti állomást rendezett be. A telepen, melynek vezetői *Angyal Dezső* kertészeti tanintéztől igazgató, *Jablónowski József* a rovarügyi állomás vezetője és *Schuberszky Károly* tanár, a szilva-, körte- és almafákat pusztító növényi és állati betegségek leküzdésére indult meg több irányban kísérletezés.

**Törvénytervezet a takarmány- és trágya-
anyagok forgalmáról.** A német mezőgazdasági körökben mozgalom indult meg, hogy az abrak-takarmányok és a műtrágyák forgalmát törvé-

nyes rendeletekkel szabályozzák. Az ideirányuló törvénytervezet dolgában már tanácskozások is folynak az illetékes minisztériumok között. Az új törvény szükségességét a gazdák azokkal a visszaélésekkel okolják meg, amelyek az említett cikkek forgalmában ma már mindennaposak és hivatkoznak arra, hogy Angliában és az Észak-amerikai Egyesült-Államokban az erre célra alkotott törvények mindenképpen beváltak és azokkal kitűnő tapasztalatokat értek el.

„Tőzsdevilág” címmel *Frankl Pál dr.* budapesti ügyvéd szerkesztésében és kiadásában tartalmas tőzsdejogi, pénzügyi és gazdaságpolitikai havi folyóirat indult meg, amely a tőzsdei élet összes vonatkozásait kritikai ismertetés tárgyává fogja tenni. A folyóirat első számának gazdag tartalmából kiemeljük a következő tanulmányokat és cikkeket: *Baumgarten Nándor dr.* egyetemi magántanár a tőzsdei különbözeti ügyletekről és a játékkifogásról értekezik, *Kosutány Tamás* az orsz. vegykísérleti állomás igazgatója, egy kísérleti állomásnak a tőzsdén leendő felállítását sürgeti, *Simon Izidor dr.* ügyvéd a „vis major” eseteit tárgyalja a tőzsdebírósg gyakorlatában, *Bari Ágost dr.* a tőzsdei kontremín ellen emelt vádak jogosságát teszi vizsgálat tárgyává, *Reitzer Miksa* a gabonahatáridőüzlet ellen folytatott küzdelem alaptalan voltát mutatja ki, *Balla Vilmos* a határidőüzlet áttekinthető kis kitéjét nyújtja, *Vogel Lajos* a szesz tőzsdei jegyzésének kérdését tárgyalja. Az imént megjelent tőzsdei jubilaris munka terjedelmes ismertetése a „merlegkurzusok”-ról és a részvényes kisebbség jogvédelméről írott kritikai megjegyzések, valamint érdekes statisztikai táblázatok, továbbá bő és szakszerűen feldolgozott tőzsdei joggyakorlat egészíti ki a külső kiállításában is tetszetős folyóirat első számát. A „Tőzsdevilág” szerkesztőjét kiváló munkatársi gárda támogatja a folyóirat szakszerű szerkesztésében. Az előfizetési ár egy évre 14 korona. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Budapest, V., Csáky-u. 5.

Védekezés a szőlőbetegségek ellen. A tarcali vincellériskola igazgatósága körlevelet intézett a borvidék kereskedőihez a szőlőbetegségek elleni védekező értéktelen és káros anyagok forgalmából való kiszorítása érdekében. Az igazgatóság értesülései szerint egyes cégek és ügynökök kétes értékű gyártmányaikat már most kínálják, amelyeket a viszonteladó kereskedők előtt kedvező szállítási és fizetési feltételek ígérése mellett úgy agyondicsérnek, hogy az ajánlott szert többben megrendelik s annak továbbárusításával a szőlőbirtokosoknak akaratlanul is tetemes kárt okoznak, főleg a peronoszpóra elleni védekezés eredménytelenségét idézik elő az értéktelen védekező anyagok és hamisítványok. A legnagyobb óvatosságra figyelmezteti azért a vincellériskola igazgatósága a kereskedőket annál is inkább, mivel az árusítandó szőlőbetegség elleni védekező anyagokat a közigazgatási hatóságok a folyó évben is szigorúan ellenőrzik.

Gazdasági előadások. A fegyverneki önálló gazdasági népiskola vetített képekkel tarkított igen látogatott népszerű gazdasági és közismereti előadásokat rendezett.

Házinyul-vaesora. A Magyar Háziaszonyok Országos Gazdasági Szövetsége a Házinyul-tenyésztők Országos Szövetségével karöltve házinyul-vaesorát rendez a Gambrius éttermében (VII., Erzsébet-körút 27.) f. hó 12-én csütörtökön este 8 órakor. A vaesorának a célja a házinyul husának megismertetése és megkedveltetése. Egy adag házinyulhushól készült bármiféle étel ára 40 fillér. A rendezők minden érdek-
lődőt szivesen látnak.

Hibaigazítás. A „Köztelek” 20. számában „A száj- és körömfájás okozója és gyógyszere” címmel *Csöke Géza* tollából cikk jelent meg, amelybe egy-két nyomási hiba került. A hibák a következők: *Franenfeld*, ehelyett hogy *Frauenfeld*, *Stauffacher*, ehelyett hogy *Stauffinger* és *Burger dr.*, ehelyett hogy *Brieger dr.* — Ezenkívül a „Köztelek” 19. számában, az állattenyésztési szakosztály jegyzőkönyvében (602. oldalon) a tavaszi állatösszeírások eredményeit összehasonlító kimutatásban kétszer szerepel az 1895. évszám, holott másodszer 1905. év lett volna szedendő.

Felhívjuk olvasóink szíves figyelmét Keleti dr. és Murányi cég mai „Corbin” hirdetésére.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.

Napijelentés a gabonátözsdekről.

1914. március 10.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonaszövetkezetének jelentése a „Köztelek” részére.)

Elkelt 26.000 q buza 10 fillérel magasabb áruban. Rozsban az üzlet tartott maradt. Gyenge kínálattal szemben a kereslet élénkebb volt. Budapest paritásában 18.10 koronát fizettek.

Takarmányirópában az üzlet nem változott. Jobb minőségű áru hiányzott a piacról, míg a gyengébb minőségűekért is magasabb árakat fizettek. Középmínőségű áru Budapest paritásában 14.50-14.80 koronát jegyez.

Zabban az irányzat változatlan. A fogyasztók általában tartózkodók voltak vásárlásaikban s a kínálat is gyenge volt. Budapest paritásában középmínőségű áruért 15.00-16.00 koronát fizettek.

Tengeriben nyugodtabb irányzat jutott érvényre. Bőséges kínálattal szemben a kereslet is élénkült. Budapest paritásában 13.90 koronát fizettek.

Eladott:

- Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 79 k. 25.90 K., 100 mm. 78.5 k. 25.80 K.
Bácskai: 2100 mm. 76.8 k. 25.30 K., 1800 mm. 77 k. 25.25 K., 1600 mm. 76.8 K., 25.55 K., 5800 mm. 76.7 k. 25.40 K., 3200 mm. 76.5 k. 25.50 K.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 77 k. 25.40 K.
Obecsei: 2900 mm. 77.2 k. 25.60 K.
Raktár: 1600 mm. 76 k. 25.20 K., 1850 mm. 76 k. 25.20 K., 4000 mm. 75.3 k. 25.00 K.
Rozs: 100 mm. 18.10 K., 500 mm. 18.20 K. kppac.
Zab: 100 mm. 15.45 K. kpf., 400 mm. 14.50 K. dohos, kpf., 400 mm. 14.40 K. dohos, 220 mm. 14.60 K. dohos, kpf., 100 mm. 14.60 K. dohos, kpf., 100 mm. 16.00 K. kpf.

Határidőárak.

(Déli zárlat.)

Table with 2 columns: Term (Buza 1914 áprilisra, májusra, októberre, Rozs 1914 áprilisra, októberre, Zab 1914 áprilisra, októberre, Tengeri 1914 májusra, júniusra) and Price (25.02 K., 24.94, 22.56, 18.86, 17.38, 15.32, 15.40, 13.54, 13.76).

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-u. 1914. márc. hó 10-én. A székesfővárosi vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Fölhoztak a szokott községekből 114 szekér réti szénát, 17 szekér muhart, 6 szekér zsupszalmát, 22 szekér alomszalmát, 0 szekér takarmányszalmát, — szekér tengeriszárt, 5 szekér zabosbukkony stb., — zsák szecsakát. A forgalom közepes.

Árak fillérekben q-ként a következők: réti szóna I. r. 6 880-1040, réti szóna II. r. 6 600-840, réti szóna csomagolásra 440-520, muhar 800-960, zsupszalma 500-600, alomszalma 260-440, takarmányszalma —, tengeriszár —, egyéb takarmány —, zabosbukkony 800-960, lóhere —, lucerna —, köles —, sarju —, szalmaszecska —. Összes kocsiszám 164. Összes súly 196,800 kg.

Szeszület.

A szeszüzletben a kínálat ismét élénkebb volt és miután a szeszkeresek az árakat leszállították, úgy néhány kisebb üzlet létesült, nagyobb kötések iránt nincs érdeklődés, mert a vevők tartózkodók.

Elkelt finomított szesz nagyban adózva 203-204 K.-ig, adózatlanul 64-65 K.-ig, míg ellenben egyezményen kívüli gyárak 1.50-2 K.-val olcsóbb áruban ajánlottak.

Denaturált szeszben is élénk a kínálat és hordóval együtt 48 K.-ig volt ajánlva kötésre nagyban. Tartány-áru olcsóbb áruban.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyerszesz ab termelő állomás 53.50-54 K.-ig fix áruban lett ajánlva és 2-2.50 koronáig jegyzésen alul és néhány tétel zárulva is lett.

Budapesten a kontingens nyerszesz ára 57-58 K.

Budapesti jegyzés:

Table with 2 columns: Term (Kontingens nyerszesz, Finomított szesz adózva, Finomított szesz adózatlan, Nyerszesz adózva, Denaturált szesz) and Price (57-58, 203-204, 64-65, 202-203, 48-49).

Liszt, őrlémények és abraktakarmányok.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete abraktakarmányosztályának jelentése a „Köztelek” részére.)

A fővárosi malinok átlagos búzalisztjegyzései 100 kilogrammonként Budapesten, elegysúly, tisztasulyként zsákostal.

Table with 2 columns: Szám (0-7) and Price (Ar K.: 37.60, 36.80, 36, 35, 34, 33.20, 31.80, 29.80).

Table with 2 columns: Szám (0-7) and Price (Ar K.: 37.60, 36.80, 36, 35, 34, 33.20, 31.80, 29.80).

Rozslisztárak:

Table with 2 columns: Szám (0-7) and Price (Ar K.: 30.80, 29.60, 28.20, 25.20, 20.80, 19.20, 16.80).

A többi abraktakarmánycikkéi árai a következők voltak Budapesten zsákkal teljes vagonrakomány vételénél 100 kg.-ként:

Table with 2 columns: Term (Finom búzatorpa, Goromba búzatorpa, Finom korpa, Rozskorpa, Árpáda és árpaderce, Malenkorkoly, Budapesti gyári, Szárított moslék, Szárított répaszelet, Malacsúra, Szörpő) and Price (10.80-10.90, 11.20-11.30, 11, 10.80-10.90, 10.90-11.30, 12, 14.75-15, 15.25, 9.50-10, 15-15.25, 8.50-9).

A budapesti tojástözsde árjegyzései.

1914. március 9.

Table with 2 columns: Term (Tiszavidéki, Erdélyi, Selejtes, Kosáráru) and Price (88-82, 80-81, 54, 80-81.12).

Megjegyzések: Az árak ladával együtt értetnek.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete kőbányai sertésüzemének jelentése a „Köztelek” részére.

Table with 2 columns: Term (Óreg nehéz páronként, Óreg közép, Fiala nehéz, Fiala közép, Fiala könnyű) and Price (400 kg. felül, 300-400 kg., 320 kg. felül, 250-300 kg., 250 kg.).

A hizott sertés üzlet irányzata: csendes. Kőbányára egészséges sertések forgalmi korlátozás alatt levő területekről is szabadon szállíthatók. A felküldési szándék a kertületi állatorvosnál közlendő, ki mindenkor szolgál a szükséges utbaigazításai.

Bécsi szarvasmarhavásár.

(Eredeti jelentés a „Köztelek” részére.)

1914. március 9.

Table with 2 columns: Term (Hizott marhában felhajtás, Csontozni való marhában felhajtás, Összesen, Eladatlan maradt) and Price (2710, 624, 3334, 14).

Származási hely szerint:

Table with 2 columns: Term (Magyarországi, Galic. és bukovinai, Osztrák tartományokból, Boszniai) and Price (2362, 101, 871, 3334).

Nem szerint:

Table with 2 columns: Term (Ökör, Bika, Tehén, Bivaly) and Price (2041, 631, 613, 49).

(Árak 100 kilogrammonként élőszűlyban, koronaértékben fogyasztási adó nélkül.)

Table with 2 columns: Term (Magyar hizott ökör, Galicai hizott ökör, Tarka hizott ökör, Bikák, Hizott tehén, Csontozni való marha, Bivaly) and Price (86-96, 108-110, 110-114, 64-86, 68-90, 36-58, 44-66).

Irányzat: hizóökökre nyugodt, I. r. áru változatlan, II. és III. r. ára 2 K.-val csökkent egyes esetekben, bikák ára lanya forgalom mellett 4-6 K.-val, csontosmarhák ára 2-3 K.-val csökkent.

Szerkesztői üzenetek.

Makk. 1. Tölgyeserdő makklegeltetési értéke évről-évre nagyon változó lehet, éppen azért magyar holdanként a makk legelőértéke 1-3 korona, az egész évi legelőérték 3-8 korona közt ingadozhat.

2. Jó gyümölcsös, közel a városhoz, 50-100 koronát érhet holdanként.

3. A kérdéses művelési ágak után 10-14 év múlva a 10 évi jövedelmet lehet elérni megfelelő tőkésítéssel mellett.

4. A negyedik pontra a kérdéstevők a 10 év múlva pontra adott feleletből következtetést vonhatnak.

H. J. Zöldmajor. Teljes hizalóadagolás... állítási súlyra es napjára pl. a következő... gerimoslék, 2 kg. szóna, 4.5 kg. tavaszi szalmánál... moslékkel leforrázva, 3 kg. árpa és 2.5 kg. lenmag... Ebben van: 13.0 kg. szárazanyag, 0.9 kg. emulzió és 7.2 kg. keményítőérték. Korpát és olajpogácsát csak akkor etetnénk, ha kevesebb mosléket adagolnánk... a bizók máris fölöslegesen fehéret kapnak... részben tengeriszárral is helyettesíthető.

Fried. Múltán nem tudjuk, hogy homoki vagy helyi olvány vagy hazai szőlőről van-e szó... nem tudunk megfelelő választ adni a legelőnyösebb frágyszőlő... Ajánljuk azonban a következő munkák tanulmányozását: Kerpely Kálmán: „A műtrágyák helyes alkalmazása”, Grabner Emil: „A szőlő trágyázása”, Cserháti Sándor: „A homoki szőlők frágyszőlője”. A „Király” háló permetező ellen nem lehet kifogásunk, a gyakorlatban azonban a Vermorel-permetezők ma is legjobban elterjedve... A fogatos permetezőkkel évek óta kísérletezünk, eddig azonban még nem akadt olyan permetező, amely a mi viszonyaink között minden tekintetben megfelelő volna s a háló permetezőtől elkülöníthető lenne.

T. E. Balák. Ha szoptató kocának élőszűly nem hatná meg a 80 kg.-ot, akkor éppen elegendő fehéret és keményítőértéket kapnak arra, hogy elegendő tejük legyen s hogy a malacok elválasztása után felbúghatók legyenek. Iszapolt krétát nagyon helyes takarmányhoz keverni, mert a gabona s a tengerimoslék elegendő foszforosavat, de kevés meszet tartalmaz. E meszhány nem ártana ugyan a malacoknak, mert a tőgy ilyenkor a koca szájából veszi a tejképzéshez szükséges meszet s így csak a koca szenvedne, ha nem kapna krétát.

P. V. Baranya. Ma még nem áll rendelkezésünkre olyan című, amely több sertésüzemről címét közölne, mint amennyi a Mezőgazdasági Kéziszerben található: e könyvek azonban nem is volt az a célja, hogy minden egyes sertésüzemről címét közölje, hanem csak a jelesebb üzemekről kívánt felvilágosítást adni. A gazdasági monografikus része is közöl sertésüzemről címeket, de ezek mind bent vannak a Mezőgazdasági Kéziszerben. A sertésüzemek kimutatását nem ismerjük, de ez aligha lesz nyomtatott könyv, hanem csak háziilag készített és nyilvánosságnak éppen nem szánt gyűjtemény. Ezért tessék valamelyik ceghez fordulni. A gazdasági rész teljes egészében kapható. A nagyváradi sertés vásár díjnyertesének nevét szívesen közöljük, ha azt közlik velünk.

T. I. Amennyiben kétséget kizáró módon igazolni tudja azt a körülményt, hogy a kérdéses faanyag a leltár átvétele alkalmával nem volt meg, úgy annak értékét megtéríteni nem tartozik s az ügyet bátran viheti bírói döntés elé.

S. L. A kérdéses válaszból kimaradt a „mindam” szó után a következő kitétel a „Törvényben felsorolt”. A válasz helyes szövege tehát: Mindam a törvényben felsorolt gazdaságok, melyeknek évi egyenesadója a 3000 koronát meghaladja.

OMGE. tag. A haszonbérleti szerződést, mely már több éve feunáll, azon a címen, hogy a bérlő csekély bért fizet, felbontani nem lehet. A berbeadott ingatlan eladni annak tulajdonosa jogosítva van ugyan, ezen esetben azonban a bérlőt kellőképpen kárpótolni tartozik. A haszonbérleti szerződést hatálytalanítani csak az esetben lehetne, ha a bérlő vagy a haszonbér összegét pontosan nem fizetné, vagy a haszonbér szerződés valamely pontját súlyosan megsértené.

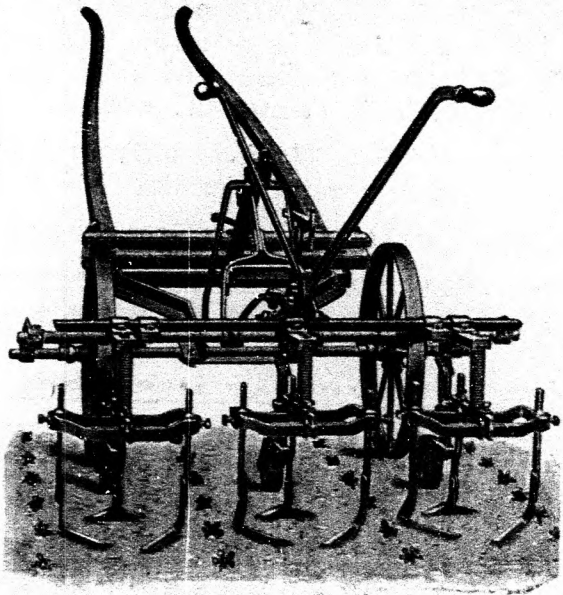
T. Körszl. A közigazgatási bizottság határozata ellen helyesen élt panaszszal a közigazgatási bírósághoz. A közigazgatási bíróság határozata meghozataláig mindenestre 2-3 hónap eltelik, mivel azonban a kérdés önkörs nézve a jelen időpontban különben sem bír nagyobb aktualitással, az elintézés megstúrgetését feleslegesnek, de egyuttal céltalannak is tartjuk.

K. M. Amennyiben a vizsla a bekerítettlen udvaron kárt nem okozott, a telek tulajdonosának véleményünk szerint, nem volt jogában agyonlöni, s a kutyáért kártérítéssel tartozik. Eme kártérítési polgári per útjára tartozik s büntető ultra nem terelhető.

S. F. P. Véleményünk szerint a bírtokos a bírtok eladása esetén gazdatisztjének idejében felmondani vagy öt felmondási idejére nézve kielégíteni tartozik. Az eladó a gazdatisztlet akarata ellenére a vevőnek át nem adhatja, ez csak a gazdatisztlet történt előzetes megállapodás alapján történhetik.

T. E. Balák. 1. A kanokat csak a malacok elválasztása után célszerű a kocák közé bocsátani, előbb azok úgy sem vennék fel a kanokat és csak felesleges módon lennének feligatva. Leválasztás után is a bebúgás csak akkor fog rövidesen megtörténi, ha a kocák jó husban vannak. 2. Az együtt hizó sertések között persze vannak olyanok, amelyek a többiből lemaradnak és amelyeket azután célszerű külön választani, mert a gyengébbek együtt sokkal jobban táplálkoznak, jobban hiznak. Ezeknek a lemaradt sertéseknek a külön választására azonban tudtommal semmiféle szerkezet nem létezik s így kétség-telen, hogy a külön választás nehézségekkel jár, amit azonban talán higgadsággal, türelemmel némileg csökkenteni lehet.

Cukorrépatermelőik figyelmébe!

Ujdonság!

Szabadalom!

„D“ automatikus répakapáló gép.

Kifogástalan munka!

Nagy teljesítőképesség!

Egyszerű és kombinált „Rekord“ répavetőgépek.

Árajánlatokkal szívesen szolgál!

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
Budapest, Váci-körút 32.

BORSÓ, etetési célokra

(mely törött, zuzott, vagy sérült és csiraképtelen szemekből áll), per 100 kg., vevő zsákjaiban, ab Monor v. á. 12-50 K-ért kapható. (Kölcsönzések felszámítatnak.)

Azonkívül ajánlunk:

Bőtermésű, tápdus, eltarthatóságra kitermelt mindenfajta takar-	
mányrépamagot 100 kg.-ként	55.— K
I-ső rendű homokiborsót 100 kg.-ként	26.— "
I-ső rendű Viktóriaborsót 100 kg.-ként	35.— "
I-ső rendű Tavaszi bükkönyt 100 kg.-ként	22.— "
I-ső rendű Zöldtakarmányborsót 100 kg.-ként	32.— "
Kevert zöldtakarmányborsót 100 kg.-ként	28.— "

árban és minden egyéb **gazdasági**, valamint **konyhakerti** magvakat a **legjobb minőségben** és a legolcsóbb árban.

Magyar Magtenyésztési Részvénytársaság,
Monor. 5336

Eladásra (megbízásból) ajánlunk

500 drb 5—6 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér jármosökröt,
600 drb 1—1½—2 éves valódi erdélyi magyar fajta fehér ökrörborjut.

Veszünk hizott ökröket

a legmagasabb árban, hizlásra alkalmas ökröket beállítunk úgy saját, mint megbízó számlára, a legelőnyösebb árban.

Elfogadjunk mindenféle tenyész- és hozományait beszerzésére szóló megbízást.

ERDÉLYI RÖZVETÍTŐ ÉS ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Kolozsvár, Brassai-utca 23. szám.

Telefon (interurban) 619. 7728 Sürgönycim: Közvetítés.

MOST JELENT MEG!

OLCSÓ JÓKAI

181-190. száma:

Egy-egy szám ára 40 fill.

Havonta 10 szám jelenik meg!!!

181. sz. Március tizenötödike	R - 40
182. sz. A Maglaj-család	R - 40
183-185. sz. Tégy jót	R 1-20
186-187. sz. A tengerszemű hölgy. I. kötet	R - 80
188-190. sz. A tengerszemű hölgy. II. kötet	R 1-20

Megrendelhető a „PÁTRIA“ r.-társ. gazdasági szakkönyvkereskedésben, BUDAPEST, IX., Őilői-ut 25. sz.

Angol-Osztrák Bank.

Az Angol-Osztrák bank részvényeseinek **50-ik rendes közgyűlése** 1914. április 6-án Bécsben saját helyiségeiben (I. Strauchgasse 1.) tartatik meg.

A közgyűlés napirendje:

1. A főtanács jelentése.
2. A számvizsgáló-bizottság jelentése az 1913. évi zárszámadásról és e feletti határozathozatal.
3. Határozathozatal az 1913. évi tiszta nyereség hovaforrásáról.
4. Határozathozatal a főtanácsnak adandó felhatalmazás iránt az alaptőkének 53.333 darab, egyenként 240 korona n. é., teljesen befizetett részvény kibocsátása utján történő felemelése tekintetében, 100.000.000 koronáról 120.000.000 koronára; ugyanszintén e művelettel összefüggően az alapszabályoknak megfelelő módosítása.
5. Öt főtanácsos működési idejük letelte következtében való megválasztása.

Az alapszabályok 30. §-a értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosít. A szavazatra jogosított részvényesek felkérelmek, hogy részvényeiket a még le nem járt folyóságig, Londonban az Anglo-Austrian Banknál és Budapesten, Aussig, Bodenbach, Brünn, Brüx, Czernowitz, Eger i/B., Falkenau, Graz, Innsbruck, Kaaden, Kornuburg, Linz, Lobositz, Marburg a/D., Pardubitz, Pilsen, Pirano, Prag, Prossnitz, Saaz, St.-Pölten, Teplitz, Teitschen, Trautenau, Triest, Turn, Wels és Znaim-ban az Angol-Osztrák Bank fióktelepeinél letétbe helyezték.

Az alapszabályok 27. §-a értelmében meghatalmazás esküszavazatra jogosított részvényesre ruházható.

Bécs, 1914. március 7-én.

(Utányomat nem díjaztatik.)

A főtanács.

5435

ELADÓ

Alsóhidvégi gazdaságban 2 drb számfelteti és anyjukban importált

2 éves jeverlandi tenyészbika.

Anyjuk: 5000 literes tehének. Áruk 1000—1000 korona. Posta: Tengelic, Tolna megye. Intézőség. 5431

Sajtó alatt van és legközelebb megjelenik:

Az istállótrágya kezelése

tekintettel annak üzemi jövedelmezőségére.

Írta: **Schrecker János.**

E könyv célja az istállótrágyának és a trágyakezelésnek alapos ismertetése mellett bebizonyítani, hogy a trágyakezeléssel járó tetemes befektetések egyikét képezik a legjobb és leggyorsabban megtérülő gazdasági investícióknak. Szerző különben az összes befektetésekre, trágyatelepek építésére stb. költségvetéseket és terveket is ad, úgy, hogy ezen tájékoztató kézikönyv beszerzése minden gazdának ajánlható.

Ára kb. 5 korona lesz.

Előjegyzéseket elfogad a „Patria“ r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Juhászat felosztása miatt dr. Königswarter csabaesüdi uradalmának Merino-Rambouillet törzstenyésztéséből beszerzett egyedek leszármazottjai

ELADÓK:

2—3 éves hágókos 7 drb.

3—4 „ anyajuh 220 „

Idei bárány . . . 150 „

Érdeklődőknek bővebb felvilágosítást ad: **Terényi Henrik gazdasága,** Krasznikvajda (Abauj-Torna megye). 5432Tavaszi ültetésre ajánlja a **Grotkass Ernő-féle Margonyai uradalmi intézőség,** Sáros megyében, posta és távirda helyben, vasutállomás Magyar-Raszlavicza alábbi, Oberle, uradalmi intéző által tenyésztett**eredeti krumpli újtenyésztéseit,**

melynek a magyarvári, gödöllői és hat más belföldi kísérleti állomáson eszközölt összehasonlító fajültetési kísérleteknél egy holdankénti keményítőhozam, mint holdankénti termelési mennyiség, ugyancsak betegségek elleni ellentálló képességben az összes más külföldi tenyésztéseket jóval felülmúlták.

E tekintetben a legközelebb a „Köztelek“-ben megjelenő vonatkozó cikkekre találunk.

Alább felsorolt és csakis utánvét mellett szétküldendő eredeti új tenyészteéseinket ajánljuk, ameddig a készlet tart és pedig:

1908. évi tenyésztésből:

margonyai	„Apollo“	(I.)	vörös
„	„Atilla“	(V.)	vörös
„	„Andor“	(VI.)	sárga
„	„Ajda“	(VII.)	vörös
„	„Athos“	(VIII.)	vörös
„	„Alpha“	(XI.)	vörös
„	„Amor“	(X.)	sárga

az 1909. évi tenyésztésből pedig:

margonyai	„Beta“	(XII.)	vörös
„	„Blanca“	(XIV.)	vörös
„	„Biró“	(XV.)	sárga
„	„Bruno“	(XVI.)	vörös
„	„Borka“	(XVII.)	vörös
„	„Bristol“	(XVIII.)	vörös
„	„Blücher“	(XIX.)	vörös
„	„Banat“	(XX.)	sárga
„	„Bertalan“	(XXI.)	vörös
„	„Bella“	(XXII.)	sárga
„	„Blanes“	(XXIII.)	kék
„	„Berta“	(XXIV.)	vörös
„	„Bissula“	(XXV.)	sárga

Az összes fajokat számítjuk általunk adott önköltségi árban felszámítandó zsákokban, melyeket vissza nem veszünk a helybeli posta vagy a magyarasszi lavicai vasuti állomáson:

5 kg. 5 korona, 10 kg. 8 korona, 25 kg. 15 korona, 100 kg. 20 korona.

5400

HIRDETMEY.

Zsolna városától 3 km. távolságban fekvő és sik uton elérhető községben egy körülbelül **200 kat. hold szántóból, 40 hold rétből, 62 hold legelőből, 122 hold erdőből és 8 hold belsőségből álló földbirtok szabad kézből azonnal eladó.**

Közelebbi adatok és vételi feltételek az alulírott nál meg tudhatók, ahova esetleges vételi ajánlatok intézendők.

Dr. Tafferer Gyula s. k. Zsolna (Trencsén megye).

5413

Az ország bármely részében

jó fedőnáddalszolgálhatunk.
Központi iroda:

5396

Gestetner és Schwarz cég, Győrött.**Első Aradi Sertéshizlalo Részvénytársaság****CSÁLATELEP-HIZLALDA.**Vasutállomás: **Csálatelep-hizlalda A. CS. E. V.**Postahivatal: **Csálatelep-hizlalda p. u.**Növevények: **SERTÉSHIZLALO ARAD.**

HELYI TELEFON 109.

M. kir. postatakarékpénztári
cheque és clearing 3684 sz.

CSÁLATELEP-HIZLALDA, a postabélyeg kelte.

Ezennel van szerencsénk becses tudomására hozni, hogy hizlaldánkban az évenként felgyülemelő 2—300 vagon sertésnáddal való feldolgozására

trágyaszárító gyárat

létesítettünk.

A szárítás **saját eljárási módszerünk szerint vegyileg történik,** mi a magyarvári m. kir. Gazdasági Akadémia szakvéleménye alapján előnyösebb a magas hőfok mellett eszközölt szárításnál, mert a **legértékesebb trágyaanyagok leköttetnek és nem illannak el.**

A telepünkön hizlalt elsőrangú uradalmi sertések után, melyeket magas táperejű tengeri- és árpadarával hizlaltunk, a trágya naponként tiszta állapotban jut a gyártelepre és ott azonnal fel lesz dolgozva. — Vegyileg szárított sertésnáddal legutóbbi vegyvizsgálata a következő eredményt mutatta:

Foszforsav	1'86%
Nitrogén	1'45%
Kálium	1'58%

Gyártmányunkat 50 kg-os csomagolásban kölesönzsákban hozzuk forgalomba, így az egy teljes kocsiakománnyonként II. kivételes díjszabás szerint, mint darabárúként szállítható és a kezelése igen egyszerű — porszerű lévén — abból semmi kárba nem vész.

A vegyileg szárított sertésnáddal különösen kiváló eredménnyel használható

szőlőknel, kapásnövényeknél, hertekben és gyümölcsfáknál.Kaliszosoknál és réteken évekre terjedő hatása van. Gyárunk előállítási képessége saját termelésünkre lévén korlátozva, különösen a **szőlőbirtokosok** részéről mutatkozó nagy érdeklődésre való tekintettel tisztelettel kérjük becses próbarendelmenyt mielőbb hozzánk juttatni.

Kiváló tisztelettel

Első Aradi Sertéshizlalo Részvénytársaság
trágyaszárító gyára.

5434

VARJU EGÉR ÜSZÖK

kártevési ellen biztosan védekezhetik a földbirtokos, a külföldön 5 év óta bevált kitűnő védőszer,

CORBIN

alkalmazásával. Kiváló eredmények, bizonyítványok! Nem befolyásolja a mag csirázását! Egyszerű alkalmazás! Olcsó! Nem mérgező! Nagyszerűen bevált buza, kukorica, zab, rozs, répamag, árpa, kender, konyhavetemény stb. csávázásánál. Csak egyszer próbálja meg saját érdekében!

Igen érdekes leírást, használati utasítást és árajánlatot ingyen küld:

Dr. KELETI és MURÁNYI vegyészeti gyára **UJPEST**

LYSOFORM-GYÁR,

valamint a főelárveitők:

- Arad: Schauer és Singer.
 Abony: özv. Grünwald Jónásné.
 Balassagyarmat: Gerő testvérek.
 Békéscsaba: Dobay Kálmán.
 Bács: Gebauer Emil.
 Csongrád: Szendrői László.
 Debrecen: Kontsek Géza.
 Érsekújvár: Sugár Lajos.
 Esztergom: Patriász Zsigmond.
 Eperjes: Friedmann Miksa.
 Hódmezővásárhely: Kokovay Mátyás.
 India: Petkovic M.
 Jászberény: Berger Vilmos.
 Kenderes: Bakai Gyula.
 Kolozsvár: Babós és társai.
 Losonc: Kredens Emil.
 Lugos: Sticsinsky Ignác.
 Miskolc: Weidlich Pál.
 Marosvásárhely: Szalmásy Gyula.
 Nyitra: Stern Lipót.
 Nagyvárad: ifj. Ullmann Izidor és Fiai,
 Radó Samu és társa.
 Nyirbakta: Schwarz Mór.
 Nyirbátor: ifj. Polatsek Lajos.
 Nagyenyed: Winkler János.
 Nagyszeben: Morscher Károly.
 Pécs: Spitzer Jakab.
 Pöstyén: Drogéria a „Fekete kutyához“.
 Pancsova: Irasek Károly.
 Szabadka: Klein Géza.
 Szatmár: Vámos Aron.
 Sátoraljaujhely: ifj. Klein Jakab.
 Szentés: Sarkady Nagy Ferenc.
 Temesvár: Krayér József.
 Ujvidék: Dietzgen Imre és Fiai.
 Ungvár: Schlosinger Emánuel.

BUDAPEST
Népszínház-u.22.

TELEFON:
Józsol 22-41.

Sertéstenyésztők és sertéshizlalók!!

Ha jószágukat értékesíteni kívánják, forduljanak bizalommal

URL REZSÓ sertésbizományi céghez

Vevők állandóan előjegyezve!

A Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság kaposvári béruradalma eladásra bocsát hat darab 3 és 4 éves hidegvérű ardenni fajta kiváló szép és tenyészképes

tenyészméncsikót

Bővebb felvilágosítással készséggel szolgál a Mezőgazdasági Ipar-Részvénytársaság béruradalmának Igazgatósága, Kaposvár.

5422

Zsák- és ponyvaköleszés. Uj és használt juta- és len-

zsák és ponyva

kévekötő, szőlőkötő zsinagáru, kartellen kívüli legmegbízhatóbb szállítója

SCHILLINGER MIKSA

Budapest, V., Rudolf-rakpart 7. (Az országház mellett)
Telefon: 45-26. 7614 Alapított 1878.

Lucernamag

arankamentességre

államilag ólomzárva

muhar-, kender-, cirokmag

és más gazdasági vetőmagvak.

Lenvetőmag

eladás! Rigai, első évi utántermés, prima uradalmi áru kapható

Mintázott ajánlattal szívesen szolgálunk.

BÖHM SÁNDOR
SZEGERD.

5270

Gyönyörű fekvésű szőlő

Budapestről egy óra alatt elérhető, Máv. villamos vasut mentén, Veresegyháza szőlőhegyen; 8800 négyszögöl szőlő, gyümölcsös, új laképületekkel, angol sertésenyészde, présház, pince, szüretelési felszereléssel; 2200 négyszögöl szőlő, gyümölcsös, szoba, konyhával, külön vagy együtt eladó. — Érdeklődők sziveskedjenek „Aranybánya” jelű levelet e lap kiadójába küldeni. Ügynökök kizárva.

1220

GAZDASÁGI SZAKKÖNYVEKRŐL INGYEN JEGYZÉKET kéri a „PÁTRIA” r.-társ. Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Sorfák és suhángok

utak mellé és kertekbe. Kanadai, pyramis (jegénye) nyár, vadgesztenye, amerikai köris, későn fakadó tölgy, zöld juhar, akác, 2-5-5 m. magas, fiatal, simakérgű egészséges példányok. Főhercegi erdőgondnokság, Vardaróc, u. p. Belye.

5330

A Bánkuti Főhercegi Uradalom Felügyelősége, posta: Bánkut, Arad megye, előjegyzéseket elfogad a nemesített koránérő és bitermő

eredeti bánkuti tengerire.

Az elérhető maximális termések mellett (több helyen 40 mm.) a csutka és szem közti végtelen kedvező aránya (10-12%), bő tápanyagtartalom és a szemek acéossága jellemzi e tengerit: beérése itt az Alföldön szeptember 10., egyedüli kellek, hogy április 20-ig földbe kerüljön, azért április 1-én tül már nem is szállítjuk. Az ideai tengerikiallítás, az eredeti bánkuti tengeri mellett bemutatásra fog kerülni az ország 73 helyéről beérkezett utántermés is a kitöltött kérdőívekkel. Továbbá a **takarmányrépa helyett**, háromszoros tápanyagtartalom, hosszú és biztos eltarthatóság miatt közkedvelt és jövedelmezőbb

nemesített bánkuti cukorrépa mag

mi a kellő aklimatizálás mellett korábban kel és minden répabetegségnek jobban ellenáll. A nemesített bánkuti tengerivetőmag ára a válogatott csövek közepéről morzsolva, vevő zsákjában 30 kor., a nemesített bánkuti cukorrépa mag pedig, zsákot fel nem számítva, 75 kor. mázsánként.

5190

Liptay Jenő

legújabb rendszerű gazdasági számviteli

Naplója és Főkönyve

a legegyszerűbb számviteli rendszer.

Ára mindkét könyvnek kötve és a hozzávaló nyomtatványoknak **15 korona.**

Megrendelhető a „Patria” nyomda r.-t.-nál, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Vegyvizsgáló Állomása
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25.
Talaj, trágya, abrak, viz, szén, répa, valamint minden
egyéb gazdasági és ipari vegyvizsgálatok.

■ Szakvélemények mezőgazdasági vegyipari kérdésekben ÖNGEL-
tegetnek az Állami díjazásból 10% engedmény. ■

Vetőburgonya

Industrie (Modrow-féle sárgahusu) **Böhm's Erfolg, Up to date** (Findlay-féle) **Prof. Wolthmann**, mindannyi kipróbált bőtermő faj, egészséges és fajtiszta eladó.

Betlehemi Gazdaság

Megkeresések: **Lamberger Oszkár Pa.-Betlehem**, u. p. Györszemere címre kéretnek.

5338

Szabolcsvármegyei Gazdasági Egyesület
felügyelote alatt álló burgonyaértékesítő Iroda, NYIREGYHÁZA. 5317

Ajánl Szabolcs vármegye területén termelt, feltétlen megbízható gazdaságokból származó, gondosan válogatott, fajtisztán kezelt

vetőburgonyát

Prof. Wolthmann, Präs. Krüger, Böhm's Erfolg, Hortensia Imperator, Magyar Kincs, Rózsa, Hópehely, Ella, sárgahusu St. Wentzel, Weise Königin, Up-to-Date stb. stb. fajokat **Vagonrakományban és kisebb tételekben is.** Felhívásra árajánlattal és a burgonyafajoknak talajviszonyok szerinti termőképessége és keményítőtartalmára vonatkozólag felvilágosítással készséggel szolgál a fenti iroda. Rövidített levélcím: **Burgonyaértékesítő iroda, Nyiregyháza.** Távirati cím: **Burgonyaértékesítő Nyiregyháza.** Interurb. telefonsz.

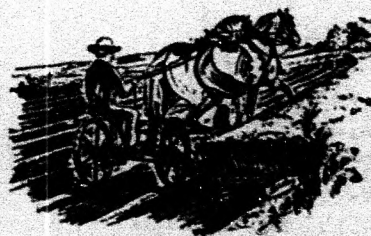
SACK RUDOLF

valódi egyetemes és több-
vasu acélekői, vetőgépei,
boronái, szőlőmivelési
eszközei stb.

Sack-féle eke.

DEERING-féle

Deering-féle kaszálógép.

amerikai kévekötoratógépek,
marokrakótoratógépek, fű-
kaszálógépek, szénagyűjtő-
gépek, tárcsásboronák, daráló-
gépek és benzinmotorok.
AMERIKAI fogatos és kézi-
kapáló- és töltőgetőeszközök,
tengerimiveléshez felette be-

vált **WEEDER** amerikai
gyomirtógépek, valódi
WESTFALIA műtrágya-
szórógépek, elsőrendű
takarmánykészítő-
gépek, különösen bevált

Westfalia szalmakötélfonógép.

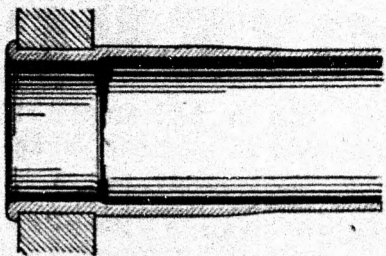
szalmakötélfonógépek

elsőrendű minőségben és nagy választékban kaphatók:

PROPPER SAMU MEZŐGAZDASÁGI
GÉPRAKTÁRÁBAN

Budapest, V., Váci-körut 52.

Vastagított,
könnyen fel-
hengerezhető
lágvascső-
toldat.

8383

Magyarországi
vezérképviselő:

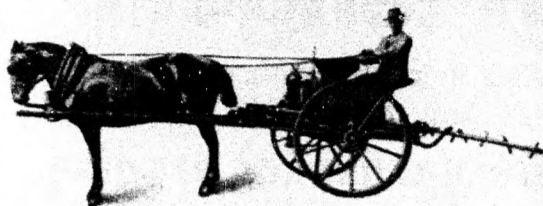
KUZMÁNY A. KÁROLY, Budapest, V., Nagykorona-utca 15. sz.

Lokomobilcsövek tartós tömitése

előírt módon könnyen felhengerezhető, vastagított lágvascső-toldatok (Pikal-csőtoldatok) ráhegesztésével.

A csövek nem folynak, a csőfalak megkíméltek, csőfa-repedés nincs, nagy megtakarítás. — A csövek szakszerű kihúzása és beszerelése különleges szerződésekkel, a csövek pontos, kaliberszerű kiigazítása.

GUTENSTEIN FORRCSÓMŰVEK, VORDERBRUCK, N.-Ö. különlegessége.

NINCSTÖBBÉ VADREPCEKÖR! Fogatos permetezőnkkel idejében permetezve **BIZTOS SIKER.**

Óriási munkateljesítmény, évek óta legjobb sikerrel használva, mint burgonyapermetező is használható. Számos referencia.

PERL ÉS TSA gépgyár, vas- és fémöntőde, **SZERED** (Pozsony m.)

Sürgőnycim: Gépgyár Szered.

Helyközi telefon: Szered 8. 5430

Levélpapírokat és borítékokat

bármilyen alakban, tetszés szerinti szöveggel (czimnyomással) izléses kivitelben készít a „PATRIA” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság. Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)

Birtokbérbeadás.

Pest megyében a Budapest—Vác—Gödöllő-i villamos vasut mentén 528 magyar holdas birtok bérlőlakással és gazdasági épületekkel folyó évi október 1-től fogva bérbeadatik. Bővebb felvilágosítást kizárólag komoly reflektánsoknak ad a tulajdonos:

Osztrólczy Miklós, Budapest, VIII., József-utca 6. szám.

5413

MAGTENGერი

„FUNK 90 DEY EAR” sárga lófogu, korán érő faj, Amerikából direkt importált magból természetbe; kitűnően beérett és 1200 □-ölon adott 3380 kg. csöves tengertermést. Kapható 100 kg.-ként 70 koronáért, míg a készlet tart. Uradalmi intézőség, Péipuszta, u. p. Városhidvég.

5374

Társasági tagok, termelési helyek

BÁRÓ TALLIÁN BÉLA,
Törökkanizsa
elnök.

GRÓF AMBRÓZY GYULA,
Temesremete.

DR. GYERTYÁNFY LÁSZLÓ,
Gyér.

HIRSCHLER DEZSŐ,
Aranyág.

HUSZÁR KÁROLY,
Pétermajor.

MAGYARY KOSSA GÉZA,
Pusztatomaj.

OTTLIK PÉTER,
Ószény.

SZILASSY MIHÁLY,
Tiszaderzs.

Nemesítő telep:

**MAGYAR VETŐMAGVAKAT
NEMESÍTŐ INTÉZET**,
Szentgyörgypuszta.

Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Társaság

Tiszavidéki és bánáti buza-, magyar zab-, kukorica- és takarmányrépavetőmagvak a Magyar Vetőmagvakat Nemesítő Intézet tenyészetéből.

Szentgyörgypuszta, 1914. március 5.

u. p. Omor, Temes m.

Vasutállomás: Delta.

Sürgőnycim: XP. Birda.

Az I. orsz. Kukoricakiállításon

(Budapest, 1914. március 7—10. Alkotmány-utca)

társaságunk

első díjat, aranyérmeket,

társaságunk tagjai

3 arany és 2 ezüstérmeket, valamint

5 elismerő oklevelet nyertek.

5205

ELADÓ

40 drb jól fejlett, igára alkalmas, 4 éves

erdélyi magyar ökörtinó.

Papp Ferenc, Nagynyulas (Kolozs megye). Telefon 2 sz. Vasutállomás: Kissármás. 5862

Koránérő Aicsuti magkukorica
nemesített

métermázsánként 24 koronáért az aicsuti főhercegi uradalomban kapható.

5335

Uradalmi felügyelőség, Aicsut.

Köriscsemete,szép erőteljes gyökérzetű
100.000 darab eladó. 5397

Érs. uradalmi erdőhivatal, Kalocsán.

ELADUNKnagyobb mennyiségű szőlőoltványt, ugyszintén sima és gyökeres **Riparia Portalis és Rupestris Monticola** alanyvesszőt, továbbá sima és gyökeres **hazai szőlővesszőt** a legkiválóbb minőségben, méltányos árért. Tessék árajánlatot kérni és **pontos címünkre figyelni.**
Badacsony-Szentgyörgyhegyi Szőlőoltványtelep, Tapolca (Balatonvidék). 5398

Nagyobb mennyiségű, kiváló minőségű fajtiszta hőtermő Prof. Wolthmann és Böhm's Erfolg

vetőburgonya(utóbbiból 1200 öles holdanként 117 métermázsán 19% keményítőtartalmú gumó termett) kapható Haas Ignác görögországi bérgazdaságaiban. Megkeresések **Haas Ignác** központi irodája **Nyiregyháza** címzendők. 5247**MAGTENGERI**

bánkuti, eladó a tápiószecsői uradalomban vevő zsákjaiban K 25.— árban 100 kg.-ként, helyt Tápiószecső vasutállomás, míg a készlet tart.

Uradalmi intézőség, Tápiószecső, Pest m. 5412

„Putyi tengeri“

koránérő, rendkívül szép minőségben, vevő zsákjaiban métermázsánként 20 koronáért kapható.

Nagylángi Bérgazdaság, Nagyláng.

Minden gazda olvassa el
GRABNER EMIL**A gyümölesták és kerti vetemények műtrágyázása**

című legújabb könyvét.

64 oldal, 36 képpel.

Ára 2 korona.

Megrendelhető a "PÁTRIA" r.-t. gazdasági szakkönyv-korszekciósában, Budapest, IX. ker., ÜDM-et 28. szám.

Jégnélküli hűtés tejgazdaságok számára

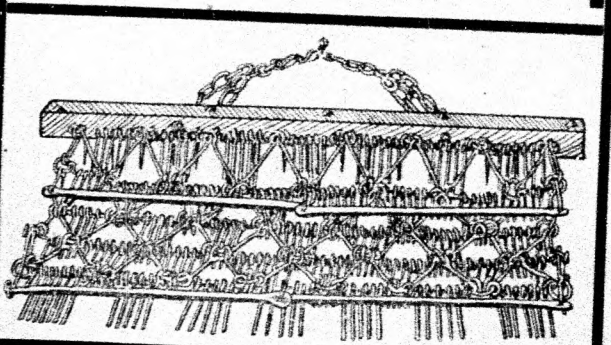
elektromossággal, vagy bármely rendelkezésre álló hajtóerővel (mint pl. motor, lokomobil). Hygienikus, olcsó és megbízható. A hűtőgépeinkkel lehűtött tej romlás nélkül állja ki a messzire való szállítást is. A leghíresebb dán és svéd tejgazdaságok hűtőberendezéseit az általunk képviselt gyár rendezte be.

Jégnélküli hűtőkamrák

husneműek, zöldség, gyümölcs stb. stb. számára.

Teljes jéggyári berendezések. Házi vízvezetékek és villamos telepek berendezése.

Komoly érdeklődőkhöz díjtalanul küldjük szakmérnökünket.

VECSEY JENŐ okl. gépészmérnök
műszaki irodája
BUDAPEST, V., LIPÓT-KÖRUT 21. SZ.
TELEFON 105-64 SÜRGÖNYCÍM: VECSEYÉK 5303**Szabadalmazott vasvesszőborona.**

A jelenkor leghíresebb, legegyszerűbb, legtökéletesebb simító és takaró boronája. Könnyű a vontatásban, mert nem dur, mert a fogak segítenek az egyengetésben, a fogak rámasztól együtt fordíthatók úgy, hogy a fogak görbületével előre, vagy görbületével hátra állanak aszerint, amint erős vagy gyengébb boronáláshoz akarjuk a boronát használni. A sulyok fel- és leszerelhetők. Ha a vasvesszőboronát használjuk, vetés után a fogasolás elmaradhat, mert a magot ez a borona betakarja, a földet elsimítja, egyengeti, emélfogva a teljesített munka minősége mindenképpen kifogástalan. Kötő eredményre lehet használni tavaszi kikelt vetés boronálásához is.

A vasvesszőborona a következő nagyságban kapható a feltalálónál:

1. 2 méter hosszú, 72 kg. sulyu	60 korona.
2. 2 méter 50 cm. hosszú, 80 kg. sulyu	70
3. 3 méter hosszú 110 kg. sulyu	80

Az árak Makón, a vasuti állomásra szállítva értendők.

Felhívom a nagyobb uradalmaknak és kisebb gazdáknak a figyelmét a gazdaságban fontos, használható és erős, egyszerű szerkezetű fogva elpusztíthatlan boronára, amelyből eddig is az ország különböző részeiben nagyobb uradalmakban és kisebb gazdáknál sok száz van forgalomban. Ha valaki a hasznavehetőségéről meg akar külön is győződni, a borona használhatóságát tanúsító elismerő leveleket a feltaláló rendelkezésre bocsátja, vagy megjelöli kérdésre azokat az uradalmakat, ahol ezekkel a boronákkal régebbi idő óta dolgoznak. Rendelés és tudakozás intézendő a feltaláléhoz.

LIPTÁK BÉLA géplakatosmester, MAKÓ (Csanád megye).

Jung Ádám
sertésbizományos 5285
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDY-UTCA 4. Telefon: József 32-55
a legutányosabban értékesít és beszerez hizott és sovány sertéseket. Minden felvilágosítás díjtalan.

14 holdas birtok
a Svábhegy lejtőjén házzal, gyümölcsösrel, erdővel, teljesen tehermentes, **eladó.** Bővebbet: dr. Genersich, Budapest, VII., Aréna-ut 36. I. em. 5437

Cornwall-sertések legnagyobb törzstenyészete
Németországban elad a legutányosabb árakon, esetleg hitelt is 100 drb hasas sertést és számos fiatal kant, ugyszint malacokat is. Tartás szabadban, edzettek, egészségesek, kevéssel beérők és vérszemesek. Kivánatra állatorvosi bizonyítvány. Legjobb legelőállat és különösen alkalmas keresztelésre és vérfelfrissítésre. Prospektus ingyen!
C. ENGELEN földbirtokos, BÜCHLING posta Wallersdorf, Niederbayern 5410

Gőzekekészlet
2 géprendszer, Ustroni gyártmány, 28,5 m² tüzfelülettel, 10 atmoszféra nyomással, 4-vasu mélyekével, olesón **eladó.** Megkeresések Gräfl. Khuen'sche Herrschaftsdirktion, Grussbach, Mähren kéretnek. 5436

Parlez vous français
SPRECHEN SIE DEUTSCH
Parla italiano
DO YOU SPEAK ENGLISH
FRANCIA
NÉMET
OLASZ
ANGOL
GÉNYELVE
SCHIDLOF DR. 1000 SZÓ
AZ EGYES NYELVTANOK ÁRA
DISZES VÁSZN MAPPABAN
INGYEN KÜLD ISMÉR- KÖRÖMHA HORDMATE TŐ PROSPECTUST
PÁTRIA KÖNYV- KÉRESKEDÉS BUDAPEST IX. ÜLLŐI UT 28.

HAGYMAMAG
fajtszta makói, valamint petrezselyemmag, hosszú fehér, késő őszi, mindkettő a magy. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által tisztaságra és csiraképességre megvizsgálva és plombálva. Hagymamag 82-84% csiraképes és 99% tisztasággal, petrezselyemmag 84% csiraképességgel és 97% tisztasággal, továbbá
DUGHAGYMA
gömbölyű és hosszukás, valamint vetési célra válogatott fokhagyma és tormadugvány a legolcsóbb napi áron kapható. Arak kérdezősködésre. — **Próbára franco postán, utánvétellel:** 5 kg. hagymamag 15 kor., 5 kg. petrezselyemmag 8 kor., 5 kg. fokhagyma 5 kor., 5 kg. dughagyma 4-50 kor., 5 kg. torma 5 k., 5 kg. tormadugvány 6 kor.
MANDL ZSIGMOND, Makó.
Cirok és muharmagot bármely mennyiségben vesznek és kérek mintázott ajánlatot az eladandó mennyiség megjelölésével. 7739

Vetési idényre!
Vétel: Eladás:
Prima Svédzab,
tavaszi buza, búkköny-, köles-, muhar-, répa- és heremagvak, valamint egyéb gazdasági magvak legolcsóbban kaphatók
Lorschy Mórnál, Kaposvárott
Ugyanott vétele mindenféle magvaknak. 5393

Alapítatott 1720.
Katalogus
ingyen!
gyümölcs- és sorfák, szőlővesszők, díszcserjék, tölvevények, felfutók, bokrok, rózsák stb.
L. Späth
faiskolója.
Park- és Kertek tervezése.
Berlin-Baumschulenweg.
577 hold terület.

WOHANKA FELE HONIGYÁRTMÁNY!
NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér
DRÁNKÉNT és LOERONKÉNT. NINCS ROBBANÓ TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKÜL.
WOHANKA és TARSÁ BUDAPEST
V. VACZI KORUT 76

Minden méhészt érdekel!
Megjelent már az
1914. évi Országos Méhész Naptár
Szerkeszti: **Szilassy Zoltán**
az Orsz. Méhész-Egyesület ig.-alelnöke.
Ára vászonba kötve 1 korona 50 fillér.
Az Országos Méhész Zsebnaptárnak ez a harmadik kiadása is a kezdő és már gyakorlott méhészek számára számos tudományos és gyakorlati közleményt tartalmaz, amelyek a méhészt mindennapi foglalkozásának megkönnyítésére és e fontos gazdasági ág tökéletesebb kihasználására adnak szakszerű utbaigazításokat. A szerkesztő a legkiválóbb hazai méhészeti szakírókat nyerte meg a közreműködésre és így a zsebnaptár tanácsai és utbaigazításai minden irányban a legmegfelelőbbek. Számos olyan kérdés is fel van vetve, amelyeknek felkarolása és helyes megoldása méhészetünk fejlődését nagy mértékben előmozdítani hivatva van. Így a sok közül csak a magyar elismert kiváló méhanyag további nemesítését említjük meg, amely kérdéssel az Országos Méhész-Egylet is legutóbb a földművelésügyi miniszter támogatásával széles körben kíván foglalkozni. A zsebnaptárt számos kép díszíti, melyek méhészetünk magas fejlődéséről adnak tanubizonytságot.
Kapható a „Patria“ r.-t. könyvosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Bámulatosan olesó kerítések!
Hazai gyártmány.
Kendhivó kényven helyezhető!
Számítalan elismerésével bizonyítja a szabadalmazott **HUNGARIA-sodronyfonat** kiválóságát, mely felülmúlhatatlan. Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenkint 32 fillér és feljebb. Megrendelhető a kiválólagos készítőnél:
HAIDEKKER SANDOR
sodronyvető, fonat- és kerítésgyártó
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48/46
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pompás rózsák
Világhírű amerikai 11-12 óriási szegfűk
10 darab magas rózsát, 3 éves, csak újdonságok 20 K, 10 darab magas rózsát, 2 éves, legújabb, legjobb fajták, 16 K, 10 darab bokorrózsa, 2 éves, csak újdonságok, 9 korona, 10 darab bokorrózsa, vagy futórózsa, 2 éves, régebbi, legújabb fajták, 7 K, 10 db amerikai óriásszegfű, 10-12 cm., pompás faj, kitűnő minden kiállításra, 8 K. Szállítás franco, az ország elözetes beküldése ellenében bárhol. Főkatalógus ingyen.
Két aranyéremmel kitüntetve. — Biztos hajtásért és dus virágzásért kezességünk az árak értékéig.
Ifj. WILK kivitelezésére
Feketehalom, 296, Brassó megye

Gazdasági nyomtatványok
legelőnyösebben beszerezhetők a „Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai r.-t.-ra, nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.) Árjegyzéket kívánásra készséggel küldünk.

Őszibarack Alma Cseresznye Kajszinbarack Lasponya Eper Mogyoró Piszke Szilva Körte Meggy Birs Dió Török szeder Ribizli Málna stb.
gyümölcsfákat, illetve bokrokat, továbbá Erdősítésre és utsalékre való akácfákat Kétéves gyökeres szőlővesszőket Diszfákat és cserjéket Rózsafákat és bokrokat
százezer és milliószámra
tenyészt és árusít:
Unghváry László faiskolója Czegléd (Pest m.)
Tessék árjegyzéket kérni!
Olcsó árak! Olcsó árak!

Jung Ádám
sertésbizományos 5285
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDY-UTCA 4. Telefon: József 32-55
a legjutányosabban értékesít és beszeresz hizott és sovány sertéseket. Minden felvilágosítás díjtalan.

14 holdas birtok
a Svábhegy lejtőjén házzal, gyümölcsösökkel, erdővel, teljesen tehermentes, **eladó.** Bővebbet: dr. Genersich, Budapest, VII., Aréna-ut 36. l. em. 5437

Cornwall-sertések legnagyobb törzstenyésztete
Németországban elad a legjutányosabb árakon, esetleg hiteltre is 100 drb hasas sertést és számos fiatal kant, ugyszinte malacokat is. Tartás szabadban, edzettek, egészségesek, kevéssel beérők és vérszemesek. Kivánatra állatorvosi bizonyítvány. Legjobb legelőállat és különösen alkalmas keresztelésre és vérfelfrissítésre. Prospektus ingyen!
C. ENGELEN földbirtokos, BÜCHLING posta Wallersdorf, Niederbayern 5416

Gőzekekészlet
2 géprendszer, Ustroni gyártmány, 28,5 m² tüzfűtéssel, 10 atmoszféra nyomással, 4-vasú mly-ékevel, olcsón **eladó.** Megkeresések Gräfl. Khuen'sche Herrschafts-direktion, Grussbach, Mähren kéretnek. 5436

Parlez vous français
SPRECHEN SIE DEUTSCH
Parla italiano
DO YOU SPEAK ENGLISH
MAGANTANULÁS UTJÁN A
FRANCIA
NÉMET
OLASZ
ANGOL
NYELVE
SCHIDLOFÉ: 1000 SZÓ
AZ EGYES NYELVTANOK ÁRA
DISZES VÁSZONMAPPÁBAN
INGYEN KÜLD ISMER-
PÁTRIA KÖNYV-
KERESKEDÉSÉRE
KORONA KÖNYV-
TETŐ PROSPECTUST
BUDAPEST IX. ÜLLŐI UT 28.

HAGYMAMAG
fajtiszta makói, valamint petrezselyemmag, hosszú fehér, késő őszi, mindkettő a magy. kir. állami vetőmagvizsgáló állomás által tisztaságra és csiraképességre megvizsgálva és plombálva. Hagymamag 82-84% csiraképes és 99% tisztasággal, petrezselyemmag 84% csiraképességgel és 97% tisztasággal, továbbá
DUGHAGYMA
gömbölyű és hosszukás, valamint vetési célra válogatott fokhagyma és tormadugvány a legolcsóbb napi áron kapható. Arak kérdezősködésre. — **Próbára franco** postán, utánvétellel: 5 kg. hagymamag 15 kor., 5 kg. petrezselyemmag 8 kor., 5 kg. fokhagyma 5 kor., 5 kg. dughagyma 4-50 kor., 5 kg. torna 5 k., 5 kg. tormadugvány 6 kor.
MANDL ZSIGMOND, Makó.
Círok és muharmagot bármely mennyiségben vezeték és kérek mintázott ajánlatot az eladandó mennyiség megjelölésével. 7739

Vetési idényre!
Vétel: Eladás:
Prima Svédzab,
tavaszi buza, búkköny-, köles-, muhar-, répa- és heremagvak, valamint egyéb gazdasági magvak legolcsóbban kaphatók
Lorschy Mórnál, Kaposvárott
Ugyanott vétele mindentéle magvaknak. 5393

Alapítva 1726
Katalogus
ingyen!
gyümölcs- és sorfák, szőlővesszők, díszcserjék, tálevelők, felfutók, bokrok, rózsák stb.
L. Späth
faiskolója.
Park- és kertek tervezése.
Berlin-Baumschulenweg.
577 hold terület.

WOHANKA FELE HONIGYÁRTMÁNY!
NYERSOLAJ MOTOROK és LOKOMOBILOK. ÜZEMKÖLTSEGEK NAGYSÁG SZERINT 1 1/2-2 fillér
ORÁNKENT és LOERÁNKENT. NINC S ROBBANÓ TŰZ-VESZÉLY! MINDEN PENZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY NÉLKŰL.
WOHANKA és TARSÁ BUDAPEST.
V. VACZI KÖRUT 76

Minden méhészt érdekel!
Megjelent már az
1914. évi Országos Méhész Naptár
Szerkeszti: **Szilassy Zoltán**
az Orsz. Méhész-Egyesület igaz. alelnöke.
Ára vászonba kötve 1 korona 50 fillér.
Az Országos Méhész Zsebnaptárnak ez a harmadik kiadása is a kezdő és már gyakorlott méhészek számára számos tudományos és gyakorlati közleményt tartalmaz, amelyek a méhészt mindennapi foglalkozásának megkönnyítésére és e fontos gazdasági ág tökéletesebb kihasználására adnak szakszerű utbaigazításokat. A szerkesztő a legkiválóbb hazai méhészteti szakírókat nyerte meg a közreműködésre és így a zsebnaptár tanácsai és utbaigazításai minden irányban a legmegfelelőbbek. Számos olyan kérdés is fel van vetve, amelyeknek felkarolása és helyes megoldása méhésztünk fejlődését nagy mértékben előmozdítani hivatva van. Így a sok közül csak a magyar elismert kiváló méhanyag további nemesítését említjük meg, amely kérdéssel az Országos Méhész-Egyet is legutóbb a földművelésügyi miniszter támogatásával széles körben kíván foglalkozni. A zsebnaptárt számos kép díszíti, melyek méhésztünk magas fejlődéséről adnak tanubizonyosságot.
Kapható a „Pátria” r.-t. könyvosztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Bámulatosan olcsó kerítések!
Hazai gyártmány.
Beművelt kőmunka készítés!
Számítalan elismeréssel bizonyítja a szabadalmazott **HUNGARIA-sodronyfonat** kiválósgát, mely felülmúlhatatlan. Horganyozott sodronyból készült! Ára négyzetméterenkint 32 fillér és feljebb. Megrendelhető a kizárólagos készítőnél:
HAIDEKKER SÁNDOR
sodronyfonat- és kerítésgyártó
Budapest, VIII. ker., Üllői-ut 48. 16
Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás! Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Pompás rózsák
Világhírű amerikai 11 1/2 óriási szegfűk
10 darab magas rózsát, 2 éves, csak ujdonságok 20 K, 10 darab magas rózsát, 2 éves, legrégibb, legjobb fajták, 16 K, 10 darab bokorrózsa, 2 éves, csak ujdonságok, 9 korona, 10 darab bokorrózsa, vagy futórózsa, 2 éves, régibb, legjobb fajták, 7 K, 10 drb amerikai óriásszegfű, 10-12 cm., pompás faj, kitűnő minden kiállításon, 8 K. Szállítás franco, az összeg előzetesen beküldése ellenében bárhová. Főkatalógus ingyen.
Két aranyéremmel kitüntetve. — Biztos hajtásért és dus virágzásért kezünkön az árak értékéig.
Ifj. WILK kivitei kertészete
Feketehalom, 296, Brassó megye

Gazdasági nyomtatványok
legelőnyösebben beszerezhetők a „Pátria” irredalmi vállalat és nyomdai r.-t.-t. nyomtatványkezelő osztályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.) Árjegyzéket kívánságra készséggel küldünk.

Öszibarack
Alma
Cseresznye
Kajszinbarack
Lasponya
Eper
Mogyoró
Piszke
Szilva
Körte
Meggy
Birs
Dió
Török szeder
Ribizli
Málna stb.
gyümölcsfákat, illetve bokrokat, továbbá Erdősítésre és útszélekre való akácfaakat Kétéves gyökeres szőlővesszőket Diszfákat és cserjéket Rózsafákat és bokrokat
százezer és milliószámra
tenyészt és árusít!
Unghváry László faiskolája Czegléd (Pest m.)
Tessék árjegyzéket kérni!
Olcsó árak! Olcsó árak!

Eladás

Sertésvész gyógyítható
Brummel Gy. Állatorvos utmutatása szerint. Részletes leírást tartalmazó könyv 3 koronáért a „PÁTRIA” könyvkereskedésben, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz., kapható.

Eladó 1 1/2-3 méterig szépen fejlett fenyők, néhány oltott borsótermetű szilva, szikes földben jól növe fiatal cserfák, orgona s egyéb bokrok, valamint szerszámoknak való árkák, szifák stb. Öz. báró Brannecker Lamoralné, Csabacsád, Békés m.

Allattartó gazdák rendeljék meg a most 2-ik kiadásban megjelent „Allatgőszeségügyi törvények” című, 3 kötetből álló művet! Összeállította: Fokányi László Állatg. felügyelő. Ára 15 kor. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Köztelek.

Csicsóka, mosva, 100 kg. 7 Napolnányéknál Alomásra szállítva, vevő záráskor kapható. Valamint négyezer válogatott egreszecsés rózsá- és sárgakrumpli, mintegy 100 q, kastélygardaságban, Pázmánd, Fújér megye, bármikor kapható. 1280

Gyakorlati buzamemesítés (Iria: Székács Elemér) című művel minden modern gazdának meg kell ismerkednie. 2 kor. 70 fill. előzetes beiktatása mellett bérmentve küldi a „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Köztelek.

Clayton-Shuttleworth nyolcas cséplőgézet eladó, alig volt használt, kifogástalan állapotban, Hátori Jenőné, Budapest, Népszínház-utca 40. 1286

Téglagyártógépek eladók, különböző szerkezetűek és egy teljes berendezés 15.000 drb falli téglának, Bátori Jenőné, Budapest, Népszínház-utca 40. 1287

A pincegazdaság mellékkeinek értékesítésével Szilárd Gyula gyakorlati könyve foglalkozik, melyet minden szőlőgazdának beszerezése ajánlunk. 1 kor. 50 fill. előzetes beiktatása mellett bérmentve szállítjuk. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Eladó egy 16 lóerős 2 éves Deimler benzinkomobil, gyárilag javítva, kitűnő karban és egy 16 lóerős Hille drozdai nyersolajkomobil, 2 éves, gyárilag javítva, kodvező árban és fizetési feltételekkel. Karcag Henrik, Temešvár-Józsefváros, Uri-u. 4. 1063

A juhtenyésztés iránysírói szakszerző Rodiczky Mihály értekezik, mely 50 síkelt ábrával tarkítva és csinos vázsonkötésben a „Patria” könyvkereskedésében, Budapest, IX., Köztelek, 3 koronáért kapható.

Eladó fehér gyöngytermetű, míg a későbbi tart, 100 kg-ként 18 koronával vevő záráskor kifizetésre alkalmas, elegáns 1200 □-ölként 70 kg. vetőmag. Dévényi Tóváros Zs. és fia Gyöngyöshalászi gazdaságában. 1285

Sertésenyésztők

figyelmébe ajánljuk: A sertés Magyarországon Iria: Eneési DORNER BÉLA. Ára 7-20 korona.

54 éves tapasztalataim a hazai sertésenyésztés és hizlalás terén. Iria: Fodor Antal. Ára 1-60 korona.

A sertéshizlalás. Iria: Bökör György. Ára 2 korona.

A sertés javítása és hizlalása. Iria: Ruffy Pál. Ára 2 korona.

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

Arankamentességre államilag oltmázólt

Lucernamag

arankamentességre államilag oltmázólt

Lóheremag,

valódi északnémetországi répamagvak

fűmag és fűmagkeverék,

rétek, kaszálók és pázsitok részére,

tavaszi bükköny muhar, köles,

baltacim nyers és hámozott, és minden egyéb nyulszapuka gazdasági magvak

legjobb és legmegbízhatóbb minőségben, jutányos áron kaphatók

Haldek Ignác Utóda,

Cégtulajdonos: 5278 Greiner Soma nagykereskedő cégne, BUDAPEST, V. Bálvány-utca 6. sz. Mintázott ajánlattal kívánatra készséggel szolgálok.

Szalma-, szóna-, stb. kaszálk tartalomkiszámítás, Iria: Jankó Sándor e. ml minden gazdaságban szükséges! Ára az beszerezésnek előzetes beiktatása mellett 1 kor. 20 fill. „Patria” r.-t. könyvkereskedése, Budapest, IX., Köztelek.

RATTO phosphor-pasta patkányok

teljes kipróbálásra szavatosság mellett 100 gombon 1 kor. 2 korona és 4 korona.

DETSINYI FRIGYES Budapest, V., Váci-körút 6.

ZISKA JÓZSEF utóda ROSTÉLY GYÖRGY mérleggyáros.

Iroda és raktárhelyiség: Budapest, VI., Rózsás-utca 47. Alapítvány 1872. Telefon 46-12. Ajánlja a legjobb kivitelű és legmegbízhatóbb gabona mérleg, tízes és százados, valamint gazdasági eszköz-, híd- és marhamérlegét. A budapesti, fűmel és győri gabonatornyók szállítója, nyegesen számtalan nagy gömbe és uradalom szállítója. Árjegyzék bérmentve.

Használt mérlegek becsorításra és kaphatók, megbízható állapotban. Javítások elfogadjatnak és pontosan eszközöltenek. Kívánatra szívesen le kérik szerelést. 53

Szónát, szalmát,

lucernát, lóherét és zohosbükkönyvet veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpresem adom. Ajánlatok: 7340

Schreier Béla takarmánygyáros Budapest, Népszínház-utca 33. Telefon: József 20-52

Te szeszám 162-01. Alapított 1845-ben.

Dreher Ignác és Fia

szem az önképzőintézmények, kert és mezőgazdasági eszközök és készletek gyára. BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 14.

Lónyirógép

„uj” angol gyártmányú lánchajtó szerkezettel, 1 ollóval, ára — K 70.—

Megbízható és külföldi gyártmányú összes nem hasonlítható saját készítményű hajlítható tengelyű ló- vagy szarvasmarhanyíró-gép 2 ollóval, ára K 150.—

Ugyanaz, újabb modell, két eredeti angol ollóval felszerelve, ára — K 180.—

Mindennemű ló és marhanyíró-gép- és ollójavítások szakaszerűen és jutányos díjak mellett eszközöltetnek. (Árjegyzék ingyen és bérmentve rendelkezésre áll.)

A vörösbélű narancs

árak: 1 postacs., 30 drb., K 2.80

1 láda, 100 drb l. r., „8.—

1 „ 150 „ l. „ 9.—

1 „ 150 „ ll. „ 8.—

Megrendelések a „HÁZTARTÁS” fogyasztási szövetkezet központjához címzendők, Budapest, IX., Boráros-tér 6.

Olcsón eladó Pörtschach am See mellett a wörthi tó partján

25 hektár kiterjedésű birtok,

részben villatelkeknek parcellázva, részben parcellázható; jelenleg két villa áll rajta és gazdasági épületek. Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad R. SZ ALBERT titkár, Budapest, Köztelek-u. 8. 402

Szilárd Gyula, a csákvári földm.-lek. tanárának gyakorlati kézikönyvei:

Mezőgazdaságtan. I. Általános és különleges növénytermelés. Fűzve K 4.— köve K 5.—

Mezőgazdaságtan. II. Állattenyésztés. — Üzletvitel. Fűzve K 3.—, köve K 4.—

Szőlő és pincze. 71 ábrával. Fűzve K 4.—, köve K 5.—

Vezérfonal felmért mezőgazdasági oktatásához. Fűzve K 2.—

Szőlőművelés és borgazdaság. 101 ábrával. — Köve K 10.—

A pinczegazdaság mellékkeinek értékesítése. Fűzve K 1.50

Kaphatók a „Patria” r.-t. r.-t. könyvkereskedésében Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz. (Köztelek.)

Fajtojások

Rottler Oszkár főkapitány, nagybecskereken kaphatók. Először, Angliából hozott fajta, szőlő- és hűfőher Orpington, hűfőher Wladotte (amerikai) kitűnő 161 tojó (ok). sárga Orpington, fekete Langshan, kendermagos Pliumt tyuktojások és hűfőher óriási pekingsi kaszálók darabja 60 fillér. Részletes birtok faladecsmagolás ingyenes. Állami nagy aranyérmek. Legelső győzelmi díjak. Hazai és külföldi kiállítások: Arad, Budapest, Belgrád, Győr, Lovrin, Berlin, Luga, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pannosova, Szóba, Szeged, Szatmár, Szabadka, Temešvár, Veszprém, Wien, Zenta. Gazl szállítástára fenti állatokon kívüli nagytestű angol emdeni libák is előre megrendelhetők. Darabja 25 korona. 1096

Eladó szépen tisztított nagy szarvú lucernamag

arankamentes területről, q-ként 150 K-ért. Gyaprosi gazdaság. u. p. Mezőpeterd. 1172

Az ÖMGE. könyvkiadóvállalata kiadásában legújabb megjelent

Gazdasági építészet

Iria: GROFFITS GÁBOR gazdasági akadémiail tanár.

Háromszáz ábrával. Ára fűzve .. 10 K

vázsonkötésben 12 K

Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 25. SZÁM. (Köztelek.)

35

koronáért készítek mérték után legdivatosabb szabással elegáns : : : : : férfiöltönyt valódi gyapjuszövetekből elsőrangú kivitelben : : : : :

László Sándor férfitiszabómeister. Epest, Erzsébet-körút 1. sz., 1. em. 3

Videkre minták és mértékutas bérmentve.

Vadászoknak! Az apróvad vadászata.

A legnagyobb úri passzió a vadászat, csak akkor tényleges, ha a vadász ismert annak minden titkát. Ez irányban kimerítően tájékoztató Diezel-Miksa apróvad vadászata című pompás díszműve, melynek másodikkal bővített kiadása most jelent meg. Tízhetet színes, husz négyezer töltes és kétszázötvenkérdő díszítést és a maga nemében egyedülálló munkát, amely közel 800 oldalon tárgyalja az apróvad vadászatainak minden tudnivalóját. Ára pompás díszkötésben 35 korona. — Megrendelhető a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Vétel

Megvételre kerestek a méltóságos gróf Sztaynberg József ur örömhelyfalvai uradalmaiban egy használt, de jó karban lévő, hitelostott szarvas marhamérleg. 1615

Zuhatag vagy Rapid katal keressék megvételre, használt, de jó állapotban, nagyobb mélységre. Csékes László, Sárvár. 1288

A Köztelek múlt évfolyam összes számainak megvételére ajánlatot kér Boscchelli András, Faltusfalva, Máramaros m. 1290

Szalmát, búzát, rozsalmát minden mennyiségben, valamint szénát veszek. Ajánlatok Ascher Oszkár, Wien, II., Praterstrasse 13. 1291

Veszek szénát és szalmát

minden mennyiségben, szállítom préselt és fuvartmentesen minden vasuti állomásra

Böhm Arnold takarmánygyáros Budapest, VII. ker., Vörösmarty-u. 20. Telefon 141-80.

Burgonyát, úgy válogatott, mint válogatlan állapotban, bármily mennyiségben és mennyiségű veszek. Böhöw Wald Lipót, Budapest, IX. ker. Bakács-tér 9. Telefon József 23-49

Ella vetőmagburgonyát, válogatott, megbízható minőségben, megvételre keresek. Szíves árajánlatok csak a direkt termelő uradalomtól. Kisbáti Strasser Sándor, Budapest, V. Bálvány-utca 18. címre küldendők. 1290

Bérlet

Bérbeadó szarvasgár 900 hl-es, amelyet csak 2 hónapja bérelt, három éves csel- ing hosszabb, ritka előnye szerződéssel, kizárólag családok miatt használatra készült vagy vasművelési ösztönzői ádnám. Cím: a kiadóban. 473

Tisza-Szamosvidéken 900 és 800 holdas sík, prima birtokok, bankterhekben felül alig tíz százalék fizetéssel, egy- vagy két éven át, anonnál meg- és ártvebék. Érdeklődhetők: „Alkalmilag 1234” címen a kiadóhivatalban. 1294

Bérletre keresek két-háromezer holdas jómennyiségű birtokot, lehetőleg Dunántúli, vagy esetleg alföldi megyékben. Legmészebbmenő biztosítékot, sőt ha kívánatlik, bérletigot is adok. Ajánlatot kérek „Mintagazdálkodás 1235” címen a kiadóhivatalhoz. 1295

KÖZTELEK OLCSÓ KÖNYVTÁRA

Kiadja az ÖMGE. KÖNYVKIADÓ-VÁLLALATA. SZERKESZTI: BUDAY BARNA.

- Asz állattörtyárol. Iria: Cséhháti Kóder... 1.—
A szarvasmarha tenyésztése. Iria: Kovács B. 1.—
A gabonafélék termesztése. Iria: Grabner E. 1.—
Baromfi-tenyésztés. Iria: Hroblay Emil 1.—
Adógyi tanácsadó. Iria: Hollay Nándor... 1.—
A jó pincegazda. Iria: Fetteskoffer Sándor 1.—
A takarmányozás alapj. Iria: Cséskó I. 1.—
Milyen gyöngyövényeket termesztessen a kigazda? Iria: dr. Péter Béla 1.—
Az igazi tenyésztés. Iria: Kis Mihály 1.—
A mütárgyak helyes alkalmazása. Iria: Kerpely Kálmán 1.—
Sertésenyésztés. Iria: Dornar Béla 1.—
A kigazda gépei. 2. füzet. Iria: J. Spornon P. 2.—
Kapásbővények termesztése. Iria: Roesler K. 1.—
Féjőtehenek takarmányozása és borju- felnevelés. Iria: Cséskó István 1.—
Baromfi-hizlalás és értékesítés. Iria: Winkler J. 1.—
Állatteny. tanácsadó. Iria: Matiaszkovszki T. 1.—
A méhészet vezérfonalja. Iria: dr. Rodiczky J. 1.—
Marha-, juh- és sertéshizlalás. Iria: Cséskó I. 1.—
A gazda mint üzletember. Iria: Seyfried K. 1.—
Első segélynyújtás az állatok megbetege- déseknél. Iria: Lukács Aladár 1.—
A kigazda kezeskenyészése. Iria: dr. Rodiczky Jenő 1.—
Kigazdaságok berendezése. Iria: Matiaszkovszki Tádó 1.—
Az erdő művelése stb. Iria: Földes János 1.—
Kigazdaságok számvitele. Iria: Matiaszkovszki Tádó 1.—
Szőlőművelés. Iria: Fond Károly 1.—
Tejgazdaság dióhéjban. Iria: Ujhelyi J. 1.—
Len és kender term. Iria: Fűródy Lajos 1.—
Kondrűx termesztése. Iria: Wickl Gyula 1.—
Baromfi-félék stb. Iria: Winkler János 1.—
A pász apódes. Iria: Zimmermann A. 1.—
A gyümölcsök védelme. Iria: Jablonowski J. 1.—
A gazda egyenestől. Iria: R. Molnár István 1.—
Gyak. gyümölcs-termelés. Iria: Molnár István 1.—
Zöldégetermesztés. Iria: Csapáry Bertalan 1.—
Nemzeti pótló tenyésztés. Iria: Kis Mihály 1.—
Gyümölcs értékesítése. Iria: R. Molnár István 1.—
Baromfi-betegségek. Iria: Balás K. és Winkler J. 1.—
Gazd. építészeti dióhéjban. Iria: Groffits Gábor 1.—
Szántóföldi takarmánytermelés. Iria: dr. Konkoly-Thege Sándor 1.—
Megrendelhető a „PÁTRIA” r.-t. gazdasági szakkönyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

150 ezer szarvasmarha
 dicséri a **CHVOJKA**-féle önműködő itatókat
 tehenészetnél s hizlalásnál.
 Prospektus s költségelőírányzatot ingyen küld:
CHVOJKA F. cég, PŘELOUČ 101. Csehország.
 • önműködő itatóberendezések gyára. •

Allatok

Igen szép, válogatott vörstarka szimmentáli jellegű
 1-2-3 éves

növendék ökor és üszöborjakat,
 ugyszintén legprimább
 lekötői való és
jármosökreit
 legjutányosabb áron
 ajánlanak

KLEIN TESTVÉREK
 kereskedők **CZELDOMOLK.**
 Megrendelések egyössz
 szerint bármikor is a
 fogadtatnak. 2008

Muraközi

hidegvérű (nori) igás
 tenyészkancák,
 választott esikók és
 tenyészmenek

vásárlásánál közvetlen a
 tenyésztőktől, segédkezése-
 met felajánlom s a főiyő
 évben Muraköz és vidékén
 tartandó lovasárok jegyzé-
 két kívánatra szivesen kül-
 döm. Elsőrendű referenciák
 rendelkezése állnak.

Címem:
IDŐSB HEINRICH MÓR
 lovasárok ügykezője
CSÁKTORNYA (Muraköz).
 Törv. bejegyz. oég.
 Sírügycím:
Heinrich Senior,
Csáktornya.
 Interurban-Telefon:
 33. szám.

Eladó 5 darab ardenni
 származásu, saját
 nevelésű, szépen fejlődött,
 erős csontozatu 3 éves
 tenyészmen,
 köztük 3 drb tenyészgazol-
 ványnyal ellátva. — Cím:
 Halápi Oszkár, Kaposvár. 3408

Életjáradékra részben kész-
 veszek nagyobb birtokot bárhol,
 vagy terheket rendezem. s a
 birtokot hosszabb időre bérbe-
 veszem. Ajánlat „Vitalcium”
 címen kiadóhivatalba. 1237

Gépészeket

bármilyen üzemhez, kik a
 javítási munkálatokat ön-
 állóan végzik, mindkét fél
 részére teljesen díjtala-
 nul közvetít az **Orszá-
 gos Gépészszövetség**
 Budapest, IX., Ferenc-kört
 17. Telefon: József 49-42.

Gyümölcs- és disztfák,

diszbfokrok, fenyőfélék és
 rózsákat részletes árjegyzék
 szerint szállít, 5391

kertalakításokat

terv és költségvetés szerint
 készít: **PECZ ARMIN**
 cs. és kir. udvari műkertész
 és faiskola ulajdonos, Buda-
 pest, VIII., Kálvária-ter 8.

Eladás

6 lóerjű Benz-féle benzín-
 lokomobillal, 30" darab-
 hozzávaló cséplővel, 30" darab-
 val, kitért állapotban nagyon
 jutányosan eladó. Landler
 Ödön, Honvéd-utca 38.

Eladó nagyobb mennyiségű,
 kézzel válogatott prof.
 Walthmann-féle magburgonya.
 Bővebbet uradalmi intézőség,
 Mikosd., posta Mikosdpuszta,
 Vas megye. 109

Benzinmotor 2-3 HP, 3-4
 motorfűrés, 8 HP lokomobill, hasz-
 nálat, de kifogástalan állapotban,
 helyszínén teljesen felszerelve,
 jóállással, részletfizetésre is
 eladó: Gépgyár, Budapest, Ló-
 portár-utca 14/a. 5203

16 lóerő bármilyen gazdasági
 vagy ipari faemelő alkalmas
 benzinmotor oleón, részletei is
 eladó. **Landler Ödön,** Buda-
 pest, V., Honvéd-u. 38. szám.
 (Lipót-körtől sarkán.) 2852/b

Nyulzapukamagot a legkiváló-
 minőségben jutányosan ajánl és
 kívánatra szivesen szolgál min-
 tázotti árajánlattal **Bercsellar**
 Jenő, Ipolyvág. 834

Vetőmagburgonya, kézzel
 válogatott
 Prof. Walthmann, Bismark,
 Krüger, magas keménységű tar-
 talmu, nagyobb mennyiségben
 eladó. Zalaújvári szeszgyár és
 finomító Zalaúvá. 535

Vadászpuskák **Toplever-**
 rel, 34 Gr-
 nezarral, angol lakatzerkezé-
 tel, 48 modern Hammerle, 70
 új **Drilling**, 10-os és 12-es
 új **Browning** és **Winchester**
 ter távcsöves **Mausler**
 Gerard távcsöves és **Schö-**
 nauer Ejectorok finom **Spe-**
 cial Krupp, Anticoor, An-
 tinit, special **Böhler** csövű
 Hammerle. Legújabb golyós és
 seretes **Winchester**, finom
 Hammerle-**Drilling**, finom
 Angol és Kirner páros **gar-**
 nitörök stb. más, mind ki-
 próbált elsőrangú jó fegyve-
 rek és pisztolyok oleón-
 ban mint bárhol, csak **Radó**
 fegyverszakértésben, Egyetem-
 tér 5. A legjobb fegyvereket
 feltüntető sportéletű in-
 gyen, vétel, cseré. Saját
 modern puskaüzemely. **Fegy-**
 verjavítások, helyőrségek
 agyazások szakaszerőben és
 jutányosan. 4512

10-12 lóerjű nyersolaj-
 motor takarmány-
 kamrába és egyéb gazdasági
 célokra különösen alkalmas, na-
 gyon oleón eladó. **Landler**
 Ödön, Honvéd-utca 38.

Nemesített nagytestű hó-
 fehér magyar
 tenyészkanca-tőjásokat, azás-
 mentes, ingyen csomagolással
 szállítok március hóban 50 fill.,
 Április hóban 50 fill., május hó-
 ban 40 filléért darabonként.
 Előjegyzéseket már most el-
 fogadok. **Bozók Károly** gazd,
 intéző, Bőrvény, Szatmár m. 587

Gőzcséplőkészletek minden
 nagy-
 ságban **magnáziumok, benzín-,**
 nyersolajmotorok, loko-
 mobilok gyárilag javítottak, új
 szalmakazalozókat részlet-
 fizetésre szállít **Selriedl Hugó,**
 Budapest, Forgách-u. 14. 654

Erdősítésre alkalmas minőség
 csomagolva és a kótaji vasúti
 állomásra feladva) **Mauthner-**
 magból kelesztett **akác-**
 esemete 1-3 éves ezrenként 5-40
 koronáért, **Gleditsia-csemete,**
 1-2 éves, ezrenként 4-10 ko-
 ronáért kapható **Dobos Imre**
 ny. főszőlőbíró utóda,
Dobos László facsemetele-
 tején, **Kótaj,** Szabolcs megye
 (vasut. posta, telefon helyben).
 Árjegyzék kívánatra ingyen kül-
 dozik. 5215

Gyümölcsfák, gyümölcsfa-
 fák, akácsemeték és sorkák ju-
 tányosan eladók Törökzent-
 műlős közseg tenyészésében.
 1004

Ugy homokon, mint agyag-
 talajon kitűnően bevált
 vetőmagvak eladók a mélt. gróf
 Stubenberg József ur örömhály-
 falvai uradalmában. Csehországi
 „Leitewitzl Gelbhafer elsőévi
 utántermése métermázsánként
 20 K, válogatott csévekről, és
 közepéről morzsol: Lapunyaiki
 tengeri, métermázsánként 22 K.
 Putyi tengeri, métermázsánként
 22 K, Kanadai tengeri, méter-
 másánként 22 K, Alesuthi tengeri
 métermázsánként 24 K. Mindég
 vérvé zsákjaiban, az vasúti Er-
 mhályfalva. Ugyanitt eladó
 100 métermázsas aljfalma. 1013

Igásökorok, lovak, üszök,
örök, magkocák, 2 éves
 nappos malacok, valamint min-
 denféle használati gazdasági gépek
 és eszközök a gazdasági bérbe-
 adásu folytán eladók Domahidy
 Pálnál, Domahidán, Szatmár m.
 1009

Nagymennyiségű építési-
 anyag
 eladó a mélt. Gróf Stubenberg
 József örömhályfalvai uradal-
 mában. Saját termelésű vörös
 fenyőtől faragott: 2-től egyszé-
 2 méter hosszúságú való goren-
 dák, gömbölyű (drugar) fák.
 Tölgyfagordák és kitértbőző
 méreű tölgyfaoszlopok. Ajánla-
 totok az intézőség címére. Er-
 mhályfalva intézőségi. 1014

Eladó Mezőszopor közsegében,
 u. p. Magyarfrás, alul-
 írott gazdaságban termelt aran-
 yfűzből 2 millió aranyfűzdug-
 vány. Levélben megkeresések
 Vajda Lajos birtokoshoz inté-
 zendők. 1102

Ekek, szekerek és minden-
 féle használati **gazda-**
 sági gépek és eszközök, vala-
 mint legyónó állatok, megkocák,
 malacok, junok, marhák eladók
 a gazdasági bérbeadása folytán
 Domahidy Pálnál, Domahidán,
 Szatmár m. 1061

Magasnovésű almafa 60 fill.
 100 fill. Nemes fajok, jó gyökér-
 zék. **Gr. Esterházy** tisztartású,
 Kemenesmagasi, Vas m. 1067

Eladom belsőlegyen, Szatmár
 megye, Mikola közseg közeg
 legzsebb helyén, vasut mellett,
 4000 m² terület építkezéssel,
 több ezer gyümölcs- és rózsafal-
 kólával, házhoz forinotért. Vá-
 teléből 1000 forint kitértendő,
 többi 25 év alatt 5% kamat mel-
 lett törlesztendő. **Battyay**
 László, földbírókosa, Nagyroz-
 vágy, Zemplén m. 1006

Fenyőfák, lombfák, diszbfok,
 rek kaphatók **Székly**
 Péter faiskolájában, **Tisz-**
 igar-on, Heves m. Árjegyzék
 kívánatra megküldetik. 1071

Fajbaromfitelep, **Hungar-**
 y, Nográd m.
 Több százra osztott nagytestű
 nemesített magyar kendermagos
 tyukokak, valamint óriási pe-
 kényi kacékák tenyészőfajai
 tucatonként 6 korona, 25 darab
 10 korona. Ingyen csomagolás.
 1119

Zala megyében, Diszel
 közseg határában egy
 400 holdas birtok, melynek
 2/3 része szántó, 1/3 része
 szántóföld és rét, gazdasági
 épületekkel és természetileg gyűlt
 140.000 K-ért eladó. **Dr. Keresz-**
 tury József, Zalaegerszeg. 1124

Csicsóka vetőmageladás.
 Gyógyi gazdaság, u. p. Bara-
 nyamagyar, szállít szép és
 egyszeműre csicsókagumót, fagy-
 meites időben, ab Döbrökös
 vasúttállomán, hét koronáért. Na-
 gyobb vételnél külön árajánlat.
 1128

Gyümölcsfák, magastörzsek,
 alacsony, törpe
 és alakfák, nemes és kiváló fajú
 minőségben, nagyobb menyi-
 ségben eladók. Érdeklődőknek
 bővebb felvilágosítással szivesen
 szolgál **Tavarnoki** uradalmi fő-
 intézőség, **Tavarnok**, u. p.
 Nagytapolcsány. 1126

Lochow féle **Walthmann** vető-
 burgonya szaporító te-
 lepről még 1000 q 6 K-vel az
 vasúttállomás eladó. Ugyanott
 yorkshire kanok, kockák és
 szimmentáli bikák eladók. Bér-
 gazdaság, Nagymagyar, Pozsony
 megye. 1131

KOLLARIT.
BÖRLEMEZ KAUCSUK COMPO-
 SITIOVAL BEVONT
SZAGTALAN FEDÉLMEZ.

Végtelenül tartós!
 Régi zsindelytetők átfedésére
 kiválóan alkalmas!
 Gyártja:
Kollár és Társa, Budapest,
 V., Pozsonyi-ut 2/c.
 Törzsgyár:
Kohn és Fried, Ujpest.
 5240

Indiai mammoth óriási takar-
 szentlőrinc gazdaságban, kilo-
 grammonként 3 koronáért. Meg-
 rendelések utánvétre Pestszent-
 lőrinc gazdaság intézőségéhez,
 Pestszentlőrinc intézőségi.
 Ugyanott tavaszi búkkönyvmag
 is eladó. 1127

4 HP, 1 álló, 1 fekvő, német
 országi benzínmotor azonnal
 eladó részlete is. **Diamant,**
 Vörösmarty-u. 57. 1129

Diófa, francia papírhéjú, négy
 éves, 200-250 em magas,
 kitértésre alkalmas, darabon-
 ként 80 filléért eladó. **Cim:**
 Kórtúti gazdaság, Lepsény. 1125

Eladó vetés céljára **csicsóka**
 A verő zsákjában a
 budafoki vasut, vagy hajóálló-
 mára szállítva mm. 8 korona.
Cim: Dr. Vall Emil, Kistévény. 1130

Ajánlok gazdaságoságnak ta-
 24 koronáért, vasut Pápa. Min-
 denféle heremagvakat veszek,
 gabonákat legmagasabb áron,
 úgy új gabonát, adok korpát,
 orsókamránt jutányos áron.
 Választ kér **Drachl Aron,** Pápa. 1132

Gözeke, Case-féle 110 HP
 használatu, jókarban, teljesen fel-
 szerelve 1 drb Ásványi-féle
 szártepő, 1 drb Mc Cormick-
 féle Kystone-féle kukoricamor-
 zsoló, 2 drb Batavia tárcsa-
 borona jutányos áron azonnal
 eladó, **Wagner Mihály** bérza-
 dságában, Zichyfalva, Teresztai
 megye. 1133

Diszbfokrok legolcsóbban
 20 fájban, 1-2 m.
 magasak, száza 26 K, ezre
 180 K, árjegyzék ingyen. **Krebs**
 Zoltán faiskolája, Szarvas, Bé-
 kes m. 1135

Marschal-féle 8-as cséplőgép
 teljes fel-
 szereléssel, igen jó karban, to-
 várt **gőzfűrésztölep** vala-
 mint **gőzfűrésztölep** Bzem-
 ben, teljes felszereléssel eladó:
 öv. **Pethely István**nál, Ják,
 Vas m. 1130

Eladó két birtok Pest megyé-
 ben: Az egyik Szabad-
 szállású 6 kilométerre, Kigyós-
 háton 85 hold. A másik Kigyóson
 tul dunavesseli határában 345 hold,
 vasúttól 5 kilométerre. Mind-
 ketű elsőrendű talaj, biztos
 termő tiszta szántó, megfelelő
 épületekkel. **Ügynekök di-**
 játartanak. Bővebbet **Schwarcz**
 Ede, Szabadszállás. 1191

Ajánlunk legnagyob gondal
 kezzel morzsol, fajtista, felhét-
 nül megbízható **fehér gyöngy-**
tengeri vetőmagot méter
 másánként 25 koronáért, ved-
 zsákjaiban, loco. Szilfamaior
 állomás, **Gazdasági** intézőség,
 Szilfamaior, Fejér m. 1192

Eladó félmillió darab sima és
 gyökeros **csesmege-**
szőlővessző. Csabagyöngye,
 sima 25 K, gyökeros 75 K, Musc.
 Hamburg, Ezeréves, Kossuth,
 Musc. Ottonel, F. Lesseps, sima
 15 K, gyökeros 40 K, Passatutti,
 piros és fehér **Chassallás** és
 egyéb fajok, sima 12 K, gyöke-
 res 30 K. Jól beérett, peronoc-
 pormentes, szokvány minőség-
 ben. 1000 darabnál lehet több
 fajtából kevesebb nem szállít.
 Csomagolás önköltségen. **Deb-**
 racomagi **Endre** gazdasági,
 Gyoma. 1188

Fajtojások, Rhode Island-
 féle, darabja 40
 filléért **Reith János**nál kaphatók,
 Gyergyószentmiklóson. 1223

70.000 kévo jó minőségű ned-
 van eladó, a szolnoki
 állomáshoz közel. **Cim:** Fodor
 László, Cegléd, Felhás-u. 54.
 1131

400 q csicsóka, 100 kg-
 ként 5 K-ért és 20.000
 drb-ént 20 K-ért, kis mennyi-
 ségben is, ab Hatvan vasúti
 állomás, verő zsákjaiban kapha-
 tók nagygyombosi gazdaságban,
 Hatvan. 1231

Magburgonya eladó külön-
 lékű, bőséves kiváló faj-
 tákú, melyek akadémiát szak-
 tanár feljegyzése mellett végezt
 kísérleti termelésben kat. hold-
 dancént 150-200 mm hozamot
 szolgáltatnak, métermázsánként
 8 koronáért, verő zsákjaiban,
 helyi Pusztafalvánként, vagy
 vasúttállomá Hildjapuzsátpáti.
 Bővebb felvilágosítást az az
 uradalmi szaktartóság Pusztaf-
 alvánként, u. p. Tolna. 1233

Homokon bevált akácsemete,
 egyéves 10, kétéves
 14, hároméves 30 korona öze.
 Papírú 140-150 em, magas 55
 fillér, 180-190 em, magas 70
 fillér darabja. **Jegyenyer,** 250
 em, magas, darabja 60 fillér.
 Lucfenyők nagyság szerint.
 Csomagolás oleón számítatik,
 vasútra szállítás ingyenes. **Ma-**
 gary **Andor,** Győr, Győr m. 1233

Tenyésztojások **Armenel** kitért
 kitértelt pekényi kacékaim után
 darakonként 50 filléért kapha-
 tók, rázamentes csomagolással,
Faucovita Mátysáné, Tisz-
 polgár. 1238

Körülbelül 100 q elsőrendű,
 mint széna eladó **Csákányban,**
Somogy megye. Ertesítést ad **Dr.**
Kassa Sándor kir. kőregyész,
 Marcaliban. 1276

Akácsemete, 1-2 éves,
 ezrenként
 6 K-től 16 K-ig. **Jegyenyer,**
 3-4 méter magas, 100-30 K,
 1000-200 K. Többé más
 erdei dísz- és gyümölcsoltány-
 esemeteit telepéltetésre miatt
 jutányos áron szállít és árjegyzé-
 kéket küld **Liptay Jenő** esemete-
 kertje, Nyiregyháza. 1273

Eladó burgonya dadi gazda-
 ságunkban, vetés 400 q **Wolth-**
 mann vetőburgonyát. Bővebbet
Strasser Jónásnál, Budapest.
 Eszk-ut 8. 1278

Gyökeros vésző, néhány ezer
 Chassallás darab még eladó
 Chassallás Hozge, 2 éves, iskolá-
 zott, nagyon szépen kifejlőve,
 ezre csomagolva az itteni álló-
 mára szállítva 15 K. **Fuchs**
 Miksánál, Lukab, posta Szilád,
 Nyitra m. 1279

**Legtermékenyebb és leg-
 sebb újfajú burgonyák.**
 Rendkívüli jó tulajdonságú és
 csodálatig menő nagy termé-
 kenyésre kértévtételeben Európa
 minden országába terjedő gazda-
 sági akadémiák, gazdasági tan-
 intézetek és kísérleti állomások
 által egy hazánkban, mint kül-
 földön kipróbált és legjobb fajú
 burgonyáknak elismert nemes
 burgonyafajok: **Agnelli-féle**
Magyar kincs, eredeti bur-
 gonya, ára 100 kg. 14 K, 50 kg.
 8 K. **Agnelli-féle Panna-**
nia, eredeti burgonya, ára 100
 kg. 16 K, 50 kg. 9 K. **Agnelli-**
féle Hungaria, eredeti bur-
 gonya, ára 100 kg. 20 K, 50 kg.
 11 K, mind ab Csári vasúti
 állomás. Kapható lévésitfőjéni:
Agnelli József plébánosnál,
 Csári, Nyitra vármegye. 1377

Egerfacsemeték vannak el-
 adók, 1-2
 éves, 4-5 K 100 drb. **Simón**
 Béla földbírókosaál **Tutya**, u.
 p. Hátzeg, Hunyad m. 1281

Vörvörösbelü diófák, 4-5 éves
 feltűnő dísz- és gyümölcs-
 kosárnak, zamatos ízű, darabja
 3-10 koronáig, megrendelhetők
Nádory Istvánál, Somogysszent-
 lászló. 1284

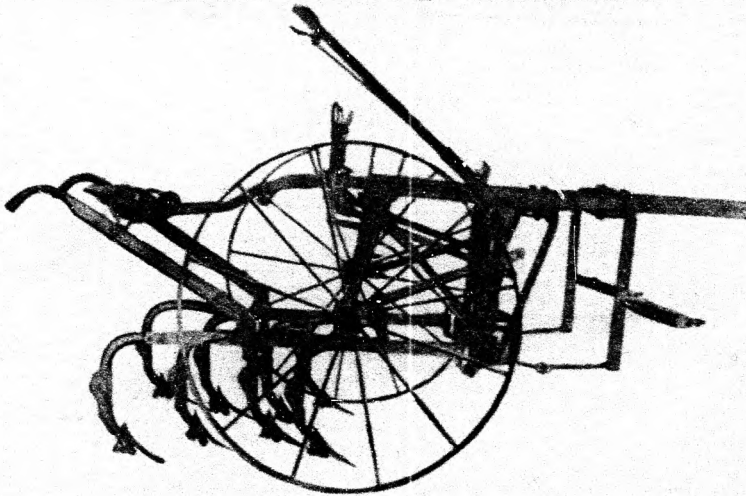
A kukoricatermését fokozza,

ha az általunk bevezetett amerikai kukoricatermelési módszer alapján és az egyedül nálunk beszerezhető „**AVERY**” eszközök segítségével végzi a munkálatokat.

A négyzetbevetési munkához használjon:

1. „**Avery Junior Planter**” négyzetbeültetőt,
2. „**Avery Weeder**” rugalmasfogu gyomirtógépet
s a fejlődés későbbi időszakában kapálja meg vetését
3. „**Avery Junior Cultivator**” fogatos kétsoros kapálóval.

**Jelentékeny
mag-és munka-
megtakarítás!
Olcsóbb üzem!
Nagyobb termés!
Biztos eredmény!**

**A kiállításon a
legtöbb díjazott
gazdaság**

„**AVERY**”
eszközöket használja!

Eredeti amerikai importált
„**Illinois champion**”
tengeri kizárólag nálunk
szerezhető be

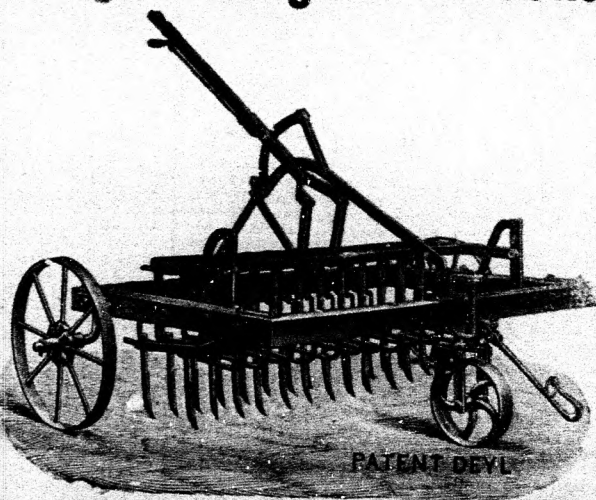
Bächer Rudolf — Melichar Ferenc

Magyarországi
vezérképviselő: **Szücs Zsigmond,**

Budapest, VI., Teréz-körút 26. szám.

„Eredeti amerikai”
„**Illinois champion**”
utántermését, váloga-
tott, jól beérett csövek,
olcsó árban szállítanak.

Közgazdasági és Parcellázó Bank R.-T. Áruosztálya, Pozsony.

Rétskarifikátor.

(DEVL SZABADALMA.)

A legalkalmasabb eszköz a réteknek felhasogatására
és egyidejűleg a mohától való megtisztítására.

Kétszeres terméshozam.

Minden kés külön, önállóan dolgozik
és munkamélysége szabályozható.

A fogak tisztítása pillanatnyilag eszközölhető.

➡ Kérjen árjegyzéket és prospektust! ➡